

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 205

Poznań, wtorek dnia 5 maja 1931

Rok XXVI

Samorządy i urzędnicy

Zwołanie nowej nadzwyczajnej sesji sejmowej uchodzi za rzecz zdecydowaną. Po Zielonych Świątkach zbierze się parlament. Będzie to już po obradach genewskich.

Sesja nadzwyczajna będzie podobnie, jak ostatnia, kwietniowa, zwołana zarządzeniem Prezydenta, który określi zakres jej prac. Jako temat pracy parlamentarnej wejdą: t. zw. mała ustawa samorządowa i nowelizacja pragmatyki urzędniczej. Nie jest wykluczone, że sesja zajmie się również niektórymi przedłożeniami rządowymi z zakresu finansowego i podatkowego.

Uregulowanie zagadnienia samorządu jest palące. Jeszcze drugi Sejm opracował ustawy samorządowe, których projekt był wynikiem kompromisu pomiędzy czterema stronnikami polskimi, a mianowicie: Zw. Ludowo-Narodowym, „Piastem“, „Wyzwoleniem“ i P. P. S. Projekt ten szedł w kierunku zabezpieczenia praw polskich w administracji komunalnej. Jednakże do uchwalenia tego projektu nie doszło wskutek zamknięcia sesji. Był to projekt wniesiony do sejmu trzeciego i tutaj rozważany, jednakże i wtedy nie doszło do żadnych pozytywnych wyników, gdyż parlament został rozwiązany. Już wtedy jednak rząd występował z koncepcją uregulowania sprawy przy pomocy tzw. małej ustawy samorządowej, która by dekret z r. 1919, dotyczący Królestwa, rozszerzała i na inne dzielnice, jak Małopolskę, gdzie dotąd obowiązują ustawy austriackie.

Jak rząd zamierza teraz rozwiązać zagadnienie samorządowe, bliżej jeszcze nie wiadomo, gdyż prace nad t. zw. małą ustawą samorządową jeszcze nie są skończone.

Jest to bardzo charakterystyczne dla rządów pomajowych: posiadają dostatecznie czasu i siły, a nie były w stanie opracować przedłożenia ustawy, noszącego charakter zasadniczy. Ponieważ położenie samorządu w niektórych miastach jest fatalne, ponieważ gdzieś samorządów niema, a istnieją tylko rządy komisaryczne, ponieważ wreszcie w szeregu miast — żeby wspomnieć Warszawę — minął już termin kadencji rad miejskich i trzeba przeprowadzić nowe wybory, przeto nieodwołalnie jest jakieś wyjście. „Sanacja“ jednak nie przystępuje do pełnego rozwiązania problemu, do przedłożenia ustawy. Załatwia rzecz połowicznie, proponując na razie paljatyw, środek tymczasowy.

Nowelizacja pragmatyki urzędniczej była już zapowiadana przez wicepremiera na sesji budżetowej przy rozprawach nad budżetem prezydium Rady Ministrów. Wtedy to p. Pieracki zapowiedział konieczność dokonania zmian w kierunku zwiększenia dyscypliny urzędniczej, w kierunku zmiany sposobów badania kwalifikacji urzędniczych i t. p. Obecnie

Krwawe rozruchy antyrepublikańskie w Marokku hiszpańskim

Walki między wojskami legji cudzoziemskiej a piechotą hiszpańską — Strajk generalny w Tetuan

London, 5. 5. (Tel. wł.) Marokko hiszpańskie stało się według doniesień telegraficznych z miasta Tetuan — widowiskiem poważnych rozruchów antyrepublikańskich.

W Villa san Jurio doszło do ostrych starć między wojskami legji cudzoziemskiej, które niosły przez ulice sztandar monarchistyczny, a piechotą hiszpańską, wspartą przez wojska tubylcze. W walkach ulicznych padło wiele rannych i zabitych. W rezultacie wojska legji cudzoziemskiej zmuszone zostały do cofnięcia się w obręb swych koszar.

Kiedy wiadomość o tem dotarła do Riffien, wojska legji, stacjonowane tutaj, wywiesiły również sztandar monarchistyczny. Na rozkaz generalnego komisarza wyruszyło do Riffien kilka kompanij piechoty hiszpańskiej

z Ceuta. Wojska legji po zaciętej walce, uległy przewadze sił i poddały się.

Wiadomość o rozruchach wywołała wśród ludności tubylczej żywą reakcję. Wczoraj w mieście Tetuan na znak solidarności z wojskami rewoltującymi zamknięto wszystkie sklepy, i ogłoszono strajk generalny. Przez ulice miasta przeciągnął pochód 3000 robotników, którzy domagają się traktowania ich narówni z robotnikami — Hiszpanami. Pochód udał się pod mieszkanie komisarza generalnego, gdzie wybito wszystkie szyby. W mieście spłądowano w międzyczasie wszystkie sklepy europejskie. Przeciwno demonstrantom wyruszyły oddziały piechoty hiszpańskiej i karabinów maszynowych. Walki uliczne i strzelanina trwały przez cały dzień wczorajszy.

Osobliwa historia „szpiegowska“

Po aresztowaniu hitlerowca Braatza w Szczecinku — Prowokacja niemiecka?

Berlin, 5. 5. (Tel. wł.) Donosiliśmy już o aresztowaniu w Szczecinku (Neustettin) w Pomeranii niejakiego Braatza, z zawodu woźnicy, przywódcy miejscowych hitlerowców pod zarzutem usiłowanego szpiegostwa na rzecz Polski (?). Przyczyną aresztowania było zgłoszenie się Braatza w urzędzie wojskowym po list od ks. dr. Domańskiego, ogólnie szanowanego proboszcza z Zakrzewa w powiecie złotowskim.

W związku z tem donosi „Vossische Zeitung“, że wedle dotychczasowych dochodzeń policji kryminalnej Braatz, który sam jest uchodźcą z Polski, zwrócił się do „przywódcy mniejszości polskiej“ (mowa tu o ks. Domańskim) z propozycją o charakterze zdrady stanu. Ks. Domański oddał list policji kryminalnej, a sam pozornie wyraził swą zgodę na propozycję Braatza. Jak się więc zdaje — kończy „Voss. Ztg.“

— przywódcą mniejszości polskiej działał nawskroś poprawnie.

Tyle „Voss. Ztg.“. Cała ta historia pachnie grubo jakąś prowokacją, do której chciano wciągnąć ks. prob. Domańskiego.

Berlin, 5. 5. (Tel. wł.) Prasa poranna i południowa zamieszcza na naczelnem miejscu doniesienia o zajęciu, w które wmieszany został proboszcz w Zakrzewie, ks. dr. Domański. Jak się Wasz korespondent dowiadywa, ks. Domański zaraz wręczył policji list, żądający 1500 marek za dostarczenie tajnych dokumentów „Reichswehry“. Jest oczywiście, iż chodziło o skompromitowanie tej prowokację zasłużonego polskiego działacza narodowego. Wbrew doniesieniom prasy niemieckiej, nazwisko piszącego list było jedynie przybrane do celu zmylenia tropu. Policja rozpoznała piszącego list na podstawie ekspertyzy pisma. M. N.

Lista kandydatów na prezydenta Francji

Paryż, 5. 5. (Tel. wł.) Dzisiejsza prasa poranna ogłasza, iż min. spraw zagr. Briand zgodził się na postawienie swej kandydatury na prezydenta republiki.

Tym sposobem lista kandydatów przedstawiałaby się, jak następuje: Briand, Doumer, Hennessy, Henryk de Jouvenel, Lebrun, Piotr Maraud, Henryk Pate, Painleve.

przy przyjmowaniu urzędników załatwia się kwestję kwalifikacyjną kolegialnie. Przedłożenie rządowe podobno rozszerzy kompetencje szefów i naczelników urzędów, ograniczając kompetencje kolegialne. Będzie to dla obecnych rządów o wiele wygodniejsze, gdyż tymczasem stanowiska kierownicze mogą być o wiele łatwiej obsadzone przez „swoich“.

Zresztą kołom kierowniczym nie podoba się nawet ta samodzielność, jaką dzisiaj urzędnicy okazali względem zniżki 15-procentowego dodatku. Ich zdaniem samodzielność ta szła — za daleko.

Konieczne jest jeszcze uzyskanie sposobu na dokonanie redukcji w personalu urzędniczym. Obniżenie dalsze pobożów urzędniczych jest wybitnie

niepopularne. Nie znaczy to wcale, by ono nie groziło. Owszem słychać głosy o potrzebie obniżenia uposażenia pracowników wyższych kategorii, o potrzebie obniżenia względnie skasowania zupełnie dodatków, np. stołecznego itd. Projekty te są jeszcze rozpatrywane, lecz niezdecydowane. Natomiast o wiele realniejszy jest zamiar takiej zmiany pragmatyki, która by dawała rządowi możliwość dokonania zmniejszenia liczby etatów.

W tym kierunku idą prace nadzwyczajnej komisji administracyjnej, istniejącej przy prezydium Rady Ministrów, kierowanej nie przez b. wiceministra Jaroszyńskiego, a płk. Gluth-Nowowiejskiego. Ona to ma za zadanie dokonać „usprawnienia administracji“ i określić ilość potrzebnych w

danym urzędzie etatów. O ile wiadomo, liczba proponowanych przez nią etatów jest daleko niższa, aniżeli etatów istniejących.

Nowela pragmatyki urzędniczej ma podobno zmierzać do podwyższenia ilości lat, uprawniających do korzystania z emerytury z 10 lat, jak dotychczas, na 15. W razie uchwalenia takiej noweli rząd otrzymałby okazję do zlikwidowania wielu etatów bez obciążania funduszu emerytalnego.

W ten sposób nowelizacja pragmatyki szła także na rękę ministrowi Matuszewskiemu, który wobec obecnych wpływów do skarbu państwa, ogląda się za dalszymi oszczędnościami.

Oto jakie cele ma zapowiedziana nowa sesja nadzwyczajna parlamentu.

H. W.

„Głęboka gorycz“ p. Laval

Przemówienie, jakie wygłosił premier francuski Laval w Courneuve, posiada niewątpliwie duże znaczenie polityczne. Zgodnie z francuskimi zwyczajami, p. Laval pragnął się wypowiedzieć w przededniu sesji parlamentarnej. Interesują nas oczywiście przede wszystkim jego wywody na temat polityki zagranicznej. Są one bardzo znamienne. Mówiąc o „Anschlussie“ p. Laval oświadczył:

„Kraj nasz odczuł z głęboką goryczą niedawny wypadek, którego nie mogło usprawiedliwić, ani wytłumaczyć nasze stanowisko“.

Czyżby to miało znaczyć, że „głęboka gorycz“ p. Laval wywodzi z rozczarowania, jakie przyniosła dotychczasowa polityka zagraniczna Francji? Premier francuski mówił dalej: „Ani ze względu na jego istotę, ani ze względu na zaskakujące i nagłe postępowanie, jakie przy tej okazji zastosowano, Francja nie może zgodzić się na ten projekt (Anschlussu). Ale w ten sposób wytworzono w stosunkach międzynarodowych zamieszanie“.

P. Laval zajął więc wobec ostatnich przejawów polityki niemieckiej stanowisko zdecydowane. Rozwijając dalej swój program, p. Laval oświadczył, że Francja chce pokoju, ale „z poszanowaniem własnej godności“, że nie może zapominać o swoich „środkach obrony“ i że wogóle pragnie „ogólnej stabilizacji Europy“. A w jaki sposób? Przez poszanowanie traktatów. „Trzeba się domagać — mówił p. Laval — poszanowania traktatów, gdyż pozostają one najpewniejszą gwarancją uniknięcia wojny“.

Poczem premier francuski mówił o pracach nad międzynarodowym rozwiązaniem kryzysu gospodarczego, co dokonuje się w Lidze Narodów pod egidą wszakże Francji. Zdaniem p. Laval, dopóki nie załagodzi się kryzysu gospodarczego, nie będzie pokoju w Europie. Ale pożyteczne te wysiłki, zmierzające np. do zorganizowania międzynarodowego kredytu rolnego, mogą dać dobre wyniki tylko w atmosferze bezpieczeństwa i poszanowania traktatów.

I to jest niewątpliwie ton nowy w oficjalnych wystąpieniach francuskich, które niedawno jeszcze unikały tematu poszanowania traktatów, co prowadziło do nieporozumień. Po wielkiej mowie prezydenta Doumergue'a w Nicei, przemówienie p. Laval jasno wskazuje na pewien zwrot, jaki się dokonał w rządowych sferach francuskich. Walka o politykę zagraniczną wysuwa się na czoło zagadnień francuskich. A fakt ten podkreśla okoliczność lansowania kandydatury p. Brianda na prezydenta republiki.

Gorączka naftowa w Niemczech

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Berlin, 2 maja 1931.

Ceny nafty spadają. Cały przemysł cierpi na nadprodukcję i widzi jaką taką przyszłość w ograniczeniu ilości nowych wierceń. Pole naftowe „Capitol Hill” koło Oklahoma City, mogące podziałać zapotrzebowaniu całego świata, wykorzystuje swe możliwości tylko w wysokości 1 proc. Zaostrzenie się kryzysu w ostatnich tygodniach przypisać należy poglądom o odkryciu nowych terenów naftowych w wschodnim Teksasie. Przyszłość przemysłu naftowego jest nadto zagrożona przez rabunkową politykę sowiecką, mającą na celu ściąganie za wszelką cenę walut zagranicznych, umożliwiającą zakup w myśl znanego planu pięcioletniego.

W tej to właśnie chwili, w której potężne amerykańskie towarzystwa naftowe jak „Standard Oil”, „Royal Dutch” lub „Texas Corp” znajdują się w poważnych trudnościach, będących skutkiem nadprodukcji, Niemcy energicznie przystępują do stworzenia własnego przemysłu naftowego. Wysokie cła protekcyjne mają pomagać produkcji krajowej, to też cena benzyny jest tu niesłychanie wysoka mimo walki konkurencyjnej między wyżej wymienionymi towarzystwami oraz benzyną sowiecką, która opanowała około 10 proc. rynku niemieckiego.

Trzeba przyznać, iż niemiecki przemysł naftowy rozwija się dotychczas pomyślnie, choć na stosunkowo drobnej skali. W roku 1870 produkcja roczna wynosiła 30 tonn, dzisiaj dochodzi ona (obliczenia na r. 1930) do 169,552 tonn. Tytułem informacji dodać można, iż od roku 1908 produkcja w Polsce spada. Obecnie budowana, kosztem 10 milionów RM, rafineria nafty, przez towarzystwo „Preussische Bergwerk- u. Hütten-A. G.”, „Preussag”, cieszące się poparciem czynników rządowych, pozwoli benzynie niemieckiej na wydatniejsze niż dotychczas współzawodniczenie z wyrobami zagranicznymi. Dotychczas Niemcy nie posiadają rafinerji w nowożytnym tego słowa znaczeniu.

Pierwsze wiercenie miało miejsce (w 1859 koło Wietze) bez praktycznego powodzenia. W ostatnich latach ubiegłego stulecia rozpoczęło wiercenia w okręgu górniczym Goslar koło miejscowości Oelheim, której nazwa naprowadziła geologów na przypuszczenie, iż w okolicy znajduje się nafta. W r. 1909 znaleziono ropę koło Celle w Niehagen. Obecnie głównymi ośrodkami wiertniczymi, wymienionymi w statystykach itd., są właśnie Wietze, Oelheim i Niehagen.

Już przed wojną przemysł naftowy niemiecki cieszył się poparciem rządu z uwagi, na tak ważną dla celów wojskowych benzynę i smary. Wówczas jednak Europa środkowa, taka, jak ją pojmował Berlin, liczyć mogła na naftę galicyjską i ewentualnie rumuńską. Dzisiaj sytuacja się zmieniła i stąd gorączka naftowa, której przygotowania wojenne Niemiec nie są obce.

Przytoczymy dwa przykłady, dowodzące, iż rząd zwraca uwagę w sposób dający do myślenia w czasach tak krytycznych dla przemysłu naftowego, na rozwój tutejszych przedsiębiorstw. W roku ubiegłym kupiło na życzenie rządu pruskiego i w porozumieniu z niemieckim ministerstwem gospodarstwa krajowego, wymienione towarzystwo „Preussag”, obszar 1500 morgów z czterema gotowymi i dwoma będącymi na wykończeniu studiami naftowymi. Inny przykład: na skutek poszukiwań geologicznych amerykańnika dr. Veatch, jednego z współpracowników firmy Sinclair, zainteresowały się kompetentne koła w Stanach Zjednoczonych zagadnieniem nafty niemieckiej. Utworzonym zostało, przy gorącym poparciu rządu niemieckiego, towarzystwo akcyjne (w 1929) „North European Oil Corp.” o charakterystycznym podziale wpływów finansowych. Kapitału dostarczyli Niemcy, Amerykanie pochodzenia niemieckiego i nieliczni Anglicy. Kontrola znajduje się zatem w rękach elementów zupełnie pewnych, o co rządowi chodziło. O zainteresowaniu władz pruskich wzgl. niemieckich z punktu widzenia militarnego, mającym się tworzyć towarzystwem mówił piszącemu jeden z najwybitniejszych przedstawicieli amerykańskiego przemysłu naftowego, w Nowym Jorku przeszło cztery lata temu.

Nie ulega wątpliwości, iż niemiecka produkcja naftowa przewyższy w roku bieżącym poważną cyfrę, osiągniętą w 1930. Nowe wiercenia ciągle się odbywają, o czym świadczą świdry, ostatnio sprowadzone via Hamburg, amerykańskie towarzystwa „Standard Oil” i „Texas Corp.” oraz angielsko-holenderskie „Royal Dutch”, znane także jako Shell pilnie śledzą rozwój niemieckiego przemysłu naftowego tem bardziej, iż ropa znajduje się w Niemczech bliżej powierzchni niż w Stanach Zjednoczonych. Tutejsza opinia interesuje się żywo wierceniami. Niemcy przeżyły jednak już dwie gorączki naftowe, to w kołach bardziej konserwatywnych panuje jeszcze pewien sceptycyzm.

M. N.

Niemcy już chcą rewidować plan Younga

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w maju.

Ostateczna likwidacja wojny, jaką miały stanowić układy haskie, jeszcze — jak można było przewidzieć — nie nastąpiła. Moloch niemiecki pozostaje nienasycony. Pretensje jego rosną z miesiąca na miesiąc, a wraz z nimi wzmagają się buta Berlina. Nie wystarcza mu już rewizja planu Dawesa; nie wystarczy przedwczesna ewakuacja Nadrenji. Całe Niemcy domagają się „sprawiedliwej” zmiany granic polskich; Reichstag opowiada się za odzyskaniem Eupen i Malmédy; rząd Rzeszy zawiera celny układ z Austrią a prezes Reichsbanku, dr. Luther przypuszcza obecnie atak przeciwko planowi Younga.

Tak więc Niemcy powoli, ale systematycznie obracają w swistki papieru wszystkie układy, jakie uprzednio uroczyście podpisały. Prawda, że już zmarły minister Stresemann zapowiedział, że owe „ostateczne” uregulowanie kwestji reparacyjnej nie potrwa dłużej niż lat dziesięć. To też obecne wystąpienie dr. Luthera jest uważane we Francji jako przygotowanie opinji europejskiej do postawienia przed jej forum sprawy rewizji planu Younga. Nie potrzeba dodawać, że wysunięcie tego zagadnienia równocześnie z przeprowadzeniem pertraktacji o układ celny z Wiedniem, daje wiele do myślenia i zakrawa na manewr, zbliżony do szantażu. Takie też panuje przekonanie w licznych tutejszych kołach politycznych. Niektórzy przypuszczają, że Berlinowi nie zabraknie tupetu, by wystąpić z następującą propozycją: albo zrealizujemy Anschluss, albo też nastąpi „rewizja rewizji” długów wojennych, czyli planu Younga.

Trzeba przyznać, że cała tegoroczna zimowa kampanja francuskich pa-

cyfistów, prowadzona za pomocą pióra i słowa, zarówno przez polityków, ekonomistów, jak i intelektualistów zmierzająca do tego samego celu. Wykazywali oni, iż nędza i bezrobocie w Niemczech odbija się na położeniu Francji; że wobec tego koniecznym jest przyjść im z materialną pomocą, czy to pod postacią kredytów, czy też rewizji planu Younga.

W kołach narodowych inne oczywiście panuje zapatrywanie na nowe pretensje niemieckie. Koła te są przekonane, że jeżeliby się im nawet udzieliło satysfakcji przez pomoc finansową, to wzamian, Berlin nie zaniechałby bynajmniej pracy nad przygotowaniem Anschlussu. Inaczej mówiąc, przyjąłby pieniądze, ale swojej zaborczej polityki nie wyrzekłby się, triumfując na całej linii z wyników nowego szantażu.

Zresztą rewizja długów nie zależy jedynie od Francji, której złota tak pozazdrościł były kanclerz Luther. Zmiana planu Younga musiałaby za sobą pociągnąć rewizję wszystkich układów międzysojuszniczych. Plan Younga jest złożony z części bezwarunkowej, która ma pokryć straty, poniesione przez zniszczenia wojenne i z części warunkowej, którą aljanci wypłacają Ameryce za pożyczkę wojenną. Wiadomo zaś jak nieprzejednane jest stanowisko Stanów Zjednoczonych co do tej sprawy. Dzisiaj może byłoby one jeszcze mniej skłonne do jakichkolwiek ustępstw w tej dziedzinie z powodu ogromnego deficytu budżetowego.

Pomimo to Berlin nie daje za wygrane, jak to świadczy bardzo ciekawa informacja, przesłana „Echo de Paris” przez jego londyńskiego korespondenta. Donosi on bowiem, że w kołach finansowych i politycznych angielskich

przykładana jest wielka waga do pewnego planu, jaki zarysowuje się obecnie w Berlinie, a do którego byby włączony i p. Sackett, ambasador Stanów Zjednoczonych w Berlinie.

Ten ostatni ma w najbliższym czasie udać się do Ameryki i odbyć poważne konferencje z prezydentem Hooverem i różnymi czynnikami politycznymi w Washingtonie. Ma on im przedłożyć bardzo ważne propozycje kanclerza Brüninga i Curtiusa. Berlin pragnie, aby to Stany Zjednoczone wzięły inicjatywę i weszły w pertraktacje z innymi wierzycielami Niemiec, celem daleko posuniętego zredukowania planu Younga.

Londyński korespondent „Echo de Paris” przypomina, że gdy w jesieni ubiegłego roku, Berlin badał już teren, wysuwając sprawę moratorium co do długów, projekt jego spotkał się z krytyką ze strony angielskiej. Dopóki bowiem Ameryka nie przystanie na redukcję długów europejskich, wątpliwym będzie, aby wierzyciele Niemiec zgodzili się na nowe poświęcenia. Niemniej jednak nie należy zapominać, iż kanclerz Brüning i dr. Curtius mają się udać w czerwcu do Londynu. Jednym z głównych tematów ich rozmów z pp. Mac Donaldem i Hendersonem

miałyby być właśnie kapitalna sprawa długów.

Tak więc niezmordowana działalność Berlina zatacza coraz szersze koła. Zaś byli sprzymierzeńcy zakusom i solidnie obmyślanym projektem niemieckim nie przeciwstawiają żadnego konkretnego planu. Polityka „płynięcia z falą wypadków”, nigdy zdaje się nie była bardziej niż teraz uprawiana. Na chimeryczne projekta europejskie p. Brianda, Berlin odpowiada faktami dokonanymi, posługując się perfidnie utopjami francuskiego ministra spraw zagranicznych. Lokarnizm jego oddał zresztą już tak wielkie usługi Niemcom Hindenburga, że zrozumiałem jest iż te ostatnie z ogromną niecierpliwością, zajęciem, a może i niepokojem śledzą przebieg obecnych wypadków we Francji, związany z możliwością wyboru p. Brianda na prezydenta Republiki. Na przeniesieniu się jego z Quai d'Orsay do Pałacu Elizejskiego, Berlin nie wszystkoby stracił. Niektórzy jednak przewidują inną ewentualność, mianowicie wybiecie godziny, w której nienaruszalny dotąd minister spraw zagranicznych musiałby z tego stanowiska ustąpić, bez... zdobycia fotelu prezydenckiego.

I. Briares.

Zły rok

Po pięciu latach rządów pomajowych doczekaliśmy się powrotu deficytu budżetowego. Wynosi on — jak wiadomo — według urzędowych zamknięć 53 miliony. Faktycznie zaś znacznie więcej. Zaliczenie do dochodów sum pozabudżetowych oraz odroczenie szeregu płatności spowodowało pozorne zwiększenie dochodów względnie zmniejszenie wydatków, czyli obniżenie deficytu.

P. ministrowi Matuszewskiemu nie udało się związać końca z końcem pomimo bardzo znacznych kompresyj w wydatkach, wynoszących w porównaniu z rokiem 1929-30 sumę 209 milionów, a w porównaniu z budżetem 140 milionów. Sumę tę należy rozumieć jako globalną. Kompresje były w rzeczywistości znacznie większe, ponieważ prócz obniżenia ogólnej sumy wydatków musiano z niej pokryć także wzrost niektórych, a mianowicie emerytur z zasiłków dla bezrobotnych.

Emerytury, preliminowane na 111, kosztowały 161 milionów, czyli o 50 milionów więcej. Sumą tą nie są objęte emerytury pracowników przedsiębiorstw państwowych i monopolii, a nie przedewszystkiem pocztowców i kolejowców. Po doliczeniu tych pozycji ogólny wydatek na emerytury wyniesie około 300 milionów. Z cyfr przytoczonych wynika, że deficyt ogólny wynosi prawie tyle, co przekroczenie budżetu emerytur. W porównaniu z rokiem 1929-30 wydatek na emerytury wzrósł o 8 milionów.

Budżet ministerstwa pracy i opieki społecznej, którego główną pozycją jest dopłata skarbu do funduszu bezrobocia, został przekroczony o 54 miliony.

Wszystkie inne części budżetu wykazują znaczne kompresje: wojsko 59, sprawy wewnętrzne 10, skarb 8, sprawiedliwość 15, przemysł i handel 5, rolnictwo 16, oświata 32, roboty publiczne 30, długi państwowe 30 milionów.

Renty inwalidzkie i pensje są wprawdzie o 2 miliony niższe od budżetu, ale wynoszą o 5 milionów więcej, niż w r. 1929-30. Im dalej od wojny, tem więcej mamy inwalidów. Powiększyła się też bardzo liczba osób, pobierających pensje za działalność polityczną w okresie niewoli, a dobranych bardzo jednostronnie.

Dopłata do przedsiębiorstw zamiast 18 wyniosła tylko 4 miliony. Niestety niema w tem powodu do radości, ponieważ dotacje ze skarbu zastąpione zostały pożyczkami, pozaciąganiem przez przedsiębiorstwa.

Dochody roku budżetowego 1930-1 były o 291 milionów mniejsze, niż przewidywano w budżecie, a o 283 miliony mniejsze, niż w r. 1929-30.

Bardzo znaczny spadek wykazują cła. Dały one o 128 milionów mniej,

niż przewidywał budżet, co stanowi 33 proc. preliminowanej sumy.

Monopole mają deficytu 152 miliony, czyli około 16 proc. Przedsiębiorstwa państwowe zamiast 180, dały tylko 117 milionów. Stosunek jeszcze gorszy niż przy cłach, gdyż deficyt wynosi 35 proc.

Opłaty stempłowe mają deficyt 18 milionów czyli 9 proc., a podatki pośrednie 3 miliony, czyli około 1,5 proc.

Najgorzej — jak zwykle — wygląda podatek majątkowy, który zamiast spodziewanych 76 dał tylko 20 milionów. Panu ministrowi Matuszewskiemu, który lubi walczyć argumentem, że to Sejm uchwalił za wysoki budżet, warto przypomnieć, że Klub Narodowy, uznając tę pozycję za nierealną, proponował jej znaczne obniżenie. Sprzeciwił się temu p. minister skarbu i zwyciężył przy pomocy B. B. i lewicy.

Przechodzimy do „plusów”. Dochody administracyjne przyniosły o 74 miliony, czyli o 26 proc. więcej, niż przewidywano w budżecie. Co tam do nich wpisano, o tem wie tylko ministerstwo skarbu. „Wiadomości Statystyczne” wymieniają tylko 5,700 mil., jako zwrot pożyczki, zaciągniętej przez koleje. Podobnych pozycji jest tam więcej.

Podatki bezpośrednie „udały się”. Dochód z nich wynosi o 48 milionów więcej, niż przewidywał budżet. Także 10-procentowy dodatek do danin dał nadwyżki 7 milionów. Egzekutorzy podatkowi i komornicy okazali się „lepszymi” gospodarzami, niż urzędy celne, dyrekcje monopolów i zarządy przedsiębiorstw państwowych. Wyciągnęli z podatków więcej, niż uchwalił Sejm, niż preliminował rząd.

Z tem wszystkiem rok dla skarbu był zły, a dla jego płatników podatkowych jeszcze o wiele gorszy. A najważniejsze jest to, że nowy okres budżetowy nie zapowiada się lepiej, ale znacznie gorzej. Urwało się ucho od dzbana „radosnej twórczości”. Próbuje się przylutować je zagranicznym złotem, ale to złoto jest bardzo drogie i bardzo go mało. Jest też jeszcze coś z dawnych zapasów kasowych, ale to trudno upłynnić.

Położenie jest bardzo ciężkie. Obcięcie pensyj urzędnikom okazuje się środkiem niewystarczającym. Mści się rozmach przekroczeń budżetowych z r. 1927-8.

Co robić? Nareszcie — grubo za późno — uznano w sferach decydujących, że trzeba opracować jakiś plan gospodarczy. Jednym z głównych punktów tego planu jest pomysł utworzenia — ministerstwa gospodarstwa narodowego. Niepoprawni! M. K.

Poznański Komitet Akademicki zwołuje na jutro, **środe** godzinę 12 w południe do vestibulum zuli uniwersyteckiej (Coll. Minus)

Wielki Wiec Akademicki
w sprawie ostatnich prowokacji antypolskich Gdańska.
AKADEMICY! SŁAWCIE SIĘ WSZYSCY!

Niemcy o kolei G. Śląsk — Gdynia

Artykuł p. Hernstadta w „Berliner Tageblatt” — Korzyści kolei — Ciężkie warunki koncesji francuskiej

Berlin, 5. 5. (Tel. wł.). Dzisiejszy „Berliner Tageblatt” zamieszcza obszerny artykuł swego korespondenta warszawskiego, Rudolfa Herrstadta, poświęcony kolei Górny Śląsk — Gdynia.

Autor omawia najpierw korzyści, jakie kolej ta przynosi Polsce, do których zalicza przede wszystkim skrócenie trasy Górny Śląsk — Bałtyk o 130 kilometrów. Przez to zmniejszają się koszty frachtowe węgla górnośląskiego i wzrasta jego zdolność konkurencyjna. Śląski przemysł hutniczy, który dotąd kierował swój eksport zamorski na Hamburg, Lubekę i Szczecin, przetrzuci go odtąd na Gdynię. Istnieje też perspektywa odciągnięcia części czeskosłowackiego ruchu tranzytowego od Niemiec i skierowania go na Polskę. Poza korzyściami gospodar-

czem autor podkreśla też względy polityczne i strategiczne.

Drugą część artykułu p. Herrstadt poświęca omówieniu warunków koncesji francuskiej, które określa jako bardzo ciężkie. Stwierdzając, że ogólne oprocentowanie wynosi 9.37 procent, z czego na właściwą stawkę procentową przypada 6.5 proc., autor zaznacza, że jest to stawka wyższa od tej, jaką dała Czechosłowacja za pożyczkę, uzyskaną od pewnego konsorcjum paryskiego, pozostającego również pod kierownictwem firmy Schneider — Creuzot. Chodziło tu zaś o prawidłową pożyczkę, a nie koncesję. Stawka procentowa w pożyczce tej wynosiła 5.5 proc.

Stawka ta — zdaniem autora — jest i tak bardzo wysoka, gdyż na międzynarodowym rynku pieniężnym zabezpieczone pożyczki oprocentowane są normalnie na 3 — 4 procent.

Hitlerowcy nadal rosą w siły

Wybory do sejmiku krajowego w Schaumburg-Lippe - Zwrot na prawo

Berlin, 5. 5. (Tel. wł.) W niedzielę odbyły się wybory do sejmiku krajowego w Schaumburg - Lippe. Przyniosły one dalszy silny wzrost wpływów hitlerowców. Wzmocnili się też komunisty, ogólnie jednak nastąpiło przesunięcie na prawo.

Hitlerowcy, którzy przy ostatnich wyborach do Reichstagu uzyskali 5.187 głosów, obecnie zdobyli 7.851, co oznacza przyrost o zgorą 52 procent. Socjaldemokraci wykazują spadek głosów z 13.757 na 12.997, przez co utracili dotychczasową swą absolutną większość w sejmie krajowym. Liczba głosów komunistycznych wzrosła z 1.158 na 1.854. Stronnictwo Niemiecko-Narodowe (grupa Hugenberg) uzyskało o 450 głosów więcej, Niem. Partja Ludowa i Partja Państwowa straciły trochę głosów.

Podział głosów i mandatów jest następujący: socjal - demokraci — 12.997 gł. i 7 mand., hitlerowcy — 7.851 gł. i 4 mand., Niem. Nar. Partja Ludowa (grupa Hugenberg) — 2.913 gł. i 1 mand., komunisty — 1.854 gł. i 1 mand., Niem. Partja Ludowa — 1.607 gł. i 1 mand., Partja Państwowa — 1.492 gł. i 1 mand., „Landvolk” — 390 gł. bez mandatu. Ogólna liczba mandatów wynosi 15.

Frekwencja głosujących wynosiła 80—90 proc., była więc bardzo silna.

Wynik wyborów w Schaumburg-Lippe dowodzi, że wszelkie wersje o jakimś upadku wpływów hitlerowców z powodu secesji Stennesa, represyj rządu Brüninga itd. — nie odpowiadają prawdzie. Przeciwnie, hitlerowcy rosą nadal w siły.

Kandydat hitlerowców na prezydenta Rzeszy

Berlin, 5. 5. (Tel. wł.) Prasa niemiecka donosi, że narodowi socjaliści zamierzają wysunąć gen. Lützmanna

jako kandydata obozu narodowego na stanowisko przyszłego prezydenta Rzeszy.

Tarcia w łonie rządu republikańskiego

Dymisja min. Maury

Madryt, 5. 5. (Tel. wł.) Według niepotwierdzonych jeszcze wiadomości minister spraw wewnętrznych Maura podał się do dymisji. Dymisja Maury

spowodowana została podobno daleko idącymi rozbieżnościami w poglądzie ministrów republikańskich na załatwienie kwestji katalońskiej.

Powrót jednego z wygnañców

Madryt, 5. 5. (Tel. wł.) Santiago Alba, b. minister spraw zagr. Hiszpanii, z chwilą zaprowadzenia rządów dyktatorskich oddalił się zupełnie od życia politycznego i przebywał w Paryżu. Obecnie p. Alba zapowiedział

swój powrót z „wyznania”. P. Alba, który zadeklarował swą całkowitą solidarność z dzisiejszym stanem rzeczy w Hiszpanii, chce wrócić do czynnego życia politycznego.

Hiszpańskie placówki zagraniczne

Madryt, 5. 5. (Tel. wł.) Rząd republikański ustalił sprawę obsadzenia hiszpańskich placówek dyplomatycznych zagranicą. I tak delegowani zostali do Berlina prof. Amundro de Vastro, do Londynu Perez de Ayala, do

Rzymu de Figueron (syn hr. Romanones), do Brukseli Salvator Albert, do Waszyngtonu de Maderagi. Placówki w Paryżu i Buenos Aires nie zostały jeszcze obsadzone.

Sprawcy bandyckiego napadu na pociąg

zbiegli prawdopodobnie do Sowieców

Warszawa, 5. 5. (Tel. wł.) Dochodzenia, prowadzone w sprawie napadu morderczego na dwóch wojskowych w pociągu do Sarny, stwierdziły, że napadu dokonała szajka bandytów, z których jeden był ranny i opatrywany przez swych towarzyszy. Bandyci uciekali na wschód do So-

wietów. Stwierdzono, że bandyci strzelali do oficera i sierżanta ze stopni wagonu, gdy ci jeszcze spali. Zrabowano, prócz walizy i 2500 zł, osobiste dokumenty i rewolwery. Do tej chwili zatrzymano cztery osoby, z tych jednego kolejarza. (w)

Uciążliwe targi o pakt morski

Odmowna odpowiedź Włoch na propozycje francuskie

Paryż, 5. 5. (Tel. wł.) Do Paryża przybyła odpowiedź włoska na ostatnią notę francuską w sprawie rokowań flotowych. Odpowiedź ta, podobnie jak odpowiedź angielska, odrzuca propozycje francuskie.

„Matin” donosi, że Włochy uważają propozycje francuskie nie za interpretację, lecz za zmianę układu z d. 1 marca r. b.

„Petit Parisien” ostro występuje przeciw stanowisku Anglii i Włoch i oświadcza, że Francja nie może zgodzić się na odłożenie sprawy zastąpienia starych okrętów nowymi jednostkami aż do roku 1935.

Mimo to rokowania będą prowadzone dalej i nie traci się wiary w ich pomyślny wynik.

Pamiętaj o Komitecie niesienia pomocy bezrobotnym — Nowy Rynek 13, telefon 55-88 — P. K. O. 213 005.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, dnia 5. 5. 1931 r.

Spędzono: wołów 115, buhajów 237, krów 508, świń 1900, cieląt 860, owiec 320, razem 3940 zwierząt.

(Ceny loco Targowica, Poznań, łącznie z kosztami handlowymi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:	
Woły:	
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzęgane	96—106
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	86—94
Mięsiste tuczone starsze	72—82
Miernie odżywione	64—68
Buhaje:	
Wytuczzone pełnomięsiste	92—100
Tuczone mięsiste	80—90
Nietuczone, dobrze odżywione starsze	72—78
Miernie odżywione	62—66
Krowy:	
Wytuczzone pełnomięsiste	96—106
Tuczone mięsiste	86—92
Nietuczone, dobrze odżywione	64—72
Miernie odżywione	40—50
Jalowice:	
Wytuczzone pełnomięsiste	94—104
Tuczone mięsiste	84—92
Nietuczone, dobrze odżywione	70—78
Miernie odżywione	60—64
Młodzież:	
Dobrze odżywione	60—66
Miernie odżywione	54—58
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczzone	86—100
Tuczone cielęta	76—84
Dobrze odżywione	64—72
Miernie odżywione	60—62
OWCE:	
Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	136—140
Tuczone starsze skopy i macioriki	120—130
Dobrze odżywione	68—76
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	108—110
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	102—106
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	96—100
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	90—94
Maciory i późne kastraty	80—90
Świnie bekonowe	92—96

Przebieg targu spokojny.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 5. 5. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f w h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f w h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f w h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f w h.).	
„Ceny tranzakcyjne”	
Żyto 105 tonn par. Poznań	28.00
Usposobienie słabsze.	
„Ceny orientacyjne” parytet Poznań	
Pszenica	33.25—33.75
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	27.00—28.00
Usposobienie stałe.	
Owies pastewny	29.00—30.00
Usposobienie mocne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	41.50—42.50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	50.50—53.50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	21.50—22.50
Otręby pszenne	21.50—22.50
Otręby pszenne (grube)	23.00—24.00
Gorzycza	42.00—47.00
Wyka latowa	45.00—47.00
Peluszka	47.00—50.00
Groch polny	30.00—31.00
Groch Victoria	36.00—40.00
Lubin niebieski	26.00—28.00
Lubin żółty	34.00—38.00
Tatarka	36.00—38.00
Ziemniaki jadalne	6.50—7.00
Ogólne usposobienie spokojne.	
Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 30 tonn, pszenicy 135 tonn.	

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 5. 5. 1931 r.

Giełda dzisiejsza miała przebieg również bez zmiany. Z pap. państw. płacono za 5% poz. konwers. 48—47½% i 2% poz. inwestycyjną 88,— Z pap. lokacyjnych P. Z. K. robiono transakcje 8% listami dolarowymi (staremi) po 91½% oraz 4% listami zast. konwert. po 39% w oddaniu. Z akcji p. bankowych wzgl. przemysłowych notowano Bk. Polski 122,50—123,— w oddaniu, jak również Bk. Związku 65,— w oddaniu. Poszukiwano natomiast Herzfeldy po 20,— i R. Maya po 21,—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu).
5% Pożyczka konwersyjna 48—47½% P.
8% dol. listy Pozn. Ziem. Kred. 91½% —
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 39% O.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 88,— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję).
Bank Polski I em. 122,50—123,— O.
Bank Zw. Spółek Zar. I em. zł. 65,— O.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję).
Herzfeld-Viktorius I-II em. zł. 20,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 21,— P.
Tendencja bez zmiany.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.906 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.925 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 212.10 do 212.40 zł, gotówką 211.70 zł. za 100 guldenów gd. w dewizach 173.22 zł do 173.48 zł, gotówką 172.88 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 5. 5. 1931 r.

Waluty **Gotówka**
Dolary St. Zjedn. tr.: 8,90%, sp.: 8,92%, kup.: 8,88%.

	Dewizy:		
	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124.14	124.45	123.83
Holandja	358.70	359.60	357.80
Londyn	43.40	43.51	43.29
Nowy Jork		8.919	8.939
czeki		8.927	8.947
Nowy Jork		34.90	34.99
kabel		26.44	26.50
Paryż		171.98	172.41
Praga		125.57	125.88
Szwajcaria		46.73½	46.85
Wiedeń		212.50	
Włochy			
Berlin			

Tendencja mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest.	88.00
3% poz. bud.	45.00
5% poz. konw.	48.50
6% poz. dol.	71.00
10% poz. kol.	105.25
5% poz. kol. konw.	46.00

Akcje w złotych:

Bank Polski	0.00—125.00
W. T. Węgla	0.00—28.00
Lilpop	21.25—21.00
Starachowice	0.00—10.75

Tendencja utrzymana.

Komentarz.

Dla papierów państw. tendencja cokolwiek słabsza, dla listów zast. niejednolita. Obroty akcjami bardzo małe przy tendencji przeważnie utrzymanej. Z bankowych utrzymany Bank Polski, Węgiel utrzymany, z metalurgicznych słabszy Lilpop, utrzymane Starachowice.

PLÓDY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 5. 5. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	283.00—285.00
Tendencja słaba.	
Żyto march. 70—71 kg.	199.00—201.00
Tendencja nieco słabsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	230.00—244.00
Tendencja spokojna.	
Owies march. od st. załad.	192.00—196.00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	34.25—40.25
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia	27.25—29.25
Tendencja utrzymana.	
Ospa pszenna	14.25—14.50
Tendencja utrzymana.	
Ospa żytnia	14.75—15.00
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	24.00—29.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Groch drobny jadalny	23.00—27.00
Peluszka	25.00—30.00
Bób polny	19.00—21.00
Wyka	24.00—26.00
Lubin niebieski	15.00—16.50
Lubin żółty	22.00—26.00
Seradela nowa	66.00—70.00
Makuchy rzepakowe	9.80—10.20
Makuchy lniane	14.00—14.20
Wytłoki suche paryt. Berlin	8.20—8.30
Srót Soja	12.70—13.80
Słoma żytnia pras. drut.	0.70—0.90
Słoma pszenna pras. drut.	0.60—0.75
Słoma owsiana pras. drut.	0.75—0.90
Słoma jęczmienna drut.	0.65—0.80
Słoma żytnia dl. wiaz.	1.00—1.60
Słoma żytnia pras. sznur.	0.85—0.95
Słoma pszenna pras. sznur.	0.65—0.75
Sieczka	1.65—1.75
Siano zwykłe handlowe	1.70—1.90
Siano dobre I pokos	2.30—2.65
Lucerna luźna	3.00—3.25
Tymoteusz luźny	3.30—3.70
Siano koniczynowe	3.10—3.40
Siano mielitz luźne (Warta)	2.20—2.50
Tendencja stała.	
Ogólna tendencja słabsza.	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 5. 5. 1931 r.
Wyplaty na Warszawę . . . 46.975 47.175
Noty wielkie . . . 46.80—47.20

Nowy rząd koalicyjny w Finlandji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Helsinki, 2 maja 1931 r.

Trudności, jakie napotkał prezes parlamentu fińskiego, p. Kallio, w akcji tworzenia rządu były natury bardzo poważnej, skutkiem czego upłynęło kilka dni zanim prezydent Svinhufvud zdołał desygnować nowego premiera. Wybór padł na p. Pehkonen, wysokiego urzędnika administracji, politycznie związanego z partją agrarną, który jednak misji nie przyjął. Z kolei prezydent zwrócił się do trzeciego z rządu agrariusza, dr. Sunila, który uzależnił przyjęcie misji od przeprowadzenia pertraktacji wstępnych na terenie parlamentarnym.

Sunila okazał się szczęśliwszym od Kallio i przyjął misję, przedstawiając gotową już listę gabinetu. Dnia następnego nastąpiło ostateczne mianowanie nowego gabinetu i likwidacja trzytygodniowego przesilenia rządowego.

Premier Sunila poraz drugi już staje na czele rządu; uchodzi on za polityka bardzo zrównoważonego i wytrawnego działacza parlamentarnego. W partji agrarnej zajmuje jedno z czołowych stanowisk, politycznie jednak mniej jest zaangażowany niż Kallio. W danych warunkach okazało się to zaletą. Sunila zdołał się porozumieć z stronnictwami i stworzył rząd t. zw. wielkiej koalicyjny.

Najwybitniejszą cechą tego rządu jest zupełnie nowy jego skład osobowy. Sunila nie zatrzymał żadnego z ministrów rządu poprzedniego i dość beceremonjalnie przeszedł do porządku nad postulatem „sukcesji apostołskiej”, wysuwany w takim uporem przez konserwatystów i lappowców w celach przejrzystych, o których już pisaliśmy. Dzięki temu członkowie nowego rządu związani są ściśle z pewnymi grupami parlamentarnymi, rząd przeto ma wyraźne oblicze i zdecydowany kierunek oraz pod względem techniczno-parlamentarnym stosunkowo wielkie możliwości skutecznej i owocnej działalności.

Tak dalece też rząd ten doznał naogół życzliwego przyjęcia ze strony prasy poszczególnych obozów politycznych. Najmniej zadowolonym okazał się obóz prawniczy i jego odgałęzienia nieparlamentarne, których zarzuty dotyczyły oparcia składu osobowego rządu na „matematyce parlamentarnej” z pominięciem względów rzeczowych jak inteligencji, kompetencji i fachowości ministrów. Zarazem jednak z wszystkich stron podkreślano jako jedną z wad nowego rządu — koalicyjny jego charakter.

Istotnie nie ulega kwestji, iż koalicyja, obejmująca wszystkie stronnictwa „obywatelskie” — na miarę polską koalicyja od obozu narodowego do „Wyzwolenia” — nieustannie zagrożona będzie przez rozbieżność programów partyjnych i przeciwieństwa interesów grupowych. Wziąwszy zaś pod uwagę stanowiący niemal charakter środkowej grupy agrarnej, bardzo ograniczający jej rolę łącznika i pośrednika między obu skrzydłami, i uwzględniwszy nadto, że koalicyja obejmuje także mniejszość szwedzką, gdy równocześnie z dnia na dzień zaostreza się walka „fiń-

skości” z uprzywilejowaniem Szwedów, trudno będzie rokować koalicyji i jej rządowi bardzo długiego żywota.

Już wykonanie programu nowego rządu może nastęrczyć poważne trudności. Wątpliwe jest zwłaszcza, czy zasadniczy postulat tego programu: przywrócenie praworządności i zabezpieczenie ustroju parlamentarno-demokratycznego, będzie miał zbyt gorliwych apostołów w konserwatywnych członkach rządu. W każdym razie ich zdaniem praworządności i ustrojowi zagrażają komunisti i wszelkiego rodzaju „czerwoni”, gdy inni rozumieją, iż niebezpieczeństwo grozi od strony Lappo, t. j. radykałów pravicowych. Ciekawe przeto będzie śledzić rozwój i wykonanie tej części programu rządowego.

Natomiast bezsprzecznie silnym spoidłem w koalicyji i rządzie jest i pozostanie ciężki kryzys ekonomiczny, jaki kraj obecnie przeżywa. Kryzys ten jest może cięższy, niż gdzieindziej, w miarę występujących obecnie skutków pewnego zneglizowania rzeczywistych zasobów gospodarczych i możliwości rozwojowych kraju. Niewątpliwie więc cała energia i wysiłek rządu skierowane będą do opanowania groźących niebezpieczeństw i wielkich trudności na odcinku gospodarczym. Mając cel ten głównie przed oczyma koalicyja i jej rząd mogą okazać się trwalsze niż to przewidywać można z ogólnych przesłanek politycznych, na jakich są oparte.

Poza premierem, p. Sunila, w rządzie jego dostrzegamy szereg wybitnych osobistości, których działalność niewątpliwie w przyszłości zaznaczy się bardzo silnie. Do nich zaliczamy ministra sprawiedliwości dr. Kivimäki, z partji postępowej, ministra spraw wewnętrznych von Borna, ministra rolnictwa Mattsson'a, z partji agrarnej, uczestnika zesłorocznej konferencji agrarnej w Warszawie, ministra finansów prof. Järvinen itd. Teka ministra spraw zagranicznych tym razem wymknęła się p. Procopé mimo uporczywe starania i przeszła do rąk p. Yrjö Koskinen, dotychczasowego posła w Moskwie, który dźwierży ją po raz pierwszy. Niewątpliwie jednak w zasadzie kontynuować będzie p. Koskinen politykę swego poprzednika.

W każdym razie rząd p. Sunila ma przed sobą szereg miesięcy życia. W połowie kwietnia odroczył się parlament prawdopodobnie do jesieni, o ile nieprzewidziane wypadki lub konieczności gospodarcze i państwowe ponownego zwołania parlamentu nie przyspieszą. Z tej strony więc bezpośrednio rządowi nic nie grozi. Czynnikiem nieobliczalnym w kształtowaniu się bliższej i dalszej przyszłości pozostaje ruch Lappo, którego niezadowolone jednak zręcznie zlagodzone przez nominację „białego generała” bar. Mannerhaima przewodniczącym rady obrony narodowej. Słowem, nie bez uzasadnienia wnioskować można, iż rząd p. Sunila będzie korzystał z pewnego uspokojenia umysłów i ześrodkuje całą energię w walce z kryzysem ekonomicznym.

Z. G.

padków na ogólną liczbę 38 w powiecie świętochłowickim, 15 wypadków na 38 w powiecie tarnogórskim, 4 wypadki na 35 w powiecie pszczyńskim, 18 wypadków na 68 w powiecie rybnickim. Poza tem rozpatrywanych było jeszcze 9 wypadków, które nie były zawarte w skardze „Volksbundu”.

„W przeprowadzonych dotychczas procesach — czytamy dalej w artykule — zapadły dotychczas następujące wyroki:

„w 25 wypadkach uwolnienie wszystkich oskarżonych,

„w 6 wypadkach uwolnienie części oskarżonych,

„w 11 wypadkach kary pieniężne w wysokości od 15 do 40 zł,

„w jednym wypadku kara pieniężna 100 zł,

„w 6 wypadkach kary więzienne z odroczeniem,

„w 4 wypadkach od 3 do 10 dni więzienia,

„w 2 wypadkach od 2 do 3 miesięcy więzienia,

„w 6 wypadkach od 1 do 2 miesięcy więzienia,

„w 7 wypadkach od 2 i pół do 4 miesięcy więzienia,

„w 1 wypadku 6 mies. więzienia.

„Wyroki uwalniające — pisze dalej autor — zapadły w większości wypadków z powodu braku dowodów, jakkolwiek przedstawiciel oskarżenia domagał się kary. Nie oznacza to, by chodziło tutaj o wypadki mało ważne, lecz sprawy przeważnie nie zostały rozpoznane, ponieważ napady dokonane były nocą i przez bojówki z innych wsi. Poza tem zaznaczyć należy, że w dziesięciu wypadkach prokuratura państwa, a w czterech wypadkach zastępcy prawni oskarżonych wnieśli odwołanie od wyroku. W czterech dalszych wypadkach, w których postępowanie przez sąd zostało wstrzymane, ponieważ wniosek o ukaranie wpłynął dopiero po upływie trzech miesięcy, a więc zapóźno, przedstawiciele poszkodowanych wnieśli protest i osiągnęli to, że w dwóch wypadkach sąd ponownie zajął się rozpatrywaniem skargi.

„Osobliwe sprawia wrażenie — ciągnie dalej p. Puttkammer — że w 35 wypadkach władze zawiesiły postępowanie na wyraźne życzenie poszkodowanych. Powodu tej rezygnacji ze ścigania sądowego sprawców można szukać tylko w obawie przed nowymi aktami zemsty“ (?)

W dalszym ciągu p. Puttkammer utrzymuje, że przebieg procesu wykazał, iż sprawy działały na wyższy rozkaz. W wielu wypadkach stwierdzono rzekomo bezpośredni udział kierowniczych urzędników jak wójtów, kierowników szkół, a nawet funkcjonariuszy policyjnych.

Autor artykułu posuwa się tak daleko, że twierdzi, iż nawet sądy liczą się rzekomo z wszechpotęgą „sanacyjnego” Związku Powstańców Śląskich i że członkowie Związku często przyznawali się do „wzyskkiego, chlubiąc się jeszcze z dokonanych czynów.

Artykuł kończy się twierdzeniem, że materia, jakim rząd polski będzie rozporządzał na majowej sesji rady Ligi Narodów odnośnie do wypełnienia swych zobowiązań na Górnym Śląsku jest jakoby bardzo skąpy i że wobec tego Niemcy będą miały sposobność do wykazania, iż na tej drodze nie może nastąpić uspokojenie polskiego Gór-

Bracia BORKOWSCY

Zakłady Elektrotechniczne w Warszawie, Oddział w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 23 telefon 5120. Własna fabryka artykułów instalacyjnych, grzejników elektrycznych i zrandoli. Dostawa wszelkich materiałów elektrotechnicznych. dw 323

nego Śląska, jakiego domaga się Rada Ligi Narodów.

Zacytowaliśmy umyślnie obszernie artykuł p. Puttkammera, by wykazać, jak bardzo Niemcy z Rzeszy niemieckiej interesują się sprawami mniejszości niemieckiej w Polsce i jak szczegółowo omawiają te sprawy na łamach swej prasy.

Falszywy „radca prawny” Urzędu Morskiego

(Korespondencja własna.)

Gdynia, 4 maja.

Prawie przez dwa lata sprawował funkcję radcy prawnego w Urzędzie Morskim w Gdyni p. Jan Janusz Zaleski. Były oficer rezerwy, prawnik, kawaler i wytworny salonowiec odgrywał w życiu towarzyskim Gdyni wielką rolę. W urzędzie sporządzał umowy i decydował w zawitych kwestiach prawnych. Miał nieograniczone zaufanie przełożonych i licznych przyjaciół.

W połowie roku 1929 kasjerowi Urzędu Morskiego zginęło w kasie 4.000 złotych. Policja, która przeprowadzała śledztwo, podejrzewała p. Zaleskiego, który w chwili kradzieży przebywał w kasie, ale przełożeni jego oświadczyli wówczas, że jest to „człowiek czeigodny”, którego nie wolno podejrzawać. W rezultacie zwolniony został okradziony kasjer. W kilka miesięcy później — p. Zaleski zdążył się już zaręczyć z jedną z pań z towarzystwa — poznał w nim, na ulicy, swojego kolegę z wojska, zwyczajnego żołnierza, jeden z obywateli miasta. Radca Zaleski wyczuł niebezpieczeństwo, sfałszował urzędowe zapotrzebowanie na paszport zagraniczny, zadłuził się porządnie u przyjaciół i czmychnął do Paryża. Na wiosnę roku 1930 ujęto go w Niemczech; znaleziono przy nim jeszcze 16.000 zł.

W dniu 6 b. m. Zaleski stanie przed sądem w Gdyni. Śledztwo wykazało, że jest oszustem wysokiej klasy, że żadnego uniwersytetu nie ukończył i że wogóle nie nazywa się Jan Janusz Zaleski. Jak, wogóle jeszcze niewiadomo.

Sprawa budzi oczywiście zrozumiałe zaciekawienie.

F. o. b.

Ciekawy wyrok eksmisyjny

Warszawa, 5. 5. (Tel. wł.) W sądzie okręgowym toczyła się ciekawa sprawa o eksmisyję 20 komisarjatu policji.

Właściciel domu domagał się eksmisyji z powodu nadzwyczajnej praw lokatorskich przez dokonania samowolnych przeróbek w zajmowanym lokalu. Sąd uznał, że komisarjat zakłócił porządek gmachu i w ten sposób zdyskwalifikował go jako lokatora. (w)

Co Niemcy piszą o skutkach na G. Śląsku ostatniej sesji Ligi Narodów

Demokratyczny „Berliner Boersen-Kurier” zamieszcza kilkołamowy artykuł niejakiego dr. Waltera Puttkammera poświęcony stosunkom na Śląsku polskim w związku z wydarzeniami na ostatniej sesji Rady Ligi Narodów, o którym referujemy dla informacji Czytelników naszych.

P. Puttkammer zadaje pytanie, czy Polska, wyciągnęła jakąś „nauczkę” ze swej ówczesnej porażki i rozpatruje — w sposób oczywiście tendencyjny — rozwój stosunków od tego czasu. Zdaniem autora pewne ustępstwa rząd polski w stosunku do Niemców śląskich poczynił, ale oczywiście dla p. Puttkammera ustępstwa te nie są wystarczające.

„Przedewszystkiem — oświadcza autor — ekscesy, na jakie pozwalał sobie organ wojewody „Polska Zachodnia” były przykre dla rządu warszawskiego ze względu na sesję majową Ligi Narodów. Przeto rząd ten oświadczył za pośrednictwem urzędowej Polskiej Agencji Telegraficznej, że „Polska Zachodnia” nie jest urzędowym organem urzędu wojewódzkiego wzgl. wojewody i wzmocnił to oświadczenie przez konfiskatę wspomnianego dzien-

nika, dokonaną w tym samym dniu z powodu jakiegoś małoważnej notatki. Prawdopodobnie rząd uważał, że w ten sposób wymazał jedną z najbardziej jaskrawych pozycji z konta win wojewody Grażyńskiego, by się móc wygodnie bronić przed Ligą Narodów. Podobnie oceniać należy wynurzenia Grażyńskiego na konferencji starostw, którym on nagłe zalecał „daleko idący liberalizm” wobec mniejszości. Równocześnie podkreślił konieczność oddziaływania na wszystkie organizacje „w duchu współpracy na podstawie myśli państwowej”.

Autor rozważa następnie, w jaki sposób Polska wypełniła swą obietnicę, dotyczącą sądowego ścigania „aktów terroru”, które miały się wydarzyć w okresie wyborczym w październiku i listopadzie ubiegłego roku w stosunku do mniejszości niemieckiej. Rezultat w tej dziedzinie jest, zdaniem p. Puttkammera, skąpy. Z pośród wymienionych w skardze do Ligi Narodów 255 wypadków „terroru” do dnia 22 kwietnia rozpatrywanych było przez sąd tylko 66 wypadków. W liczbie tej zawarte są 23 wypadki na ogólną liczbę 76 w powiecie katowickim, 6 wy-

Nowoczesne pielęgnowanie urody.

Silny prąd postępu wiedzy lekarskiej znosi konsekwentnie dotychczasowe mgliste, teoretyczne pojęcia, szary pusty szablony dawnego lecznictwa a jednocześnie odświeża istotną treść przelomowej twórczości, zdobytej usilną pracą myślową, oraz licznym szeregiem niezbitych niczem doświadczeń. Rezultaty postępowego przełomu w różnych gałęziach medycyny nie mogły pozostać bez wpływu na lekarską kosmetykę. Runął bowiem szablony postępowania się byle jakim uniwersalnym kosmetykiem, przysły przesady i złudzenia, a na gruzach dawnych, szkodliwych norm i praktyk zakwitła wiedza, o indywidualnym pielęgnowaniu urody, preparatami lekarsko-kosmetycznymi, dostosowanymi do danych wymogów i wskazań. Niepodobna zatem w dobie prawdy, postępowym ukształtowanej, opędzić się jednej przykrej myśli: dawania posłuchu dziś jeszcze profanom, którzy drogą pustych frazesów w ulotnych broszurkach dają do wskrzeszenia dawnego, beznymnego szablony. Odbaw ten nas nie dziwi, ale też zgola nie zatrważa, oświadczam bowiem ogółu inteligencji zatacza szybko coraz szersze kręgi do takiego już stopnia, iż samodzielnie odróżnia się cerą prawidłową od tustej, suchej lub wiotcejącej i dostosowuje odpowiedni preparat już do zachowania po długie lata świeżego wyglądu, już do zwalczania wad urody. Przykłady wyjaśnią najlepiej powyższe wywody. Dawniej posługiwano się do wszelkich właściwości cery jednym, uniwersalnym pudrem, często niestety — z zawartością tak szkodli-

wych metali, iż nietylko skóra ulegała zanikowi, lecz i zdrowie cierpiało. Nie rozumiano, że tłusta cera wymaga odłuszczenia i przeobrażenia w prawidłową, co dla każdej innej właściwości byłoby zgubne. Dziś poszczycić się możemy odrobinią, roślinnymi pudrami, dostosowanymi ściśle do indywidualnej właściwości cery. Mam na myśli znane powszechnie, wykwintne pudry z przepisu Dra Lustra: higieniczny dla tłustej cery i egzotyczny dla każdej innej właściwości. Pudry te, wyrabiane w 12 kolorach, łączą w sobie wszelkie zalety higieny i estetyki. Metaliczne bowiem pudry zasklepiają szczerlnie pory, utrudniają zatem wymianę gazów drogą skóry, a co gorsze — warunkują przedwczesne marszczenie się skóry, w następstwie zanikaniu włókien elastycznych.

Uniwersalny krem stał się dziś również w świetle nowoczesnej wiedzy przestarzałym zabytkiem. W ostatniej bowiem dobie przekonano się, iż do odbudowy komórek skóry potrzebne są składniki pobudzające jej gruczoły dokrewne, tudzież lipoidy, jako budulec. Sucha i wiotcejąca cera wymaga takich właśnie składników, a zawarte są w kremie „Oxa” Dra Lustra. Prawidłowa skóra wymaga tylko stałego ożywiania naskórka, co osiąga się Dra Lustrą kremem „Mira”. Krem znów „Ultrasol” stanowi środek ochronny dla uprawiających sporty, przed zmianami atmosferycznymi, a mężczyznom odda znakomite usługi, łagodząc podczas i po gonieniu.

Dr. med. J. Libański.

Klauzule egzekucyjne w. b. Kongresówce

Długotrwałość i przewlekłość donieśnawna procesów wekslowych przed sądami na ziemiach zachodnich, a w szczególności w Poznaniu, zmusiły licznych posiadaczy pretensyj wekslowych na terenie Wielkopolski do wyszukania krótszych i prostszych dróg przy uzyskaniu tytułów egzekucyjnych na opornych dłużników. Stąd tłumaczy się masowe zjawisko zwracania się wierzycieli wekslowych do sądów w b. Kongresówce o udzielanie klauzul egzekucyjnych na podstawie zaprotestowanych weksli. Sądy tamtejsze stosownie do obowiązującej tam procedury rosyjskiej wydawały bez żadnych zastrzeżeń w trybie art. 161 R. P. C. klauzule egzekucyjne.

Taką sytuację prawną wykorzystywali w dużej mierze przede wszystkim ci wierzyciele wekslowi, którzy w sposób wątpliwy i nielegalny weszli w posiadanie weksli, bowiem przez uzyskanie klauzuli egzekucyjnej bez poprzedniego postępowania sądowego i następnie przez wykonanie egzekucji na podstawie tych klauzul odbierali możliwość obrony dłużnikom wekslowym. Wytaczanie zaś skarg przeciw egzekucyjnym przeciwko powyższym klauzulom natrafiało przed tutejszymi sądami na poważne trudności, bowiem i tutejsze sądy wychodziły z tego założenia, że wyroki a także i nakazy wykonawcze w myśl art. 161 R. P. C. wydane na obszarze jednej z b. dzielnic zaborskich muszą być na równi traktowane z wyrokami i nakazami wykonawczymi, wydanymi na obszarze innego zaboru i winny być uważane za zdane do przeprowadzenia z nich egzekucji we wszystkich dzielnicach.

Takie zapatrywanie sądów, zresztą dotychczas ustalone, bowiem tak sądy grodzkie i okręgowe na terenie Wielkopolski, jak i większość tutejszych adwokatów uznawała dopuszczalność wykonania egzekucji z klauzul wydawanych przez sądy w b. Kongresówce, zostało obalone orzeczeniem sądu apelacyjnego w Poznaniu z dnia 22. 4. 1931 zn. ak. I. 3. W. d. 21/31, w którym sąd apelacyjny stanął na tem stanowisku, że na obszarze danej dzielnicy nie można prowadzić egzekucji w dalej idącej mierze i na podstawie innych tytułów, niż te, jakie przewiduje ustawa tej dzielnicy. Skoro procedura cywilna na ziemiach zachodnich zna jedynie takie tytuły egzekucyjne, które zostają wydane przy współdziałaniu dłużnika w odnośnym postępowaniu sądowym, a co najmniej po umożliwieniu jemu takiego współdziałania, to nie można na ziemiach zachodnich egzekwować z klauzul egzekucyjnych wydanych na podstawie protestowanych weksli, które zostają wydane bez dania dłużnikowi sposobności do obrony przed ich udzieleniem.

Tutaj sąd apelacyjny zbija pogląd sądów niższych, które klauzule egzeku-

cyjne wydane w b. Kongresówce identyfikują z nakazami wykonawczymi. Nakaz wykonawczy według niemieckiej procedury cywilnej zostaje udzielony przez Sąd dopiero po poprzednim wydaniu nakazu zapłaty, a więc zupełnie w odmiennym trybie postępowania, niż klauzula egzekucyjna, wydana przez sądy b. dzielnicy rosyjskiej i klauzula taka nie wyczerpuje wcale żadnego pojęcia z tytułów egzekucyjnych, przewidzianych w procedurze niemieckiej, a w szczególności w § 794 p. c.

Pozatem według § 750 proc. cyw. egzekucję wolno wówczas tylko wykonać, gdy tytuł egzekucyjny wymienia strony, dla których lub przeciwko którym ma mieć miejsce egzekucja. Według ustalonej procedury strona jest imiennie oznaczona wtedy, kiedy oprócz jej imienia i nazwiska podano także zawód jej i miejsce zamieszkania. Tym wymogom, jak stwierdza sąd apelacyjny, nie czynią zadość klauzule wydane na podstawie art. 161 ros. proc., gdyż według tego przepisu zawierają one winny tylko stan, imiona i nazwiska egzekwującego i pozwanego bez podania miejsca zamieszkania stron.

Z powyższego orzeczenia sądu apelacyjnego, które jest ostateczne i nie podlega już zaskarżeniu do Sądu Najwyższego, niewątpliwie skorzystają skwapliwie wszyscy ci dłużnicy wekslowi, przeciwko którym posiadacze weksli uzyskali klauzule egzekucyjne i obecnie na podstawie tych klauzul przeciwko nim wykonują egzekucje.

Konsekwencją orzeczenia sądu apelacyjnego jest, że z klauzuli egzekucyjnej wierzyciele wekslowi będą mogli korzystać tylko wobec dłużnika wekslowego, zamieszkałego na terenie b. dzielnicy rosyjskiej, natomiast na ziemiach zachodnich niezbędnym jest, aby wierzyciel do skuteczności przeprowadzenia egzekucji posiadał tytuł egzekucyjny, odpowiadający ustawodawstwu naszej dzielnicy. Tej zasadzie dał już wyraz Sąd Najwyższy w swym orzeczeniu z dnia 14. 4. 1923 O. S. P. pozycja 448, gdzie stwierdza między innymi, że tymczasowo wykonalne wyroki nie mogą być na obszarze b. dzielnicy austriackiej egzekwowane, bowiem procedura austriacka egzekucyjna nie przyznaje takiej wykonalności wyrokom nieprawomocnym.

Zatem w interesie dobra społeczeństwa całego, jak również i wymiaru sprawiedliwości pożądanym jest, aby przyszłe ustawodawstwo egzekucyjne — bowiem nowa polska procedura cywilna, która znacznie obowiązywać z dniem 1 stycznia 1933 r., postępowania egzekucyjnego nie uwzględnia — zostało jaknajprędzej uchwalone i wprowadzone w życie.

H. Majer.

Sodalicja Marjańska organizacją antypaństwową?

Co znaczy ukaz p. dyrektora Kwapińskiego.

Katolicka Agencja Prasowa donosi, co następuje:

Jak się dowiadujemy, w Białymstoku, w gimnazjum państwowym mat.-przyr. im. marszałka Piłsudskiego, miał miejsce wypadek, który — chcemy sądzić — polega li tylko na nieporozumieniu. Z tego też powodu oczekujemy wyjaśnienia zajścia i odpowiedniego załatwienia go przez kuratorium warszawskie.

Oto prefekt gimnazjum im. marsz. Piłsudskiego, ks. Antoni Zalewski, chcąc założyć na prośbę uczniów Sodalicję Marjańską, zawiadomił o tem p. Wacława Kwapińskiego, dyrektora wymienionego gimnazjum. Dyrektor odmówił swego zezwolenia, motywując odmowę tem, że Sodalicja Marjańska sprzeczna jest z kierunkiem wychowania państwowego(!).

Bodaj, że jest to pierwszy wypadek, kiedy dyrektor gimnazjum państwowego w Polsce w swojszcie gorliwy sposób broni wychowania państwowego przed rzekomo „zguhnmami“ wpływami Sodalicyj Marjańskich. Dotychczas nikomu nie było wiadomem, aby Sodalicje Marjańskie kiedykolwiek występowały przeciwko interesom państwowym Polski.

Zjazd pomorzoznawczy w Toruniu

Toruń, 4 maja.

W rocznicę trzecimajową odbył się urządzony przez Instytut Bałtycki, II zjazd naukowy pomorzoznawczy. Przybyli nań licznie wybitni uczeni z wielu naszych ośrodków kulturalnych, jak Poznań, Kraków i Warszawa, reprezentujący nasze wielkie instytucje naukowe z Akademią Umiejętności i poznańskim Tow. Przyj. Nauk na czele. Otworzył obrady profesor Uniwersytetu Poznańskiego dr. Stanisław Pawłowski, a po wybraniu prezydium honorowego i po złożeniu przez dyr. dra Borowika sprawozdania z działalności komitetu wykonawczego zjazdu, zaczęły się obrady, zainaugurowane referatami pp. dr. Zygmunta Stalińskiego i dr. Stanisława Paprockiego na temat „Przedmiot i metody badań stosunków narodowościowych na Pomorzu“.

Nad referatami potoczyła się żywa dyskusja, w której zabierali głos liczni uczeni, w tem z Poznania prof. dr. Rudnicki, prof. dr. Kleczkowski, prof. dr. Wojciechowski, prof. dr. Znaniński, dr. Bożena Stelmachowska. Popołudniu wygłosił pp. Pastwa i dr. Bohdan Zaborski, profesor Uniw. Jagiell. z Krakowa, referaty na temat „Metody-

ka map narodowościowych“, poczem dyrektor Instytutu Bałtyckiego dr. Borowik odczytał sprawozdania różnych instytucyj naukowych, które zajmują się zagadnieniami pomorskimi, a temsamem współpracują z Instytutem. Był to jakby pobieżny bilans zasięgu nauki polskiej współczesnej w zakresie badań nad Pomorzem. Na wybraniu komitetu wykonawczego Zjazdu, w tym samym składzie co poprzednio, zakończyły się, po odczytaniu wniosków, obrady, zamknięte przez prof. dr. Pawłowskiego, który jest przewodniczącym Komitetu.

Do wyników zjazdu przyjdzie oczywiście powrócić obszerniej. R. P.

Po wyroku w sprawie b. posła Kwiatkowskiego

Wyrok w procesie wejherowskim skazuje b. posła Kwiatkowskiego na rok i trzy miesiące więzienia zaliczeniem aresztu śledczego (prokurator żądał trzech lat), a syna jego, p. Jana Kwiatkowskiego, na dwa tygodnie więzienia z zawieszeniem kary na przeciąg roku. Według doniesienia telefonicznego odpady najcięższe zarzuty: zamiaru pokrzywdzenia wierzycieli, sprzeniewierzenia, fałszowania dokumentów, zbytku i t. p., które prokurator podnosił z takim naciskiem, a prasa „sanacyjna“ rozdymała do olbrzymich rozmiarów. Ostały się natomiast zarzuty występów przeciwko ustawie o upadłościach, ustawie o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością itp.

Dopiero z tenoru pełnego wyroku, a przede wszystkim z jego uzasadnienia będzie można się przekonać szczegółowo o opinii sądu wejherowskiego, co uważa za występki. Niezależnie od tego sprawa nie jest definitywnie rozstrzygnięta i zamknięta, ponieważ przeciwko wyrokowi wniesiono o rewizję.

Z tej też przyczyny, jak zajmowaliśmy dotąd stanowisko ściśle obiektywne, rzeczowo - referujące, tak i obecnie pragniemy się jeszcze wstrzymać z sądem ostatecznym aż do orzeczenia instancji wyższej. To jednakowoż, jak i względ, że w dzisiejszych pogmatwanych warunkach gospodarczych tego rodzaju występów przeciwko ustawom o upadłościach, o spółkach itp. jest niewątpliwie w praktyce dużo, choć się o nich społeczeństwo nie dowiaduje i nie znajdują one ślad echa w sądach, — względy te, powtarzamy, nie mogą nas powstrzymać od powtórzenia tego, cośmy już w swoim czasie powiedzieli, że każdy ma obowiązek przestrzegania ustaw, a tem bardziej ludzie na stanowiskach eksponowanych ponoszą za czyny swoje odpowiedzialność tem większą.

To też w swoim czasie Stronnictwo Narodowe na Pomorzu, nim jeszcze sprawą p. Kwiatkowskiego zajęła się prokuratura i wystąpiła przeciwko niemu z zarzutami natury karnej, dowiedziawszy się o stratach odnośnych obywateli z powodu weksli p. Kwiatkowskiego, uczyniło słusznie, wzywając go do złożenia mandatu. Stronnictwo Narodowe w takich sprawach jest i musi być bezwzględne.

Manifestacja filoniemiecka w Nowym Jorku

Nowy Jork, 5. 5. (Tel. wł.) Pod auspicjami amerykańskiego związku byłych kombatantów odbyła się tutaj wczoraj wieczorem w hotelu „Astor“ wielka manifestacja filoniemiecka.

W manifestacji wziął udział szereg wybitnych Amerykanów, jak major Walker, senator Wagner, oraz niemiecki konsul generalny Kiep i hrabia Lückner.

W wyniku manifestacji przyjęto rezolucję, w której żąda się w formie kategorycznej rewizji „krzywdzących“ traktatów pokojowych.

Należy zaznaczyć, iż prezydent Hoover nadesłał do organizatorów manifestacji pismo gratulacyjne.

Rozruchy w Egipcie

Kair, 5. 5. (Tel. wł.) Rozruchy w Egipcie zaczynają przybierać coraz szersze rozmiary. W czasie walk ulicznych w Benifué padło ogółem 4 zabitych i 40 rannych. Wojsko i policja w całym Egipcie są w ostrym pogotowiu. Ludność z rozgoryczeniem komentuje świeże wypadki w Benifué, przypisując całą winę niesłychanym wystąpieniom policji, która z bronią w ręku przeciwstawiała się demonstrującym przeciwko rządowi. Ogólnie oczekuje się interwencji Anglii.

Zniesienie ustawy likwidacyjnej z Niemcami. Odwieczny Drang nach Osten.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sprytni oszuści przed sądem

Piąty dzień procesu „Spółdzielni Osadniczej” — Dalsze badania świadków

W miarę zbliżania się ku końcowi procesu przeciwko „dyrektorom” „Spółdzielni Osadniczej” wzrasta zainteresowanie rozprawą. Oskarżeni bronią się zaciekle i każdemu świadkowi zadają liczne pytania, zmierzające do zmniejszenia winy.

Dużo czasu zajęło trybunałowi badanie świadka K. Sottysiaka, który na wniosek komisji oraz z polecenia sędziego śledczego, przeglądał księgi kasowe. Ustalił on, iż sprzeniewierzone sumy dochodziły do 85 tys. zł. Pieniądze za rządów oskarżonych brano z kasy pod różnymi pozorami, a księgowano nie stan faktyczny, lecz to, co dyktował Pasterski.

Wchodzi następny świadek S. Tomaszewska, którą zaangażowano do „Spółdzielni” w charakterze stenotypistki. Zeznaje ona, iż słyszała, jak osk. Pasterski w wyniku pewnej rozmowy miał powiedzieć: „ja tu zarządzam, bowiem Spółdzielnia nie jest zapisana”. „Razu pewnego — mówi dalej świadek — nie pozwolił Pasterski

wciągnąć do ksiąg sumy 12 tys. zł. Decyzja ta wywołała wśród personelu firmy zdziwienie”. Pasterski wyjaśnia, iż miał do Spółdzielni pretensje.

Świad. Weiss w zeznaniach swych podaje, że Kaniewski prowadził się dobrze i że trzykrotnie wskutek nieporządków, jakie panowały, wypowiadał posadę. Pewnego dnia K. do biura nie przyszedł. Znalaziono go w hotelu i wówczas miał przy sobie 550 zł, które po zainkasowaniu zatrzymał sobie, gdyż należała mu się pensja. Świadek opowiada dalej, że nie panował idealny stosunek między Kaniewskim, a Pasterskim. Często bywały awantury, kłótnie, ale w konsekwencji zawsze się obaj pogodzili. Któregoś dnia Pasterski groził Kaniewskiemu, że go zastrzeli.

Pasterski, zapytany przez przewodniczącego jak to było oświadcza, że sobie tego momentu nie przypomina.

Na tem zakończono badanie świadków w piątym dniu rozpraw. (z)

— * **Z Ogniska Polek.** W środę, 6 bm. o godz. 19 odbędzie się na sali Stowarzyszenia Techników, św. Marcin 21, uroczyste zebranie ku czci Królowej Korony Polskiej. W programie popisy muzyczne, śpiew, deklamacje. Rano o godz. 7 w kaplicy św. Józefa odprawi się msza św. w intencji Ojczyzny.

— * **Z Stow. Oficerów w stanie spoczynku, oddział poznański.** Miesięczne zebranie odbędzie się w czwartek, 7 bm. o godz. 18 min. 30 w kasynie D. O. K. VII, plac Działowy 2. Tamże mieści się sekretariat Stowarzyszenia, czynny codziennie od godz. 12—13. Chcących zapisać się do Stowarzyszenia oficerów w stanie spoczynku, prosimy o przybycie do sekretariatu dla otrzymania informacji.

WYKŁADY

— * **Towarzystwo Geograficzne w Poznaniu** organizuje w dniu 8 bm. (w piątek) o godz. 18 w sali Mikrobiologii Lekarskiej (Wały Wazów 25), bogato ilustrowany przezroczami odczyt prof. dr. Zdzisława Krygowskiego p. t. „Wrażenia z podróży po Majorce”. Dla członków i wprowadzonych gości wstęp wolny. Przed odczytem od godz. 18 do 18.30 odbędzie się doroczne walne zebranie członków.

— * **„O Norwidzie”.** Staraniem Koła Polonistów U. P. odbędzie się w sobotę, dnia 9 bm. o godz. 20 w sali 17 Coll. Minus odczyt p. red. Zygmunta Wasilewskiego „O Norwidzie”.

— * **Staraniem Kółka Czeskosłowackiego** przy Kole Naukowym tow. stud. W. S. H. w Poznaniu wygłosi prof. Ig. Hanus odczyt p. t. „Wędrowniaki po Czeskosłowacji”, ilustrowany licznymi przezroczami w Coll. Minus, sala 17 dnia 7 bm. o godz. 20.15.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. Gimn. „Sokol” Poznań III (Wilda).** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 6 bm. o godz. 20 w dh. Zawodkowej. Zebranie zarządu odbędzie się godzinę przed zebraniem plenarnym.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Licytacja koni w Państwowej Stadninie Janów-Podlaski.** Związek Hodowców konia szlacheckiego w Wielkopolsce podaje do wiadomości, że w dniu 12 bm. o godz. 12 odbędzie się w Państwowej Stadninie Koni w Janowie-Podlaskim licytacja koni, na której sprzedawane będą ogiery i klacze, rasy czystej krwi arabskiej, półkrywi arabskiej i półkrywi angielskiej od 1—3 lat i starsze.

— * **Z Polskiego Przyrodniczego Towarzystwa Pedagogicznego.** W środę, 6-go bm. odbędzie się wycieczka do ogródków działkowych na Bielniku pod przewodnictwem p. insp. Ogr. Miej. Janickiego. Punkt zborny przy ul. Czajczej (G. Wilda) o godz. 16.45.

— * **Loty treningowe.** Aeroklub Poznański zawiadamia wszystkich członków, że loty treningowe odbywają się codziennie od godz. 13.30 do wieczora, nawet w razie lekkiego deszczu. Komunikacja na lotnisko: godz. 12.30 autobus P. K. E., godzina 16.15 autobus „Lotu”. Odjazd z pl. Wolności przy Esplanadzie.

— * **Polska pielgrzymka robotnicza do Rzymu,** zorganizowana z okazji 40-lecia encykliki „Rerum novarum” — wyrusza z Katowic w piątek, 8 bm. o godz. 21. Z Bydgoszczy należy wyjechać o godz. 6.08 na Gniezno i Jarocin, z Poznania o godz. 8.40, z Ostrowa o godz. 11.55. W Katowicach pociąg staje o godz. 17.40. Zgłosić należy się tam naprzeciw dworca w hotelu „Monopol”, gdzie wydawane będą legitymacje. O godz. 18 delegacja robotnicza złoży wieniec na grobie śp. ks. biskupa Lisieckiego, o godz. 19 u Siostr Elżbietanek odbędzie się nabożeństwo i błogosławieństwo na drogę. Uczestniczą J. E. ks. biskup Przeździecki, 30 księży, przeszło 90 mężczyzn, przeszło 70 kobiet — razem 200 osób pod przewodnictwem ks. Czesława Michałowicza, sekr. gen. Związku Katolickich Tow. Robotników Polskich w Poznaniu. W Rzymie oczekuje pielgrzymki kilku księży biskupów polskich, m. in. J. Em. ks. Kardynał-Prymas. Pielgrzymka zwiedzi Wenecję, Padwę, Rzym (5 dni), Asyż, Loreto i Wiedeń, a wraca 20 maja.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Odłot uczestników rajdu dookoła Afryki.** Dziś o godz. 9 z lotniska na Ławicy odlecieli uczestnicy rajdu dookoła Afryki, kpt.-pilot Stanisław Skarżyński i por.-obserwator inż. Andrzej Markiewicz, odbywając ostatni etap wspomnianego rajdu, którym jest Warszawa. Równocześnie z uczestnikami rajdu odlecieli przybyli wczoraj samolotem z Warszawy konstruktor samolotu rajdowego p. inż. Henryk Dąbrowski i kpt. Orliński, Lotników odprowadziła eskadra 3 powietrzna 3 pułku lotniczego. Należy nadmienić, że odłot z Poznania przewidziany był dziś na godzinę 10.30. Na skutek jednak nadeszłego nocą rozkazu lotnicy wyruszyli już o godz. 9. Podajemy to tylko w tym celu, aby wyjaśnić sprawę tym wszystkim, którzy udali się na lotnisko i nie zastali już lotników. (k.)

— * **Poświęcenie i otwarcie nowej placówki.** Ciesząca się dużym uznaniem na terenie całego kraju, istniejąca przeszło

Przy bólach lub zawrotach głowy, szumie w uszach, bezsenności, złem samopoczuciu, pobudzeniu należy natychmiast zastosować wypróbowany przy tych dolegliwościach środek — wodę gorzką „Franciszka-Józefa”. Zadać w apt. i drog. nw 9858

20 lat, fabryka elektrotechniczna pod firmą Bracia Borkowscy, Zakłady Elektrotechniczne S. A. w Warszawie, otworzyła swój oddział oraz sklep w Poznaniu przy Al. Marcinkowskiego 23. Uroczystego aktu poświęcenia lokalu firmy dokonał 4 bm. ks. Misiulek z parafii św. Marcina, poczem złożył nowo powstałej placówce życzenia pomyślnego rozwoju. Nowa, polska i chrześcijańska placówka, witamy w Poznaniu z całą życzliwością, przepowiadając jej szybki i pomyślny rozwój. Przedsiębiorstwo Br. Borkowskich wyrabia randole, lampy, świeczniki, grzejniki elektryczne, żelazka, piecyki, rondelki, imbryki, grzałki (marka „Brabork”) armatury do oświetlania ulic, materiały instalacyjne itd. Podobne do poznańskiego oddziały otwarte zostały już w Bydgoszczy i Białymstoku, a firma zamierza jeszcze otworzyć dalsze oddziały na całym terenie Polski. Kierownikiem poznańskiego oddziału jest p. Jadłowski. — Spodziewamy się, że doskonałe fabrykaty Br. Borkowskich wyprą z rynku krajowego podobne wyroby pochodzenia zagranicznego. (z.)

— * **Odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie Aeroklubu Poznańskiego,** powstałego z połączenia dawnych klubów lotniczych poznańskich, a mianowicie „Aeroklubu Akademickiego” w Poznaniu i „Wielkop. Klubu Lotników”. Zebranie zgaśli prezes A. P., p. inż. mjr. Zejbert, a gen. sekretarz klubu p. sędzia Paszkiewicz zreferował statut, ustalony przez komisję porozumiewawczą i przyjęty przez zebranych, poczem przedstawił szczegółowo program prac klubu na najbliższą przyszłość. W wyborach uzupełniających powołano do zarządu por. Skrzypińskiego. Pozatem wybrano komisję rewizyjną oraz sąd klubowy. Wreszcie mianowano zastępczych dla klubu członkami honorowymi. Po dłuższej dyskusji na temat prac klubu zamknął przewodniczący zebranie. (z.)

— * **Ze Związku Prac. Adw. i Notari.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dnia 9 bm. wieczorem o godz. 8 w lokalu związkowym przy ul. Kantaka (Tunel Europejski). Na zebraniu tem m. in. zapoczątkowany zostanie cykl referatów na temat nowej procedury cywilnej. — Nadto ogłoszone zostaną liczne komunikaty, m. in. że tegoroczny zjazd odbędzie się w Lesznie dnia 13 i 14 czerwca br. — Związek przystąpił do organizacji Prac. Umysł. Pracuj. — Wszelkie korespondencje należy przysyłać pod adresem prezesa kol. Wł. Dorożala (u adw. Burdajewicza, Hotel Monopol).

— * **Walne zebranie Kasy Pośmiertnej Niższych Funkcjonariuszy Uniwersytetu Poznańskiego** zgaśli prezes kol. Wujec. — Przewodnictwo objął p. radca Wizner. W skład nowego zarządu weszli pp. Wujec, prezes, zastępca Piela, Strugała, skarbnik, zast. Maliński, Józwiak, sekretarz, zast. Kowalski. — Na rewizorów kasy wybrano pp.: Tworowskiego i Skubisza.

— * **W związku ze sprawą malwersacji,** którą zajmuje się obecnie sąd okręgowy, zaznaczyć należy, że firma przedsiębiorstwa, jakie założyli sprytni aferzyści nie brzmi „Spółka Osadnicza” — jak poprzednio podaliśmy omyłkowo — lecz „Spółdzielnia Osadnicza w Poznaniu” i nie ma ona nic wspólnego ze znaną na naszym gruncie firmą „Spółka Osadnicza w Poznaniu” przy ul. Rzeczypospolitej nr. 1.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzieże i włamania.** Przy ulicy Półwiejskiej 34 włamano się do restauracji p. Kazimierza Jaworskiego. Włamywacze skradli zegarek męski, zegarek damski, większą ilość wódek i znacznie szą gotówkę. P. Jaworski ocenia szkodę na przeszło 2 tys. zł. — Przy Wierzbicach 10 włamano się do mieszkania p. Rozalii Kęwickiej i skradziono 26 płyt gramofonowych, obrączkę ślubną, ubranie i

Paderewski w Poznaniu

Zapowiada swój przyjazd na dzień 4 lipca

W związku z uroczystościami odsłonięcia pomnika prez. Wilsona i zaproszeniem na te uroczystości przez magistrat oraz radę miejską fundatora pomnika, Ignacego Paderewskiego — nadeszła odpowiedź od naszego mistrza z Ameryki. W odpowiedzi tej Paderewski przyjmuje zaproszenie, prosząc równocześnie o przełożenie terminu uroczystości na 4 lipca t. j. na dzień narodowego święta Stanów Zjednoczonych. Równocześnie zawiadamia, że w tym czasie wybiera się na odsłonięcie wielu wybitnych przedstawicieli Ameryki z gen. Pershingiem na czele.

Miasto zasadniczo przychyliło się do życzeń Paderewskiego, a również Sokolstwo postanowiło dostosować się do nich, uchwalając na wczorajszym zebraniu Przewodnictwa Dzielnicy Wielkopolskiej przełożyć w zasadzie zlot dzielnicowy o tydzień t. j. na 4 i 5 lipca.

Szczegóło programu przyjęcia — w związku z zapowiedzianym przyjazdem miłych zagranicznych gości z mistrzem Paderewskim na czele — ustali specjalny komitet. Dokładniejsze dane podamy w najbliższym czasie.

Szlachetna akcja

Każdy, kto może, niech dożywia biedne dzieci.

W ostatniej odezwie prosiliśmy gorąco, by akcją dożywiania dzieci możliwie przedłużyć do końca maja i z takim apelem zwracamy się ponownie. Akcja ta, jak rzadko która, znalazła pełen oddźwięk w sercach obywatelskich, szczególnie naszych pań, które nie zrażając się przykrościami zajmują się jeszcze dożywianiem. Był to akt — że się tak wyrazimy — przymusu moralnego.

O ile wysuwamy jako termin koniec maja, nie oznacza to, by się stosunki naprawiły, i by dalsza pomoc w dożywianiu była zbędna. Przeciwnie, nic się na lepsze nie zmieniło, potrzeba jest ta sama, a dzieci nie są winne stosunkom gospodarczym.

Wprawdzie obniżka płac, a tem samem zachwianie się budżetu domowego, ujemnie może wpłynąć na akcję dożywiania dzieci w dalszym ciągu, lecz tam gdzie rodziny mogą, prosimy — w imię dobra dzieci — o dalsze dożywianie. Są liczne domy, które się przyzwyczaiły do swoich przygodnych małych stołowników, to też chętnie w dalszym ciągu z tem samem poświęceniem dzieci będą przyjmować.

Bezrobocie jest nieszczęściem nie tylko dla poszczególnych rodzin, lecz również dla całego społeczeństwa. W nieszczęściu wspólnie popierać się należy choćby z chwilowym uszczerbkiem własnym. Niech ta zasada chrześcijańska będzie hasłem w dalszej pomocy dzieciom, a świadomość ofiary charytatywno — społecznej nagrodą.

Nowicki, E. Wołkowski.

Ukrywał się 9 lat

Ujęcie groźnego bandyty i dezertera.

Policja poznańska ujęła w tych dniach i odstawiła do więzienia sądowego 31-letniego Leona Bruzdę rodem z Sierosławia (pow. poznański). Bruzda poszukiwany jest przez centralę służby śledczej w Warszawie celem ustalenia miejsca pobytu; poszukują go listem gończym władze francuskie w Paryżu, sąd okręgowy w Poznaniu i władze sądowe niemieckie.

Od 1922 roku poszukuje Bruzdę dowództwo obozu warownego w Poznaniu za ucieczkę z więzienia wojskowego. Bruzda wyłamała się wówczas z więzienia wojskowego, wybijając otwór w murze i wyprowadzając ze sobą 12 aresztantów. Ukrywał się on następnie przez dłuższy czas w Polsce, zbiegł przez granicę niemiecką i żył tam z napadów oraz rabunków. Sąd w Niemczech skazał Bruzdę na 5 lat ciężkiego więzienia za kradzież i rozbój. Zbiegł on również z więzienia niemieckiego i przeszedł przez granicę francuską.

We Francji żył Bruzda z napadów rozbój i kradzieży. W procesie karnym w Paryżu, sąd francuski zaocześnie wydał wyrok skazujący Bruzdę na karę śmierci. Po dłuższej tulaczce awanturniczego Bruzdę ujęto w Poznaniu. Tym razem jednak zdaje się, że niebezpieczny ten bandyta i dezertier nie zdola już zbiec. (k.)

KALENDARZYK

Wtorek, 5 maja 1931.

Słońce: wschód 4.16; — zachód 19.24; — długość dnia 15 godz. 7 min.

Księżyc: wschód —; zachód 5.34; — po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 15 st. C., pogodnie, wiatr północno-wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 25 st. C., najniższa plus 14 st. C.

Przewidywania pogody na środę: Pogoda ustalona, stosunkowo sucho i w ciągu dnia ciepło.

Kal. rzk.: Monika Wd.; jutro Jan Ap.

Kal. słow.: Chotisław; jutro Gościśław.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Druga Sodalicia Pań Miejskich w Poznaniu** pod wezwaniem Królowej Korony Polskiej ma miesięczne zebranie plenarne w czwartek, 7 bm. o godz. 16.30 w sali Księgarni św. Wojciecha przy Alejach Marcinkowskiego 22. I.

— * **Sodalicia Pań Konfekcyjnych w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 6 bm. o godzinie 19.30 na sali Sodalicyjnej Ojców Jezuitów, ul. Dominikańska 8, I ptr. Nabożeństwo miesięczne połączone z uroczystym przyjęciem aspirantek w niedzielę, dnia 10 bm. o godzinie 7.30 rano w kaplicy Sodalicyjnej. Po mszy św. wspólna kawa na sali zebrań.

— * **Uroczyste zebranie „Huśca Młodych Rozwojowców** odbędzie się we wtorek, dnia 5 bm. o godz. 19.30 ku uczczeniu Konstytucji 3 Maja. Okolicznościowy referat wygłosi p. Władysława Krzyżogórska.

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają najświeższe numery „Kurjera Poznańskiego” we wszystkich kioskach gazetowych

na dworcach i w wielkich hotelach

Własność męski, wartości około 300 zł. — Z mieszkania p. Sylwestra Piątka (ul. Żydowska 30) skradziono nowy kostium damski. — Przy Starym Rynku włamano się do składu p. Stanisława Racyzka i skradziono białawy wartości 150 zł. — Z łatki schodowej przy ul. Pocztowej 31 skradziono rower męski p. Ignacego Brykarczyka (Warownia 3a) marki „Columbus” z numerem rejestracyjnym 9879. (z.)

— * **Ujęcie fałszerza monet.** Jako podejrzany o podrabianie monet aresztowano Franciszka Górniczkę, zamieszkałego przy ul. Dąbrowskiego 38. Przy rewizji domowej znaleziono u Górniczeki 69 podrobionych 2-złotówek. Fałszykiaty były podrobione nieudolnie. Jak zeznaje w śledztwie Górniczek, miał on formy do odlewów, które jednak poprzednio zniszczył, gdyż były nieudane. Fałszerza pieniędzy odstawiono do więzienia sądowego. (z.)

— * **Za sprzeniewierzenie ze szkoda.** Towarzystwa Dobroczyńności „Caritas” ujęto 47-letniego Kazimierza Trzemzałskiego, bez stałego mieszkania. (z.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadek samochodowy p. starosty poznańskiego.** Na ulicy Koszarowej najechał na stęp przewodów elektrycznych samochód osobowy starostwa poznańskiego P. Z. 11755. Stęp przewodów elektrycznych wyrwał się, druty zostały zerwane. Odlamki szkła poraniły dotkliwie jadącego w towarzystwie p. starosty kpt. lekarza Eugenjusza Dauhofera. Przywołany lekarz pogotowia ratunkowego opatrzył p. kpt. Dauhoferowi kilkakrotnie rozcięty odłamkami szkła policzek, po czym przewieziono poranionego do okręgowego szpitala wojskowego. (k.)

— * **Usiłowane samobójstwo.** Na lawce promenady między Zamkiem, a Teatrem Wielkim w nocy postrzelili się z rewolweru 20-letni A. B. (ul. Dąbrowskiego 56). Na odgłos strzału pospieszyli z pomocą młodemu desperatowi spóźnieni przechodnie i zaopiekowali się nim. Przywołane pogotowie ratunkowe przewiozło brojącego krwią samobójcę do lecznicy miejskiej. (k.)

— * **Ze strumego brzegu Warty wpadł do rzeki przy ul. Wenecjańskiej i począł tonąć 10-letni Czesław Rozumek, zamieszkały przy ul. Gąsiorowskich 10.** Tonącego chłopca wydobyli znajdujący się w pobliżu szkuciarze pp. Hans Palkowski z Hamburga i Erich Gerschke z Fuerstenwalde. (k.)

— * **W niebezpieczeństwie porażenia prądem** znalazł się wczoraj w południe zamieszkały przy ul. G. Wildzie 39 p. Franciszek Zamysł. Był on zatrudniony przy przewodach elektrycznych na ul. Żupańskiego i zetknął się z prądem elektrycznym, zawisł na drutach. Dzięki ciężarowi ciała oderwał się jednak i spadł. Pogotowie opatrzyło poparzonego i stwierdziło poparzenia ręki III stopnia. Po udzieleniu pierwszej pomocy lekarskiej p. Zamysł udał się o własnych siłach do domu. (k.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Systematyczne kradzieże broni.** W ostatnich dniach kwietnia znana fabryka broni i amunicji w Gnieźnie, prowadzona pod firmą Nakulski, doniosła władzom o systematycznej kradzieży. W dochodzeniach ujawniono sprawcę w osobie 27-letniego Feliksa Wesołowskiego z Gniezna, który w firmie Nakulski pracował jako robotnik. Okazało się, że Wesołowski w ciągu dwóch lat skradł 30 pistoletów marki „Mab”, „Fortuna”, „Siam” i „Wiktor”, ponadto dubeltówkę i około 250 naboń. Jako paserów przytrzymał 27-letniego Władysława Kuśnierkiewicza i 30-letnią Marjannę Jagę z Gniezna i pewnego kaprala z 60 p. p. (k.)

— * **Oswojony jeleni.** W miejscowości Róży pod Gniezmem przytrzymał w stawie jelenia, którego pochodzenia nie stwierdzono. Zaopiekował się nim dzierżawca miejscowego terenu myśliwskiego, p. Łukasz Heinitz z Róży. Przypuszcza się, że jeleni zbiegł z jakiegoś zwierzyńca, gdzie był oswojony. (k.)

— * **Trzy podpalenia.** W Boguszynie w pow. obornickim spłonęła stodoła u p. Zofii Gabrychowej, w której znajdowały się narzędzia rolnicze p. Jana Eichstedta. Straty pogorzelowe wynoszą około 7 tys. złotych. — W Wietrzynku (pow. pleszewski) spłonęła stodoła i obora z zapasami słomy i narzędziami rolniczymi. Straty wynoszą około 25 tys. zł. — W Mierzewie w powiecie gnieźnieńskim spaliła się stodoła, 2 chlewy, 55 kur, narzędzia rolnicze i zboże u p. Antoniego Wulka. Straty wynoszą około 9 tys. zł. — W wszystkich wypadkach są poszlaki, wskazujące na zbrodnicze podłożenie ognia. (k.)

— * **Za zabójstwo dziecka w Wysogotówku** (pow. koźmiński) w kwietniu br. ujęto Marjannę Szymkowiakównę, zamieszkałą przy ul. Krętej 5. (z.)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Rogoźno.** (3 Maja.) Rocznicę Konstytucji Trzeciego Maja obchodziło społeczeństwo miasta Rogoźna z wiarą i nadzieją na lepsze jutro. Tłumnie pospieszyło społeczeństwo do kościoła, gdzie u

stóp ołtarzy prosiło Boga o powodzenie Ojczyzny i uchronienie Jej od burz, które nad Nią przechodzą. Uroczystą mszę św. odprawił ks. prefekt Fink a podniosłe o-kolicznościowe kazanie wygłosił ks. Bolesław Mielcarski. Po nabożeństwie odśpiewano „Boże coś Polskę”. Na Starym Rynku do zgromadzonej publiczności przemówił w podniosłych słowach p. prof. Lisiecki. Wieczorem na rzecz T. C. L. odbyła się w sali Hotelu Centralnego akademja. Na program złożyły się występy Kola Śpiewaczego oraz chórów połączonych gimnazjum i seminarjum. Referat o-kolicznościowy wygłosił p. dyr. Abgarowicz. Publiczność przybyła licznie.

— (Z Spółki Meljoracyjnej.) Pod przewodnictwem p. burmistrza Smukalskiego odbyło się walne zebranie Spółki Meljoracyjnej. Dokonano wyboru członków wydziału. Do wydziału spółki wybrano pp. Grabowskiego, Dokowicza i Stachowiaka oraz jako zastępców pp. K. Świątlika, Warka i Suchlanda na przeciąg 4 lat a na 6 lat pp.: Krzyżoszyńskiego, Hoffmanna i sołtysa z Międzyzlesia a jako zastępców pp. Piechowiaka, Hoffmanna i ławnika gminy Międzyzlesia. Pozaem przewodniczący spółki wygłosił sprawozdanie z roz-poczętych prac meljoracyjnych rzeki Wełny. (sks.)

— * **Kępno.** (Stan bezrobocia.) Ogółem zarejestrowanych jest w tut. Urzędzie Pośrednictwa Pracy 1703 bezrobotnych i to: z Kępna 290, z Rychtału 22, Ostrzeszowa 52, Mikstatu 5, Grabowa 5, reszta z pozostałych miejscowości w pow. kępińskim i ostrzeszowskim. Wolnych miejsc w ewidencji P. U. P. P., jest 4 dla służby domowej. Zasiłek pobierały w ub. tygodniu 563 osoby. Z ogólnej liczby 1703 bezrobotnych przypada na pow. kępiński 1442 mężczyzn i 72 kobiety, na pow. ostrzeszowski 184 mężczyzn i 5 kobiet.

— * **Leszno.** (Komisarz.) Z dniem 24 ub. mies. objął rządy komisarza w tutejszej Powiatowej Kasie Chorych p. dr. Jerzy Pilecki. Zawieszenie władz autonomicznych kasy stoi w związku z reorganizacją Kas Chorych.

— (Z Bractw Kurkowych.) Odbyło się w ub. niedzielę zebranie okręgowe Bractw Kurkowych, na którym m. in. uchwalono urządzić strzelanie okręgowe tegoroczne w Gostyniu i to 15 i 16 sierpnia. Pozaem postanowiono wykluczyć z okręgu Bractwo w Rawiczu za stałe ignorowanie okręgu. Wobec Bractwa Kurkowego w Rawiczu ogłoszono bojkot.

— (Zaginięcie dzieci.) W tych dniach zaalarmowała miasto nasze wieść o zaginięciu dwójki dzieci p. J. 14 i 10-letnich. Dzieci wyszły rzekomo do szkoły i nie wróciły już do domu. Po kilku dniach udało się jednak zbiegów odnaleźć w Bojanowie.

— (Nieszczęśliwy wypadek.) W ub. niedzielę został przed kościołem przejechany motocyklem jakiś młodzieniec. — Rannego odstawiono do lecznicy św. Józefa. (s.)

— * **Czarnków.** (Poświęcenie sztandaru.) W niedzielę odbył się obchód 10-letnia połączonego z poświęceniem sztandaru Zw. Inw. Woj. W sobotę wieczorem urządziła orkiestra 69 p. p. koncert na rynku. Poświęcenia dokonał ks. kanonik Swinarski, poczem wygłosił patriotyczną mowę. Jako chrześni występowali panie: Boguszewska, Plewkiewiczowa, Lni-ska, Śmigiełska, Cieplichowa, Mikeskowa, Rucińska i Korytowska oraz p. pułkownik Kluczyński, p. major Piwowar, pp. Grupiński, Iwanicki, Kiera, Jeske i Trąbski. Zaproszono także Niemców i to p. Koeppow-ę i hr. Hochberga, który przysłał p. Bluhma. Inwalidzi, którzy walczyli przeciw Niemcom a teraz ich zapraszają? — Po nabożeństwie uformował się pochód na uroczyste nabożeństwo do „Ogrodu Browarowego”, gdzie odbyły się przemowy i wbijanie gwoździ pamiątkowych. W ciągu popołudnia odbył się festyn ludowy, wieczorem tańce. (cn)

SPORT

Hippika

Sezon wiosenny wyścigów konnych w Ławicy rozpoczyna się w sobotę. W tym dniu rozegranych zostanie 6 gonitw (2 płaskie, 2 z płotkami, 1 z przeszkodami i gonitwa włościańska). W niedzielę odbędzie się 7 gonitw (3 płaskie z tych jedna sprzedażna, 2 z płotkami i 2 z przeszkodami z tych jedna o nagrodę zł. 3.000). Na skutek starań Towarzystwa uruchomione zostaną autobusy do przewozu publiczności na wyścigi i z powrotem, wyjeżdżać będą od Mostu Teatralnego.

Kolarstwo

Pomorski Bieg Kolarski organizuje 10 hm. sekcja kolarska Sokoła I Grudziądz do Bydgoszczy i z powrotem p. n. „Wielki Bieg Pomorski o puchar wędrowny, ufundowany przez Tow. Gimn. Sokół I”. Ze względu na to, że bieg ten jest jedną z większych imprez kolarskich na terenie Pomorza, sądzić należy, że udział w nim wezmą kolarze całej Polski.

Przestrzegamy

naszych Interesantów przed wysyłaniem pieniędzy dla nas w listach, gdyż — jak z otrzymywanych reklamacyj wynika — listy takie wcale nas nie dochodzą lub też otrzymujemy je bez gotówki. Poczta nie odpowiada za pieniądze wysyłane w listach, a nawet zabrania takiego sposobu przesyłania gotówki.

Wszelką należność dla nas należy przekazywać tylko na konto nasze w Pocztovej Kasie Oszczędności (P. K. O.) w Poznaniu nr. 200149 (blankiet nadawczy kupić można na każdej poczcie za 5 groszy, porto nie opłaca się) lub przekazem pocztowym, którego opłata wynosi do 10 zł 20 groszy, do 25 zł 35 groszy.

Administracja.

Motocyklizm

Przygotowania do międzynarodowego wyścigu motocyklowego o wielką nagrodę Polski Grand Prix, które są powierzone specjalnej komisji z dr. Karczewskim na czele są w pełnym toku. Opracowany zostanie regulamin Grand Prix, który niebawem rozesyłany zostanie do klubów oraz wybitniejszych jeźdźców motocyklowych Polski i Europy. Impreza zapowiada się doskonale; odbędzie się ona 28 czerwca w Katowicach na szosach Giszowiec — Murcki — Mysłowice i Gliszowice. Długość jednego okrążenia wynosi 27 km. Program przewiduje ponadto rajd gwiazdzisty do Katowic; 28. 6. odbędzie się Grand Prix, a 29 — wyścigi międzynarodowe na tej samej trasie z przyczepkami (tel. wł. — ek)

W Katowicach utworzono tymczasowy zarząd okręgowy w skład którego weszli po jednym przedstawicielu klubów a do prezydium wybrani zostali ponadto p. Graebe z Mysłowic, dr. Dawidowski, z Katowic, Karaś i Karugi. W najbliższych tygodniach odbędzie się konstytucyjne zebranie okręgowego związku motocyklowego na Śląsku. (tel. wł. — ek)

Piłka nożna

W rozgrywkach o mistrzostwo ligi śląskiej, które w roku bieżącym mają bardzo interesujący przebieg i budzą ogólne zacieka-wienie wśród ogółu sportowego po 7 spotkaniach prowadzi Naprzód Lipiny mając 14 pkt. Na dalszych miejscach idą „Śląsk” (Świętochłowice) 10 p. i „AKS” — Król. Huta 10 p. Czwarte miejsce zajmuje były zespół ligowy IFK Katowice z 9 p. przy 6 meczach. (tel. wł. — ek)

Na mecz Północ — Południe, który odbędzie się w dniu 10 bm. w Krakowie na rzecz PZPN kapitan związkowy p. mjr. Loth ustalił następujący skład zespołu Północy: Skwarczynski — Martyna i Bułanow — Szaller, Wojciechowski i Jańczyk — Radojewski, Kniola, Nawrot, Ciszewski i Wypijewski. Drużyna jest naszym zdaniem szczęśliwie zestawiona, uważamy jedynie, że lepszy byłby w bramce Kisieliński albo Miła.

„Warta” (ligowa) — Reprezentacja kl. A (Poznań). Zawody powyższe odbędą się w niedzielę o godz. 16.30 na stadionie miejskim z okazji dnia PZPN. Skład reprezentacji ustalony został jak następuje: Fertsch (HCP) — Kwintkiewicz I (Legja) i Mikołajewski I (Olimpia), — Kwintkiewicz II (L), Górski i Kaczmarek (HCP) — Skrzypczak i Mikołajewski II (O, Konopa (L), Graczyński (Sparta) i Małecki (HCP).

Reprezentacja kl. B i Reprezentacja kl. C. — Spotkanie to odbędzie się o godz. 11 na boisku „Sparty”.

RADJO

Programy radiotelegraficzne:
Sroda, dnia 6 maja 1931 r.
Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty; godz. 14.30 kwadrans Tow. Ziemiaków Wielkopolskich; godzina 17.00 audycja dla dzieci w wyk. „Wujcia Czesia”; godz. 17.45 koncert popularny (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 „Matka” referat w związku z „Tygodniem Matki”; godz. 19.00 radjogawęda żołnierska; godzina 20.00 koncert wieczorny (transmisja z Warszawy); godz. 21.00 transmisja koncertu z Londynu via Warszawa. Wykonawcy: Orkiestra symf. pod dyr. Adriana Beulta. Marja Olszewska (alt) Alfred Cortot (fortepian); godz. 23.10 sygnał czasu — komunikaty; godz. 23.30 muzyka taneczna z kawiarni „Polonia”.

turzystów: „Zakończenie wojny światowej i zdobycie przez Polskę niepodległości” — dr. W. Lipiński; godz. 16.15 program dla dzieci młodszych; godz. 16.45 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Dlaczego nie możemy zrobić złota”; godz. 17.45 koncert popularny; godz. 19.10 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 19.25 muzyka gramofonowa; godz. 19.40 Prasowy Dziennik Radiowy; godz. 20.00 transmisja z Londynu. Koncert w wyk. Ork. symf. pod dyr. Adriana Beulta, Marja Olszewska (alt) i Alfred Cortot (fortepian); w przerwie kwadrans literacki: Humoreska Jerzego Bandrowskiego p. t. „Wdzięczność bogów”; godz. 22.10 „Wśród książek” — przegląd najnowszych wydawnictw — prof. Henryk Mościcki; godzina 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen 16.35 m. — 12.05 i 14.00 gramofon. 16.30 koncert z Hamburga, 20.00 koncert z hotelu Adlon, 21.10 koncert orkiestry; Budapest 550 m. — 20.40 koncert kameralny poczem koncert gramofonowy; Wiedeń 516 m. — 20.00 koncert wokalny, 21.40 muzyka taneczna; Strasburg 345 m. — od 17.00 z krótkimi przerwami do 22.30 koncert instrumentalny; po koncercie muzyka taneczna; Medjolan 501 m. — 20.45 „Orfeusz w piekle” opt. Offenbacha; Rzym 441 m. — 21.05 koncert solistów.

Uwaga miłośnicy!

Wujek Czesio powrócił do zdrowia i w środę o godz. 17.00 przemawiać znów będzie do swych małych przyjaciół.

Dziś we wtorek i jutro w środę odbędą się w Poznaniu w sali Doma Rzemieślniczego (ul. Franciszka Ratajczaka 29 g) 2 ostatnie występy teatru „Qui Pro Quo” z Warszawy. Znakomity ten teatr odegra na pożegnanie rewję pt.: „Salatka majowa”, która na wczorajszej premierze odniosła prawdziwy rekord śmiechu. Wszyscy wykonawcy a więc: FRYDERYK JAROSY, LUDWIK LAWIŃSKI, ADOLF DYMŚA, KONRAD TOM, ZOFJA TERNE, STEFICJA GÓRSKA, ZOFJA DYM-SZYNA, JANINA KALINÓWNA oraz najlepszy w Polsce balet, słynne i urodziwe „TACJANNA - GIRLS”, stworzyli całość pełną humoru, werwy i dowcipu. Nic więc dziwnego, że zarówno na dzisiejsze, jak i jutrzejsze przedstawienie wybierają się w komplecie wszyscy, którzy dotychczas nie mieli sposobności podziwiania tego znakomitego zespołu. Bilety na dzisiejsze i jutrzejsze przedstawienie po cenach przystępnych od 2—8 zł do nabycia w skł. cygar Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, Tel. 56-38, oraz od godz. 6.30 wiecz. przy kasie teatru w Domu Rzemieślniczym. zw 29 193

LEON WYRWICZ, najznakomitszy estradowy komik polski, król humoru, niezrównany odtwórca typów charakterystycznych, wystąpi w sobotę 9 bm. o godz. 11 wiecz. w teatrze „Słońce”. LEON WYRWICZ reklamy nie potrzebuje. Zna go dobrze nasze miasto! Ileż to razy oklaskiwaliśmy gorąco znakomitego artystę, który swoją swoistą „vis comica” potrafi rozśmieszyć wszystkich do łez. Na sobotnim wieczorze wygłosi szereg kapitalnych monologów swego bogatego programu. Spodziewać się należy, że publiczność poznańska w komplecie popieszy w sobotę do „Słońca”, by spędzić 2 godziny w atmosferze szczerzej wesołości. Bilety po cenach b. przystępnych od 1.50—4 zł. są już do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrowskiego ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 29 192

Teatr Wielki

DZIŚ — „Siła przeznaczenia”. Środa, 6. 5. Hrabina Marica”. (Występ gościnnie p. Meli Grabowskiej). Czwartek, 7. 5. „Opowieści Hoffmana”. Piątek, 8. 5. „Orlow”. (Występ gościnnie p. Meli Grabowskiej). Sobota, 9. 5. „Lohengrin”. (Występ gość. Wolińskiego). Niedziela, 10. 5. „Iris”. Poniedziałek, 11. 5. „Księżniczka czarda-sza”. (Występ gościnnie p. Meli Grabowskiej). Początek o godz. 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Polka w Ameryce — (Premjera). Występ gość. Antoniego Fertnera. Środa, 6. 5. „Polka w Ameryce. (Występ gościnnie Antoniego Fertnera). Czwartek, 7. 5. „Polka w Ameryce”. (Występ gościnnie Antoniego Fertnera). Piątek, 8. 5. „Wesele Fonsia”. (Występ gościnnie Antoniego Fertnera). Sobota, 9. 5. „Polka w Ameryce” (Występ gościnnie Antoniego Fertnera). Niedziela, 10. 5. po poł. „Wesele Fonsia”. (Występ gościnnie Antoniego Fertnera) Ceny niższe. Niedziela, 10. 5. wiecz. „Polka w Ameryce”. (Występ gościnnie Antoniego Fertnera). Poniedziałek, 11. 5. „Wesele Fonsia”. (Występ gościnnie Antoniego Fertnera). Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Matrikuła 33”. Środa, 6. 5. „Matrikuła 33”. Czwartek, 7. 5. „Matrikuła 33”. Początek o godzinie 8 wieczorem

Teatr Rewja — Dobry Wieczór DZIŚ — „Do góry nogami”.

Kółka dyskusyjne kursu kandydatów Młodzieży Wszechpolskiej

odbędą się w bież. tygodniu we wtorek, środę, czwartek i piątek, o godz. 20 w lokalu przy ul. św. Marcin 65. Obecność kandydatów obowiązkowa.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

FRANCJA I MY

FRANCUSKA POWIEŚĆ O NASZYCH EMIGRANTACH W AWINIONIE

Bez echa przeszła jak dotąd w Polsce powieść p. Edwarda Méra, tytułowa się naszej emigracji po roku 1831, nosząca tytuł „Elodie ou les tendresses d'Avignon”, a wydana przez „Editions de la vraie France”. A przecież może ona zainteresować szersze koła naszych czytelników ze względu na swą treść, w której autor wyznacza ważne miejsce Polakom. Akcja rozgrywa się w Awinionie, około r. 1850 w przededniu zamachu stanu Napoleona III, i otwiera ją wjazd księcia Ludwika Napoleona do tej dawnej stolicy papieży. Otóż zaraz na początku, wśród tłumy, okrzykującego Napoleona, widać grupę emigrantów polskich, którzy idą w pochodzie ze sztandarem i ze śpiewem. Głównymi przedstawicielami tego środowiska polskiego są trzech powstańcy listopadowi, mianowicie Kochanowski, Potocki i książę Olszański.

Ten świat emigracji polskiej w Awinionie ukazuje nam p. Mera, w jego różnorodnych formach współżycia ze społeczeństwem miejscowym, uwydatnia wzajemne oddziaływanie na siebie tych dwóch światów i przedstawia fakty, wynikające z zetknięcia się żywiołu polskiego z francuskim. Polaków przedstawia więc autor na płaszczyźnie zainteresowań, jakie wywołują u obywateli Awinionu, którego życie ówczesne autor doskonale zna i wnikliwie analizuje w swym szkicu obyczajowym.

Akcja toczy się w obrębie dwóch zamożnych rodzin mieszczańskich — Lederów i Hernandezów, różniących się zresztą diametralnie w ustroju, obyczajach i tradycjach rodzinnych. Córka Lederów, piękna, subtelna i szlachetna Elodie kocha się potajemnie, poprzez mur sąsiedzki, w Adolfe Hernandez, młodzieńcu o równie szlachetnej a przytem artystycznej duszy. Perypetje tej platonicznej miłości wypełniają całą powieść. Na tle tej nieco wątej akcji rzucił autor ważniejszą dla nas tragedję Polski i jej wygnanców. Nie upadli oni na duchu i nie ulegli zwątpieniu. Pracują wytrwale i kształcą się w rozmaitych akademiach i szkołach Avignonu; wszyscy podziwiają ich zdolności, pilność i zapał do pracy. Jeżeli Polacy są tak dzielnymi ludźmi, to dlaczego nie umieli wywalczyć sobie lepszego bytu — zapytują Francuzi? Odpowiedź, jaką na to pytanie dają emigranci a właściwie przez ich usta p. Mera, godzi się z tem, co o nastrojach emigracyjnych ówczesnych nam wiadomo. Emigranci żyją mistyczną tęsknotą do wielkiego człowieka, któryby ujął w ręce ster duszy i losy narodu. Na tle tej tęsknoty i wiary w takiego męża Bożego i wodza zarazem, staje się zrozumiałą krytyka, jaką u. p. Mera przeprowadzają na kierownikach narodu, którym przypisują winę za jego klęski. Byli oni — ich zdaniem — tylko wykładowcami uczuć i nastrojów ogółu, zamiast wyrosnąć wyżej i naród za sobą prowadzić. Mówiąc w tym sensie np. o Kościuszcze, przypisują mu emigranci u. p. Méra brak silnej woli i skłonność do zwątpienia a nawet do rozpacz. Tak samo energiczna jest ich krytyka w stosunku wodzów powstania listopadowego. Na tle takim wyczuwa się u nich nieustanne oczekiwanie jakiegoś opatrnościowego — możnaby powiedzieć: męża „czterdzięci i cztery” z „Dziadów”, który zjawi się jako „obronca, zbawiciel narodu”.

Wszystkie te rozważania tchną życiowości i sympatją autora do Polski i Polaków; nawet cierpkie prawdy wypowiada autor w bardzo przyjaznej i ostrożnej formie, bez cienia złośliwości lub sarkazmu. Polacy cieszą się w powieści wielką popularnością mieszkańców Avignonu, o Polsce mówią się z czcią i entuzjazmem. Powieść p. Méra jest to wielce sympatycznym dokumentem tradycji polsko-francuskich.

R. E.

Książki nadesłane

Wiesław Gorecki: „Winda” i inne szkice sceniczne. Warszawa. Skł. gł. Gebethner i Wolff.

Wiesław Gorecki: „Ostatnia przeszkoda”. Trio w trzech odsłonach. Warszawa. Skł. gł. Gebethner i Wolff.

Wiesław Gorecki: „Sonety”. Kraków 1929. Skł. gł. Gebethner i Wolff.

Lucjan Kapitaniak: „Zasady działania i obsługi smochołu”. Warszawa 1931. Wyd. M. Arct.

NIEMIECKI ZJAZD OCHRONY PRZYRODY

Po raz czwarty — Początek z Pomorza — Nad czym obradowano? — Ochrona krajobrazu i „planowanie kraju” — Do pracy i do wytchnienia — Na wystawie — Przewidywanie djabła Belzebubem — Puszcza lüneburska i Ludwikowo.

Po raz czwarty zjechali się pracownicy na polu ochrony przyrody w Niemczech na t. zw. „Niemiecki Dzień Ochrony Przyrody”, który odbył się tym razem w Berlinie od 8—12 kwietnia br. Ze zjazdem połączona była wystawa ochrony przyrody i uroczysty obchód 25-lecia istnienia Państwowego Pruskiego Urzędu Opieki nad zabytkami przyrody (Staatliche Stelle für Naturdenkmalpflege in Preussen), który to urząd powstał jako pierwsza na świecie instytucja państwowa poświęcona wyłącznie sprawom ochrony przyrody, a ze względu na swą działalność zajmuje dziś naczelne stanowisko wśród światowych organizacji ochrony przyrody.

To co dzieje się na polu ochrony przyrody w Niemczech, a szczególnie w Prusach, obchodzi nas z wielu względów. Wystarczy przypomnieć, że instytucja „Staatliche Stelle für Naturdenkmalpflege” powstała w r. 1906 w Gdańsku za staraniem ówczesnego dyrektora Muzeum Prowincjonalnego prof. Conwentza i dopiero w r. 1910 została przeniesiona do Berlina, tak, że nasze Pomorze było kolebką światowego ruchu ochrony pomników przyrody, skąd dopiero rozszerzył się on po świecie. Rząd pruski rozumiejąc doniosłość faktu, że inicjatorem tego ruchu był pruski uczyony, użył do niego najwyższego poparcia, by odtąd idea ta szła w obce kraje pod gołdami państwa pruskiego. Pruski państwowy urząd jest nadal najczynniejszym ośrodkiem całego ruchu w Niemczech, który rozwija się i w innych krajach Rzeszy, wykazując odrębne regionalne zabarwienie.

Salę obrad stale wypełniało kilkuset delegatów i uczestników z całych Niemiec. W zjeździe brał udział również delegacja organizacji zagranicznych niemieckich i obcych, m. in. podpisany, jako przedstawiciel Państwowej Rady Ochrony Przyrody w Polsce. Tegoroczne obrady poświęcone były głównie ochronie krajobrazu i t. zw. „planowaniu” kraju. Już z samych odczytów, poświęconych powyższemu zagadnieniu widać było, jaki rozwój przeszła ochrona przyrody w Niemczech w ciągu ostatniego 25-lecia, mianowicie od ochrony pomników przyrody, ważnych dla celów przedewszystkiem naukowych, do zagadnień „planowania kraju”. Dziś zadania ochrony przyrody kulminują w dążeniu do takiego ukształtowania kraju, aby zapewnić całej ludności korzyści obcowania z przyrodą ojczystą, bez czego chorować musi na duszy i ciele. Stąd ruch ochrony przyrody zainteresowany jest wszelkimi czynnościami, które zmieniają oblicze ziemi i ma za zadanie uzgadniać te czynności z interesem ogólnym, jaki tkwi w ochronie krajobrazu i przyrody rodzimiej. Dzieje się to przez t. zw. „planowanie kraju”, przeznaczające z góry pewne obszary na osiedla, a wykluczające od zabudowania takie, które dzięki swemu położeniu i przyrodzie predysponowane są na miejsca, zabaw, odpoczynku i wytchnienia.

Jeżeli Conwentza można uważać za ojca ruchu ochrony zabytków przyrody, to jego następca, obecny kierownik pruskiego urzędu dr. Schoenichen, dawny profesor b. Akademii w Poznaniu, swą działalnością propagandową uczynił ruch ochrony przyrody w Niemczech rzeczą tak powszechnie znaną i uznaną, że nie ma w Niemczech dziś prawie żadnej czynności w związku z wolną przyrodą, przy której nie byłoby uwzględniane zagadnienia jej ochrony. Ten szeroki zasięg punktów widzenia ochrony przyrody przedstawiała szczególnie instruktynie wspaniała wystawa, pomieszczona w największej hali wystawowej przy wieży radiostacji berlińskiej. Wystawiały na niej liczne towarzystwa i instytucje z całej Rzeszy, a z zagranicznych Stany Zjednoczone A. P., Kanada i Anglja.

Rezolucje zjazdu dotyczyły głównie ochrony krajobrazu i jego celowego kształtowania. Warto przytem wspomnieć, że zjazd powziął energiczny protest przeciw umieszczeniu sanatorium dla gruźliczych w obrębie parku natury w Puszczy Lüneburskiej. Widocz-

nie i w Prusach nie brak organów „zdrowia publicznego”, które chcą djabła wypędzić Belzebubem i w imię zwalczania gruźlicy niszczyły tak ważne ośrodki zdrowia ludności, jakimi są parki natury. Tylko należy dodać, że park natury Lüneburski posiada obszar 270 km. kw., a nasze Ludwikowo, które Kasy Chorych przy poparciu Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia oddały sanatorium gruźliczem, — zaledwie kilka-kilometrów kwadratowych. Za dowód uznania, jakim cieszy się ruch ochrony przyrody w sferach oficjalnych w Niemczech, można uważać przyjęcie, które wydał minister oświaty dla uczestników zjazdu w historycznych salach Zamku królewskiego i nader liczny udział reprezentantów rządu w uroczystości 25-lecia pruskiego urzędu.

Oby ten wspaniały rozkwit ruchu ochrony przyrody u naszych sąsiadów był u nas bodźcem do szlachetnej rywalizacji na polu wysiłków nad ochroną oblicza ziemi ojczystej, w szczególności oby jak najszybciej ujrzała światło dzienne ustawa o ochronie przyrody, której od lat domaga się jednomyślna opinia kół naukowych, krajoznawczych i turystycznych, a ostatnio również i Sejm, a bez której praca nasza nie znajduje należnego uznania z granicą i w kraju napotyka na wielkie trudności. Bo ochrona przyrody, jak słusznie głosiło hasło, pod którym zorganizowano wystawę berlińską, to „służba dla nauki, służba dla narodu, służba dla całej ludzkości”.

Dr. Adam Wodziczko.

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU.

Towarzystwo Słowiańskie w Poznaniu urządziło Walne Zebranie, połączone z odczytem prof. Piotra Żukowskiego na temat: „Przyczyny upadku carskiej Rosji”. Zebranie to odbędzie się w środę 6 maja, o godz. 20, w sali 22 Collegium Minus. Goście mile widziani.

Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Tatrzńskiego urządził w czwartek 7 maja, o godz. 20 w sali XVII. (Lubrańskiego) w Collegium Minus ostatni odczyt w tym sezonie. Przemówi Dr. Tadeusz Smoluchowski na temat „Tysiąc kilometrów kajakiem po polskich wodach” i pokaże szereg przeźroczy przedstawiających najnowszy ten sport wykonywany w rozmaitych warunkach, oraz prześliczne widoki naszych rzek, jezior i morza. Wstęp bezpłatny, goście mile widziani. Po odczycie odbędzie się doroczne Walne Zgromadzenie Oddziału.

POLONICA WŁOSKIE

„Figi na wygnaniu”. Wybitny włoski publicysta, piszący w „Corriere della Sera” pod pseudonimem Pänfilo, wielokrotnie w tem piśmie o Polsce pisał w związku ze swoją zeszłoroczną podróżą. Niedawno ogłosił piękny artykuł „Drzewa figowe na wygnaniu” („Fichi in esilio”, gdzie końcowy ustęp poświęcony jest architektowi króla Jana Bellottiemu, jego realności na Muranowie, posągowi Madonny na Krakowskim Przedmieściu i tym drzewom figowym, które Bellotti w swoim ogrodzie na Muranowie pielęgnował, aby mu daleką ojczyznę przypominały. (P.)

RUCH REGIONALISTYCZNY

Zabytki czarnkowskie. Regionalny miesięcznik młodzieży gimnazjum w Czarnkowie przynosi ciekawy artykuł em. dyr. J. Nowaka o „kulturze człowieka przedhistorycznego na tle wykopalisk w powiecie czarnkowskim”. Wywody swoje opiera autor na podstawie własnych zbiorów wykopaliskowych, zebranych przeważnie w Rosku. Zbiory te, rzekomo dla ochrony przed zniszczeniem, zabrał tamtejszy pastor Marcin Schultz i wywiózł do Niemiec. Z. Makowski kreśli sylwetkę czarnkowskiego ziemianina Emila Swinarskiego, który w 1831 r. służył w pułku jazdy poznańskiej i pozostawił ciekawe pamiętniki. Treść zeszytu uzupełniają różne miejscowe legendy i podania. Jako nowość wprowadzono dodatek w postaci Biblijoteczki „Ziemi nadnoteckiej”. Pierwszy jej zeszyt wypełnia praca znakomitego historyka Ludwika Kubali o „Janku z Czarnkowa i jego kronice”. (J. Ś.)

WYSTAWA SZTUKI RELIGIJNEJ ODBYWA SIĘ W KATOWICACH

Z Katowic donoszą nam: Przeszło 600 dzieł pędzla i dłuta mieści otwarta świeżo w salonach recepcyjnych województwa i sejmiku śląskiego wystawa sztuki religijnej polskiej. Urządził ją zawodowy związek artystów-plastyków śląskich. Na otwarciu przemawiali ks. infułat Kasperlik w zastępstwie ks. biskupa Adamskiego, wojewoda Grażyński, prof. St. Ligoń oraz znakomity dramaturg K. H. Rostworowski zaproszony umyślnie z Krakowa.

Między obrazami i rzezbami znajdują się dzieła pierwszorzędnego, sygnowane najgłośniejszymi nazwiskami naszej plastyki, jak Mehoffer („Msza św. na Kahlenbergu”), Malczewski, Wyczołkowski, Sichulski, Bukowski, Akseutowicz, Laszcza, Dunikowski; z pracowni Muzeum Przemysłowego w Krakowie wystawiono szereg prac zdobniczych oraz dział restauracji tkanin kościelnych. Wśród obrazów zwracają uwagę dzieła Adama Chmielowskiego, przedwcześnie zgasłego artysty, który jest w społeczeństwie naszym bardziej znany jako — brat Albert... Porzucił bowiem Chmielowski służbę sztuki dla służby miłosierdzia chrześcijańskiego.

Wspaniale, jak zawsze, mówił Rostworowski o stanowisku społecznym artysty i o roli sztuki religijnej w sztuce jako takiej. Długo zostaną jego myśli w pamięci obecnych.

K. E.

WYJECHAŁA — AKTORKA WRÓCIŁA PODRÓŻNICZKA

Ze Lwowa donoszą nam:

Nigdy jeszcze chyba nie było powrotu tak oryginalnego, jak powrót do Lwowa — zresztą na krótko — Jadwigi Mrozowskiej. Młodsze pokolenie naszych teatromanów niewiele pewnie słyszało o niej, jako o aktorce, bo Lwów opuściła jeszcze w r. 1902 dla Krakowa, przenosząc tam swój niepospolity talent, który miał zabłysnąć, potem w warszawskich Rozmaitościach, zresztą ra niedługo. Starsi, którzy przypominają sobie uroczą „Jadzię”, jako niezwykle już wtedy zapowiadającą się aktorkę, powitali w niej obecnie... podróżniczkę i to o niemałym rozgłosie, zaproszoną przez Towarzystwo Geograficzne na odczyt, aby zaznajomiła zebranych uczonych ze swymi podróżami i odkryciami w Azji Środkowej.

Droga życiowa, jaką odbyła p. Mrozowska przed swymi podróżami, była zresztą niemiernie interesująca od nich samych. Prowadziła ona świetną artystykę od rodzinnego dworu w Lubelskiem, przez Lwów, Kraków i Warszawę do Włoch, gdzie po studjach śpiewackich przetrwała się do opery, a wreszcie wyszła za Józefa Toeplitza, warszawianina z pochodzenia, dyrektora wielkiego banku Banca Commerciale Italiana, mającego siedzibę główną w Medjolanie. Stamtąd też, niedługo po wojnie wyruszyła niezapomniana wedekindowska „Lulu” („Duch ziemi”, „Der Erdgeist”) kolejno na Cejlon, do Indji południowych, potem do północnych i środkowych, a później przez Małą Azję i Mezopotamię do Persji. W r. 1927 zjechała Kaszmir, Ladak i Tybet, docierając aż do Jang-Tse-Kiang, zaś w r. 1929 przez Turkiestan, Samarkandę, Bucharę i Pamir dotarła do Hindukuszu, odbywając tę podróż pod auspicjami włoskiego Tow. Geograficznego.

Nazywała się to przedsięwzięcie „Pierwszą Włoską Wyprawą Transpamiorską” i p. Mrozowska, odbywszy tę podróż konno, odkryła nieznanne dotychczas przełęcze Hindukuszu, które też jej nazwiskiem zostały nazwane. Za wyprawę tę otrzymała medal włoskiego Tow. Geograficznego i na zaproszenie francuskiego oraz belgijskiego Tow. Geograficznego wygłosiła o niej odczyt w Paryżu i w Brukseli.

Lwowski odczyt zgromadził mnóstwo ciekawych. Nosił on tytuł „Romantyczna podróż przez Turkiestan i Pamir”, a był połączony z demonstracją filmu, który wyprawa tam nakreśliła. Nie potrzeba zapewnić z jakim zainteresowaniem słuchano śmiałej podróżniczki, która wygłasza swoje wspomnienia ze swadą, z dykcją i talentem wielkiej aktorki. Ze Lwowa udaje się p. Mrozowska do Warszawy, dokąd zaprosiła ją Polskie Tow. Krajoznawcze i Zrzeszenie Polskich Nauczycieli Geografji. L. K.

Pisma nadesłane

„Filomata”, nr. 30. Treść: Kucharski E. „Podłoże, na którym zakwitły Lilje Mickiewicza”. — Ptaśnik J. „Otręszyny z grubych obyczajów”. — Cybułski St. „Wspomnienia z dziejów szkoły rosyjskiej w Polsce”. — Zetowski St. „Thermopile polskie”. — Biblijografja. — Własne drogi. — Satura lanx.

„Sztuki Piękne”. Numer 3. Treść: „Kazimierz Sichulski (karykatury)” napisał Artur Schroeder. — Kronika artystyczna. Numer zdoł 51 ilustracji w tekście oraz 2 rotogravjury z obrazów Kazimierza Sichulskiego: Stanisław Przybyszewski (rys. oł.) i Jan Kasprzewicz (rys. oł.)

„Wiedza i wynalazczość”. Nr. 4. Treść: Inż. J. R.: „Połów ryb elektrycznością” — J. Karkos: „Rozwój historyczny drapaczy chmur w Ameryce”. — „Mechaniczne liczenie i pakowanie drobnych przedmiotów”. — „Przyrząd do nauki gry w tenisa”. — Wł. Haas: „Samoczynne regulowanie temperatury”. — B. J. Popławski: „Kronika wynalazcy”. — „Ostatnie patenty i wzory użytkowe”. — A. T.: „Kacik dla młodzieży”. — Komunikat L. P. T. W. — Spis wynalazków przedstawionych do zbadania. — Spis wynalazków zbadanych. — Przegląd książek i czasopism.

Jeszcze o przepisach meldunkowych

Dekret p. Prezydenta, traktujący o ewidencji ruchu ludności w całej Polsce, ma podlegać nowelizacji w Sejmie ku czemu komisja administracyjna wybrała podkomisję z 5 członków, z posłanką Stron. Nar. p. Peplowską na czele.

Wobec tego uważamy za celowe do kwestji tej dorzucić jeszcze parę komentarzy. Jak wiadomo, ustawa ta, a zwłaszcza rozporządzenie wykonawcze p. ministra Spraw wewnętrznych spotkało się z ciętą krytyką prasy nie tylko opozycyjnej, lecz i rządowej. Prasa ta, między innymi zwróciła uwagę, że całe te ustawodawstwo o kontroli ludności oparte jest przeważnie na starych, dobrych wzorach carskiej Rosji, a nawet takowe prześcignęło.

Sfery sanacyjne w swej praktyce politycznej, również jak bolszewicy w Rosji, lubią czepać wzory ze zwałzanego przez nich w swoim czasie, prawodawstwa carskiej Rosji, lecz są niezadowolone, gdy im te podobieństwa przypominają.

Otóż, kiedy w komisji administracyjnej Sejmu wystąpili posłowie z analogicznym zarzutem z racji omawiania wspomnianego dekretu, przedstawiciele ministerstwa spraw wewnętrznych oświadczyli, że przed ogłoszeniem tej ustawy odpowiednia komisja badała analogiczne ustawy w Europie Zachodniej, że owa ustawa polska między innymi oparta jest częściowo na wzorach belgijskich.

Jesteśmy w posiadaniu całego kodeksu ustaw komunalno - policyjnych m. Antwerpii z roku 1921 wraz z uzupełnieniami do r. 1925, gdzie są też przepisy, obowiązujące w tym mieście co do kontroli ruchu ludności, zawarte w 11 artykułach. Pierwszych ośm do-

tyczą osób, osiedlających się lub przyjeżdżających do m. Antwerpii, a ostatnie trzy o noworodkach i zmarłych.

Wszyscy, którzy chcą dłużej lub na stałe zamieszkać lub opuścić m. Antwerpię, muszą się zgłosić do wydziału ruchu ludności w magistracie miasta, w ciągu 15 dni po przyjeździe lub przed wyjazdem. Dla cudzoziemców termin ten skrócony jest do dni trzech.

Do załatwienia tych formalności należy wypełnić jeden tylko certyfikat. Obowiązek meldowania przybyłych wyjeżdżających ciąży na głównym lokatorze danego mieszkania w stosunku do członków swej rodziny, służby, pracowników lub sublokatorów.

Przyjeżdżających na czas krótszy — lokator danego mieszkania obowiązany jest zameldować komisarzowi policji ustnie lub na piśmie w ciągu dni trzech.

Niema tam mowy, żeby całą dużą pracę — kontroli ruchu ludności, wykonywali bezinteresownie właściciele domów, gdyż tego rodzaju nakładanie świadczeń publicznych na rzecz państwa czy gminy na jedną warstwę ludności jest w zachodnich prawodawstwach nie do pomyślenia.

Kary za niewykonywanie tych przepisów mogą być wymierzane w Antwerpii w granicach 30 gr do 6 zł (1—25 fr. belg.) i 1 do 7 dni aresztu, łącznie lub oddzielnie. Jak to daleko odbiega od kar przewidzianych w naszej ustawie, dosięgających do 2000 zł i 3 miesięcy aresztu łącznie. Powyższe przepisy meldunkowe m. Antwerpii są nie tyle zbliżone do nowej polskiej ustawy, ile do przepisów, obowiązujących dziś jeszcze u nas w dzielnicach zachodnich, w Niemczech, w Szwajcarii itp.

X.

Nasi przyjaciele u wód w Trenčynie (Słowacja). Pani Leopoldyna Kulczycka, Polka, mieszkająca stale w miejscowości Velky Fedymes w Słowacji i p. dr. Andrej Pszitek, Słowak, wyższy radca sądowy w Trenčynie.

Recital organowy

prof. Feliksa Nowowiejskiego w Londynie

(KAP) W niedzielę, dn. 26-go ub. m. odbył się w polskim kościele w Londynie recital organowy prof. Feliksa Nowowiejskiego na cześć błogost. Jana Bosko.

Wiadomość o przybyciu artysty-muzyka do Londynu zelektryzowała kolonję polską, która mimo niesprzyjającej pogody wypełniła kościół i przyległą kaplicę po brzegi. Recital zaszczytliwi swą obecnością m. in. p. ambasador Skirmunt, pp. Romer z Estonji, p. konsul Hulanicki z małżonką, liczni członkowie ambasady i konsulatu generalnego, p. Szpinalski, znany w Londynie pianista, prof. dr. Klisiecki i in.

W programie znajdował się na pierwszym miejscu nowy, potężny motet salezjański, skomponowany na uroczystość błog. ks. Bosko na śpiew chórowy, solowy i organy, symfonia organowa nr. 1. A moll, która, wykonana po mistrzowsku, bogactwem i pięknnością tematów i strukturą budowy odsoniła przed słuchaczami nowe, nieznanne dziełko piękna; dalej najstarsza, sławne dzieło rycerstwa polskiego przypominająca pieśń „Boga Rodzica” na chór i organy.

Śpiewy chóralne wykonał polski chór kościelny, sola zaś odśpiewali pp. Tomaszewska i Cieślak.

W przerwie ks. rektor Cichos wygłosił konferencję o błog. Janie Bosko, który 50 lat po śmierci, opróżniony aureolą świętości, wstąpił na nasze ołtarze, o jego wielkim dziele, jego idei i jego żywiołowym rozpędzie ducha, o jego żywym świadectwie przytoczone przez mówcę cyfry.

Twórczością prof. Nowowiejskiego zainteresowały się angielskie sfery muzyczne.

Dar rybaków

Bursztyn wagi 1,10 kg w podarunku dla p. Prezydenta R. P. od rybaków.

Specjalna delegacja rybaków kaszubskich, ma wręczyć p. Prezydentowi Rzplitej piękny podarunek w postaci dużego bursztynu wagi 1,10 kg, znalezionego przed niedawnym czasem w morzu na półwyspie helskim; jest to największy okaz bursztynu jaki dotychczas znaleziono na polskim wybrzeżu, a jeden z największych, jakie w ogóle wydobyto w Bałtyku.

Ten piękny upominek wręczy delegacja rybaków kaszubskich p. Prezydentowi Rzplitej na specjalnej audjencji w środę 6 bm., przedstawiając zarazem p. Prezydentowi Rzplitej potrzeby ludności rybackiej na polskim wybrzeżu.

Przedsiębiorcy autobusowi

wobec podatku drogowego

Przedsiębiorcy autobusowi otrzymali już pierwsze nakazy płatnicze, w związku z wejściem w życie ustawy o państwowym funduszu drogowym. Nakazy te dotyczą opłat od wagi wozów i obejmują podatek za cały rok budżetowy zgóry.

Przedsiębiorcy autobusowi składają odwołania od tych nakazów, zaznaczając, że zamierzają wstrzymać przewozy, wobec czego uważają za nieaktualne wymierzanie podatku zgóry za cały rok.

W sprawie kościoła w Dubinie

Odezwa.

Czego ojcowie nasi pragnęli, o czym tylko śnili i marzyli, do tego my się w imię Boże zabieramy, t. j. do budowy nowego kościoła w Dubinie. Dotychczasowy, jak wiadomo, służy około 400 lat i grozi katastrofą zawalenia. Parafia sama zubożała wskutek częstych wylewów, oraz złej konjunktury gospodarczej, nie podola sama temu ciężarowi. Świadomi ciężkich stosunków materialnych, w obliczu ogólnego zubożenia kraju całego, zmuszeni jesteśmy zwrócić się do serc litościwych, mianowicie tych, których jakikolwiek węzeł łączy z naszym staruszkim — kościołem, jak i tych, którzy dla chwały Bożej zawsze szczerzy, nieraz ostatek się dzielili. A tych na szczęście w Archidiecezji naszej jest bardzo wielu. Do wszystkich tedy zanosimy niniejszem uprzejmą prośbę. Pomóżcie nam w zbożnym dziele. Niechaj na miejscu ubogiej szopki Betleemskiej, stanie kościół, który pomieszczy wszystkich parafjan, łaknących słowa Bożego i pociechy duchowej. Niechaj zaś świadczy wobec Nieba i historii, że naród polski wśród najcięższych zmagañ się z przyrodą i warunkami pomny jest słów: „Jeżeli Pańskiej nie macie pomocy, na nic się przyda wstawać o północy”.

Obyśmy się nie spotkali z odmową lub obojętnością, ale niech popłyną liczne choć drobne ofiary na zbożny cel, bo wiadomo, że tylko w licznych drobnych datkach jesteśmy wielcy. A groszowe te ofiary, jak pojedyncze cegiełki tworzą na samych rubieżach zachodnich dziękczynny pomnik Temu, który „Polskę przez tak liczne wieki, otaczał blaskiem potęgi i chwały”, a w dniu trzecim wskrzesił ją z martwych narodów cmentarzyska. Wdzięczna parafia zaś korne modły wzniesie za wszystkich ofiarodawców i dobrodziejów swoich.

Ofiary przekazywać można na konto nasze w P. K. O. nr. 213.644.

Za Parafję:

- (—) Ks. Juljan Winiewski, proboszcz.
- Za Koło b. parafjan dubińskich w Poznaniu
- (—) A. Szydłowski, prezes (—) Ciesielski, sekretarz.

Za tysiąc złotych popełnię samobójstwo

W swoim czasie pewna wytwórnia polska otrzymała list, w którym ktoś ofiarował swoje usługi do... sceny samobójstwa. „Mogę się rzucić pod tramwaj, — pisał ów nieszcześliwy człowiek — lub z czwartego piętra kamienicy, a nawet popełnić „harakiri”!

Za „odegranie swej roli” biedny człowiek żądał honorarium w wysokości... 1000 złotych!

Suma ta była mu potrzebna na utrzymanie rodziny.

Oczywiście wytwórnia odrzuciła makabryczną propozycję biednego człowieka.

Istnieją zresztą rozmaite sposoby osiągnięcia naturalnego efektu przy pomocy „trików”, czyli specjalnej kombinacji zdjęć. Ale czasami w Ameryce w dążeniu do osiągnięcia naturalności, realizmu w scenie korzysta się z usług szaleńców, którym kaze się skakać z trzydziestego piętra na bruk, płacąc za to śmieszny „cenę”. Do czego może doprowadzić ludzi nędza i rezygnacja!

Zdarza się również, że w danej scenie nie można zastąpić bohatera przez „medjum”, czyli t. zw. „sobowtóra”. Wówczas również i „gwiazda” narażona jest na niebezpieczeństwo.

Są aktorzy, którzy odznaczają się nieprzeciętną odwagą i nie pozwalają się zastąpić przez „sobowtóra”. Do tych artystów należy komik Harold Lloyd, który ma przytem zadanie trudniejsze, gdyż musi w niebezpieczeństwie śmiać się i „robić humor”.

W najnowszej swej komedji dźwiękowej „Nóżki przedewszystkiem” Harold Lloyd miał do odegrania szereg scen, które wymagały wielkich zdolności akrobacyjnych i przytomności umysłu. Zawieszony na 40 piętze „drapacza chmur” musiał wykonywać karkołomne sztuczki, udając przytem, że to go nic, a nic nie obchodzi... Mile zajęcia!

Ś. p. Ludwik Opiełiński

Ostrów, 2 maja.

Z pośród obywateli naszego miasta śmierć nieubłagana zabrała znów jednego z zasłużonych pracowników na niwie społecznej i narodowej śp. Ludwika Opiełińskiego, który oddał ducha Bogu w dniu 28. kwietnia r. b.

Pełną zapału i poświęcenia swą pracę społeczną, zaprzestać musiał przykuty kilkumiesięczną ciężką chorobą do łoża boleści. Poza pracą w licznych towarzy-

stwach miejscowych poświęcał się szczególnie idei niesienia pomocy bliźnim, umiłowal szczególnie Czerw. Krzyż, któremu to towarzystwo poświęcał czas i siły, dzielnie popierany przez swą czcigodną małżonkę. Jeżeli oddział ostrowski Czerwonego Krzyża stał się jedną z najpoważniejszych instytucji charytatywnych Wielkopolski, to walcie przysłużył się do tego śp. Ludwik Opiełiński.

Jako Polak i patriota świecił zawsze przykładem jak należy miłować Ojczyznę. Jako kupiec i przemysłowiec pracował niestrudzenie przyczyniając się do podniesienia przemysłu rodzimego. Małą fabryczkę świec rozwinął potrafił mimo trudnych warunków ekonomicznych w poważne przedsiębiorstwo, zatrudniające poważną liczbę pracowników.

Cześć Jego pamięci! Niech spoczywa w spokoju w ziemi ojczyznej.

Przyjaciel.

Z życia Towarzystw

Walne zebranie Stow. Pań Mił. św. Wincentego a Paulo par. św. Marcina, odbyło się w tych dniach przy bardzo licznym udziale członków. Obrady zagała przewodnicząca p. Kędzierska. Powitawszy ks. dyr. prałata dr. Taczaka, p. Hinzowa, przedstawicielkę Rady Wyższej, licznie zebranych członków i gości, poprosiła na przewodniczącego zebrania ks. dyrektora. Następnie sekretarka p. Krenzowa odczytała wyczerpujące sprawozdanie z całorocznej działalności, a skarbniczka p. Hahnowa — sprawozdanie kasowe. Pamięć ś. p. ks. prałata Mayera uczczono powstaniem z miejsc.

W dalszym ciągu obrad p. redaktor Lezeński wygłosił referat na temat „Chrystus w mieście”. Ks. dyr. wyraża serdeczne podziękowanie za tak interesujący wykład, przestrzega zarazem przed sekciarzami, którzy w naszej parafji zamierzają zorganizować swoją placówkę. Jest obawa, że rozporządzając znacznymi funduszami, znajdą takich, którzy dadzą kusieć się gotówką i odstąpią im potrzebny lokal. W sprawie tej zabierały głos pp.: Kędzierska, Wiśniewska i Misiekowa.

Na polecenie p. Kędzierskiej uchwalono poprzeć wydane przez Radę Wyższą pismo „Na usługach bliźniego”, i doreczać je odtąd wszystkim członkom przez kursorkę przy okazji zbierania składek członkowskich. Pod koniec zebrania przewodnicząca odczytała nazwiska nowych członków i rozdzieliła im dyplomy.

Jak z rocznego sprawozdania wynika, rozdzieliło Stow. w roku sprawozdawczym: 5967 chlebów, 14 ctr. mąki żytniej, 9 ctr. mąki pszennej, 14 ctr. grochu, 6 ctr. kaszy jęczmiennej, 4 ctr. kaszy pszennej, 3 ctr. kawy słodowej, 5 ctr. ryżu, 8 ctr. cukru, 50 ctr. węgla, 300 kawałków mydła, 1945 litrów mleka, 1520 obiadów, 651 sztuk rczm. odzieży i obuwi w 64 wypadkach postarano się o pracę, 217 osób obdarzono gwiazdką, ponadto 60 dzieci otrzymało słodyczkami, 220 osób obdarzono sutem święconem, 11 dziewczynek ubrano do 1-szej Komunii św. oraz 160 ubogich paczki z garderobą, bielizną, zabawkami i ugoszczono kawą i plackiem w dniu Patrona, dnia 19 lipca.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Położenie na rynku pracy

Na marginesie sprawozdania Związku Pracodawców.

Związek Pracodawców, towarzystwo zapisane na obszar województwa poznańskiego, zajmuje się w sprawozdaniu za rok 1930 sytuacją na rynku pracy. Rok rozpoczął się pod znakiem światowego kryzysu gospodarczego, który w dotychczasowych kronikach niema żadnego przykładu ani pod względem napięcia, ani powszechności. Trudności ogólnie - światowe nie oszczędziły Polski.

Na pierwszy plan bolączek występuje bezrobocie. Załamanie się naszej gospodarki miało swój początek z końcem października 1929, kiedy liczba zarejestrowanych bezrobotnych z 93 tys. podskoczyła w ciągu dwóch następnych miesięcy do 186 tys. osób. Z miesiąca na miesiąc liczba ta wzrastała, wykazując obecnie 380 tys. pozabawionych pracy. Sezon letni 1930 r. zawiódł nadzieje pokładane w ruchu budowlanym jako kluczowym dla produkcji wogóle.

Liczba bezrobotnych nabiera dopiero wymowy, jeśli się ją zestawia z ogólną cyfrą osób zawodowo czynnych w górnictwie, przemyśle, handlu, komunikacji i innych zawodach, gdzie ocenia się wszystkich zatrudnionych na 3 miliony. W cyfrze tej nie jest objęta ludność zatrudniona na roli. Owe 380 tys. całkowicie bezrobotnych stanowią więc 12,7 procent pracujących. Nie wolno zapomnieć, że poza tym istnieje rzesza około 300 tys. częściowo zatrudnionych po kilka dni w tygodniu.

Grozę położenia przemysłu ilustruje jeszcze inna statystyka. W styczniu 1929 r. w przemyśle przetwórczym, było czynnych zakładów pracy zatrudniających 20 i więcej robotników, ogółem 4.338. W styczniu 1930 r. już tylko 4.249, a w styczniu roku bież. liczba ta spadła do 4.100 zakładów. Zakładów istniejących ale nieczynnych mieliśmy w styczniu 1930 r. 906 a w styczniu 1931 r. — wzrosła ta cyfra do rekordu 1.303. Obecnie będzie jeszcze wyższa.

Robotników zatrudnianych przy produkcji było w styczniu 1929 — 505 tys., w r. 1930 — 438 tys., a w styczniu 1931 — 347 tys., w tem 264 tys. pracujących przez wszystkie dni tygodnia, a 82 tys. pracujących krócej. W styczniu 1929 r. przepracowano tygodniowo 23 miliony robotniko-godzin, w r. 1930 już 18 milj. 600 tys. robotniko-godzin, a w styczniu r. b. 14 milj. 800 tys. robotniko-godzin.

Szukając przyczyn tak ogromnego spadku zatrudnienia na całym świecie, a szczególnie w Polsce, spotykamy się z twierdzeniem, że polegają one na racjonalizacji warsztatów pracy oraz nadprodukcji. Głównym jednak powodem fatalnego położenia Polski gospodarczej w dobie obecnej jest wycieńczenie Polski o prym pośród wszystkich państw świata w dziedzinie t. zw. dobrobytu socjalnej. Świadczenia społeczne nieznośnym ciężarem przygniotły cały aparat produkujący kraju. Wiemy dziś dobrze, że państwa, które politykę społeczną prowadziły z umiarkowaniem jak Francja, przeżywały kryzys znacznie łatwiej. Nigdzie bowiem nie zdarzają się takie rzeczy, aby pracodawcę pociągano do odpowiedzialności karnej za to, że czyniąc zażoście prośbie robotnika, pozwolił temu na pracę ponadliczbową.

Mimo stale pomawianych memoriałów z kół pracodawców, aby rząd podjął się reformy dotychczasowej polityki społecznej, nie widzi się żadnych poczynań w tym kierunku, przeciwnie, odgrzebuje się znowu projekt o scaleniu ubezpieczeń. Gdyby projekt ten stał się ustawą, życie gospodarcze zostałoby obciążone jeszcze większymi świadczeniami, które w naszej dziedzinie z tytułu ubezpieczeń na wypadek choroby, inwalidztwa i wypadku wynoszą obecnie 10,8 procent, według zaś projektu kosztowałyby 12,8 procent.

Kwestja płac zarobkowych była ośnią częstych rozważań Związku Pracodawców, przyczem ustalono, że płace obecne zamykają już możliwość dalszego podwyższenia robocizny. Samo życie gospodarcze stawiało teraz wymagania niwelowania płac, co w okresie sprawozdawczym nastąpiło w dekarstwie, kamieniarstwie, sztukatorstwie, stolarstwie i drukarstwie o 10 procent, w cegielnictwie o 15 procent, w konfekcji mięskiej o 10 do 12 procent. W przemyśle elektroinstalacyjnym toczą się obecnie ukła-

dy o niżkę 10 do 15 procentową. Nie ruszono dotąd głównych taryf płac, jak taryfę przemysłu metalowego i taryfę ogólnej, t. zw. „dla przemysłu i handlu”. Związek stał i stoi na stanowisku, że ze względów czysto gospodarczych nie powinno się obniżać płac, o ile nie zachodzi ku temu bezwzględna potrzeba, albowiem kryzys obecny, który w końcowej swej fazie jest kryzysem konsumpcji, zostałby przez akcję powszechnego obniżenia płac tylko po-

głębiony, nie przynosząc trwałych korzyści ani przemysłowcom ani kupcom.

Związek zajmował się również sprawą rewizji taryfy niebezpieczeństwa w ubezpieczeniu wypadkowym. Wydajną była praca biura związkowego, które udzieliło 766 porad prawnych, przyjeło w r. 1930 — 1500 listów, wysłało 5952 i okólników 26. Stan członków w dniu 31 grudnia wynosi 230, czyli o 18 mniej, aniżeli w roku ubiegłym.

Konjunktury Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	27. 4.	28. 4.	29. 4.	30. 4.	1. 5.	2. 5.
Pszonica						
Warszawa	36.00	36.00	—	35.50	35.00	—
Poznań	34.25	33.75	33.75	33.75	33.75	33.75
Lwów	29.00	—	28.50	—	—	—
Lublin	32.00	—	30.00	—	—	—
Zyto						
Warszawa	28.25	27.50	—	26.75	26.25	—
Poznań	29.25	29.00	29.00	27.75	28.10	28.00
Lwów	25.25	—	24.25	—	—	—
Lublin	25.50	—	23.50	—	—	—
Jęczmień						
Warszawa	29.00	28.50	—	27.00	27.00	—
Poznań	27.00	27.50	27.75	27.75	27.75	27.75
Lwów	25.75	—	25.25	—	—	—
Lublin	28.00	—	26.50	—	—	—
Owies						
Warszawa	29.00	29.00	—	30.00	29.50	—
Poznań	28.50	28.50	28.50	28.50	28.50	29.50
Lwów	25.00	—	25.00	—	—	—
Lublin	25.00	—	25.00	—	—	—

Na rynkach amerykańskich i kanadyjskich panowała w ubiegłym tygodniu nąogół tendencja mocna, spowodowana małą podażą zbóż.

Również na rynkach europejskich ceny kształtowały się wybitnie słabiej. Na giełdach skandynawskich panowało słabsze zainteresowanie dla pszenicy, większe natomiast dla żyta oraz jęczmienia i owsa, których ceny podniosły się w granicach 0,25 do 1 kor. Na rynku duńskim dał się zauważyć brak ofert na żyto polsko-niemieckie. Pszenicy i jęczmienia polskiego zupełnie nie oferowano. Ceny zbóż w Holandii od drugiej połowy kwietnia wykazują tendencję zwykłą, co należy przypisać zwiększeniu się popytu ze względu na poprzednie powstrzymywanie się od zakupu, spóźniona wiosna, wyczerpanie się zapasów zbóż pastewnych i brak pasz zielonych. Ze zbóż najwyższą tendencję wykazuje jęczmień, który jest bardzo słabo oferowany. Zapasy żyta sowieckiego zmniejszyły się do 50 tys. tonn.

We Francji został podwyższony stosunek procentowy zboża zagranicznego do krajowego z dotychczasowych 10 proc. do 20. Jest to zmiana raczej teoretyczna, gdyż przy poprzedniej stawce stosowano wyższy procent zboża zagranicznego z powodu braku podaży krajowej. Broniąc rolników przed importem zagranicznym, tolerowano we Francji przez szereg miesięcy stosowanie środków chemicznych do ulepszenia mąki niezdatnej do wypieku, jednak nawet ten sposób, mocno atakowany w prasie i parlamencie francuskim, nie wpływa na zwiększenie podaży towaru krajowego. Celem podniesienia poziomu cen na zboża i mąkę podniesiono w dniu 30 kwietnia br. stawki przywozowe na żyto z 21 na 35 franków, a na mąkę żytnią z 35 franków na 70. Ta podwyżka godzi w rozwój naszego eksportu mąki na rynek francuski, który wprawdzie był obecnie zahamowany z powodu wyższych cen na rynku krajowym, jednak przy innym ukształtowaniu się tendencji wewnątrz kraju i na rynku francuskim mógł się nadal rozwijać.

Na rynkach krajowych po kilkutygodniowej tendencji wybitnie słabiej nastąpił ogólny spadek cen zbóż. Tłumaczą to tem, że rolnicy po wykonaniu najpilniejszych robót w polach realizują obecnie resztki swoich wieloletnich zbiorów, aby wykorzystać lepsze ceny. Zdaje się, że z uwagi na zły stan zasiewów ceny głównych zbóż utrzymują się z drobnymi wahaniami na dotychczasowym poziomie aż do nowych zbiorów.

Masło

W ciągu ub. tygodnia na rynku krajowym przeważała tendencja słabiej. Ceny obniżyły się o ca 40 gr na 1 kg. Dopiero w końcu tygodnia nastąpiło pewne ustabilizowanie się sytuacji przy średnim zapotrzebowaniu dostatecznej podaży. W związku z tem komisja Nabytowa w Warszawie w dniu 2. bm. podniosła nawet ceny hurtowe masła o 20 gr na 1 kg.

Notowania berlińskie z dnia 2. bm. utrzymały się na dotychczasowym poziomie (125, 117 i 103 Rm. za I, II, i III. gat.) przy spokojnej tendencji. Rynek angielski słaby i bez widoków na poprawę sytuacji. Kopenhaga liczy się z koniecznością dalszego obniżenia swych notowań.

Jaja

Uposobienie na rynkach jajczarskich poprawia się. W związku z dobrym zbytem zagranicą i rozpoczęciem konserwacji dała się zauważyć pod koniec ub. tygodnia tendencja lekko zwykła. Za towar eksportowy franco granica płacono 16,5 do 17,5 dol.

Na rynkach zagranicznych sytuacja bez zmiany, ceny utrzymane na poziomie dotychczasowym.

Bydło i mięso

Duża podaż przy małym zapotrzebowaniu wpłynęła słabiej na notowania żywego. W Poznaniu notowania bydła rogatego obniżyły się w ub. tygodniu o 6—10 zł, nierogacizny o 4—6 zł na 100 kg. Sytuacja na rynku nierogacizny pogarszają trudności zbytu w Austrii i uniemożliwienie wywozu wskutek cła prohibicyjnego do Czechosłowacji oraz spadek cen bekoniów na rynku angielskim. Cieleta spadły o 10—20 zł i owce o 8—14 zł na 100 kg.

Cukier

W marcu b. r. wysyłki cukru na rynek wewnętrzny wynosiły 31.137 t. (w kamp. ub. 29.040 t.), a rochód cukru w całym okresie od 1. 10. 30 r. do 31. 3. 31. r. dał 164.982 t. wobec 165.461 t. w tym samym okresie kampanji poprzedniej, czyli zmniejszył się o 479 t.

Na eksport wysłano w tym okresie 203.785 t. cukru wobec 301.083 t. w kampanji ubiegłej tak, że zapasy na dzień 1. 4. br. wynoszą 437.037 t., podczas gdy w tymże dniu 1930 r. wyrażały się one cyfrą 387.120 t.

W pierwszej połowie kwietnia br. nastąpiło na konferencji w Paryżu definitywne uzgodnienie zasad międzynarodowej konwencji cukrowniczej; podpisanie ostatecznej umowy, nad której tekstem pracuje obecnie komitet prawników, należy się spodziewać w połowie maja br. Nad przeprowadzeniem tej umowy czuwać będzie międzynarodowa rada cukrownicza, t. zw. rada stała, w której Polska uzyskała 6 głosów (narówni z Niemcami). Wszystkie kraje, przystępujące do umowy — a obejmuje ona ca 60 proc. całej światowej produkcji cukru i ca 80 proc. cukru, będącego do dyspozycji na eksport, czyli dla rynku światowego — przeprowadzają odpowiednie restrykcje swej produkcji cukru, a istniejące nadmiary zapasów zostaną stopniowo wprowadzone na rynki w ciągu następnych 5 lat.

Nawiązując do sprawy eksportu cukru z Polski należy podkreślić, że cukrownie zachodnio-polskie przystępują w najbliższym czasie do wybudowania 2 dalszych magazynów w Gdyni, które mają być gotowe do użytku z rozpoczęciem nowej kampanji.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) Bilans Banku Polskiego za trzecią dekadę kwietnia rb. wykazuje zapas złota 567 milj. 376 tys. zł., t. j. o 20 tys. zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia wzrosły o 6 milj. 337 tys. do sumy 228 milj. 640 tys. zł., również i niezaliczone do pokrycia wzrosły o 4 milj. 216 tys. zł. do sumy 116 milj. 42 tys. zł. Portfel wekslowy wykazuje zwiększenie o 5 milj. 534 tys. zł. i wynosi 544 milj. 147 tys. zł. Pożyczki zastawowe spadły o 3 milj. 6 tys. zł. do sumy 75 milj. 317 tys. zł. Inne aktywa wzrosły o 19 milj. 361 tys. zł. i wynoszą 150 milj. 189 tys. zł. W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań zmniejszyła się o 66 milj. 564 tys. zł. (187 milj. 978 tys. zł.) Obieg biletów bankowych wzrósł o 94 milj. 705 tys. zł. (1.258 milj. 938 tys. zł.) Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem wynosi 39,21 proc. (9,21 proc. ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcowałutowe 55,01 proc. (15,01 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 45,07 proc.

Kalendarzyk podatkowy

Ministerstwo skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w maju r. b. płatne są następujące podatki:
w maju — państwowy podatek od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za kwartał I-szy r. b., tudzież podatek od lokali i placów niezabudowanych za II kwartał r. b.;

Niezdrowe nowatorstwo

W jednym z pism poznańskich zamieszczono komunikat Komunalnej Kasy Oszczędności pow. poznańskiego (Wąły Leszczyńskiego 10), która ofiaruje „szerokim rzeszom obywateli” pomoc finansową na następujących warunkach:

„Każdy kto złoży 120 zł., na książeczkę oszczędnościową w Komunalnej Kasie Oszczędności może otrzymać pożyczkę od 1000 — 5000 zł. na czas od 1 roku do lat 5. Pożyczka będzie oprocentowana po 6 proc. i spłacana ratami kwartalnie. Przy wypłacie pożyczki 10 proc. potrąca się i wpisuje się jeszcze na książeczkę oszczędnościową, tak np. ktoś wpłacił 120 zł. na książeczkę, a kiedy bierze 1000 zł. potrąca mu się jeszcze 100, zatem ma na książeczkę 220, którymi może sobie spłacić ostatnie raty pożyczki. Kto nie będzie korzystał z pożyczki, otrzymuje także 6 proc. od swego wkładu”.

Podaliśmy istotną część komunikatu, który budzić musi conajmniej zdziwienie wśród tych, którzy orientują się jako tako w sprawach bankowo-kredytowych. Nie znamy dokładnie siły finansowej Komunalnej Kasy Oszczędności pow. poznańskiego, jednak nawet, gdyby była bardzo poważna, kwestjonowalibyśmy możliwość uprawiania przez nią transakcyj na warunkach wyżej podanych.

Zgóry jest bowiem wykluczone, aby każdy deponent, mający na swym koncie 120 zł., mógł otrzymać niskoprocentową pożyczkę na kilka tysięcy złotych połączoną z dodatkiem z 10-proc. zromą, która zachęca do zwracania się o jak najwyższe pożyczki. Pobierając tylko 6 proc. od udzielonych pożyczek (minus 10 proc. od kwoty pożyczkowej), K. K. O. pow. pozn. równocześnie płaci 6 proc. od wkładów. Jak zwiąże koniec z końcem przy takiej gospodarce, jak opędzi koszty administracyjne itd. pozostaje dla nas zagadką.

Wogóle cały system przyjęty w tej Kasie, tak jak się przedstawia w świetle komunikatu, jest zgoła sprzeczny z podstawowymi zasadami bankowości. Kasa obietnic swych nie będzie mogła dotrzymać albo załamać się po krótkim czasie. Wprowadza jednak dezorientację wśród publiczność bankową, wywołuje niezdrowe i pozbawione możliwości realizacji nadzieje i w rezultacie zwiększy zadawnioną od czasów inflacji niechęć szerokich warstw społeczeństwa do instytucji bankowych w ogólności, które płacić muszą za niedowarzone pomysły różnych nowatorów, kierujących się może najlepszymi intencjami, ale nie orientujących się zgoła w elementarnych pojęciach bankowych.

Dobrze byłoby, gdyby władze Nadzorcze wejrzały w działalność tej Kasy, która zresztą uprawia niezdrową konkurencję w stosunku do innych instytucji kredytowych, opartych na zdrowych podstawach organizacyjnych.

do 15 maja — państwowy podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w kwietniu rb., przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przedsiębiorstwa przemysłowe I—V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

do 15 maja — państwowy podatek przemysłowy od obrotu za rok 1930 (różnica pomiędzy kwotą wymierzonego podatku za r. 1930, z kwotą przypisanych zaliczek za tenże rok) przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe w wysokości połowy kwot, wymienionych w doręczonych tym przedsiębiorstwom nakazach płatniczych (2-ga rata płatna będzie do 15 czerwca 1931 r.);

do 7 maja — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — potrącony w kwietniu 1931 r.

Nadto płatne są w maju zaległości odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w maju, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu.

Z ZAGRANICY

(z) Olbrzymi spadek cen kauczuku. W dniu 21. bm. notowano w Londynie kauczuk po 2,13 16 d. za funt. W r. 1925 w listopadzie cena wynosiła 4,6 d. Przyczyną spadku cen są ogromne zapasy wynoszące np. w Londynie 136 925 tonn, w Stanach Zjednoczonych — 217 800 tonn. a na całym świecie 520 000 tonn. W r. 1925 rzeczoznawcy przepowiadali, że około 1930 r. zużycie kauczuku będzie musiało się spociąć z ogromnym brakiem surowca (!).

SKRZYŃKA DO LISTÓW

Filozof T. N. Jest ważny, o ile nie zastrzeżono, że będzie ważny dopiero po zaplaceniu całej należności. (K)
 Stały abonent Kościeln. Ma Pan w polisie warunki ubezpieczenia, które o tem szczegółowo traktują. (K)
 P. W. 14. Nie znamy tej spółki. (K)
 J. H. W. Gdyni. (K)
 P. Leon Niemczyk. Nie wiemy, jaką przedstawia wartość. Radzimy zapytać się w Poznańskim Ziemstwie Kredytowym, ul. Wjazdowa 11. (K)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 4 maja zgłoszono: Aniela Swinarska, 59 l. Piotr Karaburjak, strzelec, 23 l. Leontyna Bojakowska, z domu Makowiecka, 58 l. Franciszek Romiński, szewc, 66 l. Olech Grygiel, 2 l. Adam Zniński, 2 godz. Marja Pietrzyńska, 8 godzin. Kazimierz Fiałkowski, 6 l. Leon Lampe, piecownik, 58 l. Katarzyna Janowiakowa, z domu Stefaniakówna, 49 l. Wojciech Gawarecki, robotnik, 76 l. Stefan Zdradziński, robotnik, 32 l. Marja Suchorowska, z domu Zdanowska, 30 l. Stanisław Wendlandt, 1 dzień. Janusz Idziak, 1 dzień. Józef Kierzek, stolarz, 58 lat.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
 Na pomnik Serca Jezusowego: Adamka z podziękowaniem za odebrane łaski 5 zł. — Walterowa z podziękowaniem za szczęśliwe rozwiązanie 15 zł. — M. G. 5 zł. — Stefanja Wieczorowa 10 zł. — I. G. z prośbą o dobry wynik matury 5 zł. — N. N. z podziękowaniem za łaski z prośbą o zdrowie 2 zł. — Mar. W. z pokorną prośbą do Serca Jezusa o pomoc i błogosławieństwo przy egzaminie 5 zł. — J. P. Krotoszyński za otrzymane łaski 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 67 zł.
 Na kaplicę S. S. Karmelitanek: N. N. z podziękowaniem za odebrane łaski św. Terese od Dziec. Jezus 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 2 zł.
 Na ociemniałych żołnierzy: R. Adamka 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 100 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Tow. Przemysłowców Poznań - Winiary. Plenarne zebranie odbędzie się w wtorek, dnia 5 bm. o godz. 19 w lokalu posiedzeń p. Kotlińskiego.
 Tow. Śpiewu „Halka” Poznań-Jeżyce. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu posie-

dzeń p. Jaszka przy ul. Kraszewskiego nr. 16.

Tow. Powstańców i Wojaków im. śp. Franciszka Ratajczaka — Śródmieście odbywa w środę, 6 bm. o godz. 19,30 w lokalu p. Bayerowej, pl. Bernardyński swe plenarne zebranie. Obecność członków jest konieczna, albowiem na posiedzeniu będą omawiane ważne sprawy.
 Tow. Powstańców i Wojaków im. śp. Franciszka Ratajczaka — Śródmieście. Plenarne zebranie odbędzie się w środę, 6 bm. w lokalu zebrani p. Bayerowej przy pl. Bernardyńskim o godz. 19,30.
 Koło Starszych Harcerzy przy II-ej żeńskiej drużynie im. Król. Jadwigi, Dnia 6 bm. o godz. 19 odbędzie się w salce Warszawianki miesięczne zebranie.
 Koło Śpiewackie im. Paderewskiego na Wildzie. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 6 maja br. o godz. 20 na sali druha Zaka, ul. Strumykowa 37.
 Związek Zawodowy Automobilistów. Zebranie plenarne oddziału poznańskiego odbędzie się w dniu 6 bm. o godz. 20 w lokalu p. Borysiaka, ul. Sew. Mielżyńskiego.
 Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich Z. Z. R. P. — filja Poznań. W dniu 6 bm. o godzinie 20 na sali p. Jarockiej przy ulicy Masztalarskiej odbędzie się plenarne zebranie, na którym wygłosi referat insp. pracy na obwód 53 p. inż. J. Kowalik.
 Związek Czeladzi Garnarskiej i Flizkarskiej. Nadzwyczajne zebranie odbędzie

PÓL WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

ARAGO
 ST. GÓRSKIEGO
 WARSZAWA

ODCISKI

Szczyt doskonałości
ANITRA KREM
 pod puder
 udelikatnia, matuje cerę. Niezbędny środek toaletowy. Konieczny po goleniu.
 Laboratorium
St. Górski

się w czwartek, 7 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiej ul. Masztalarska 8a.
 Pierwsza Włkp. Orkiestra Banżystów H. C. P. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w czwartek dnia 7 bm. o godz. 18 w kantynie H. C. P. przy ul. Górna Wilda 180.
 4 Komp. Marynarzy Powstańców. Posiedzenie plenarne odbędzie się w czwartek dnia 7 bm. o godz. 19, w lokalu p. Jarockiej. Masztalarska 8. Na porządku obrad m. in. wykład p. dr. Lewandowskiego o Konstytucji 3 Maja!
 Tow. Młodych Przemysłowców (wydział szewski). Lekcja odbędzie się w czwartek, 7 bm. o godz. 20 na salce palarni w Domu Rzemieślniczym.
 Tow. Kobiet „Wspólna Pomoc” na Wildzie odbędzie plenarne zebranie dnia 7 bm. o godz. 19 w salce parafjalnej.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy okazali nam współczucie i oddali ostatnią przysługę najukochańszemu mężowi i ojcu, ś. p.

Michałowi Maćkowiakowi

a w szczególności Przewielebn. ks. proboszczowi Fr. Dratwie, JWP. Członkom Magistratu i Rady Miejskiej, Towarzystwu Przemysłowców, Towarz. Rolników, Cechowi Kołodziejskiemu z Rawicza, Tow. śpiewu Chór „Lutnia”, wszystkim Krewnym, Znajomym oraz wszystkim, którzy tak licznie wzięli udział w pogrzebie, z głębi zbolełego serca składa

Bóg zapłać!

zw 29 191 żona i dzieci.
 Jutrosin, w kwietniu 1931.

Bóg zapłać

Składamy z głębi serca płynące
 nacelnemu lekarzowi W. P. Dr. Nowakowskiemu i W. P. Dr. Bednarkowi, Wielebnym Siostrom Miłosierdzia Szpitala Miejskiego i SS. Elżbietankom — za troskliwą opiekę podczas długotrwałej choroby, Przewielebnemu ks. parolawowi Schoenbornowi z Kruszewicy, ks. prof. Skórnickiemu i ks. Matuszczakowi, Radzie Nadzorczej, Zarządowi i urzędnikom Banku Przemysłowców, chór. męskiemu „Arion”, Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym za oddanie ostatniej przysługi i okazane dowody współczucia z powodu zgonu mojego drogiego męża i najukochańszego ojczulka, ś. p.

Kazimierza Wadzyńskiego

Żona z córką.

zw 29 188

!!! PRAWDZIWIY RAJ!!!

prawie, że za darmo stworzy sobie każdy, kto zakupi **SORTYMENT DALJI** złożony z najpiękniejszych na świecie odmian, po najniższych cenach za wyborowy towar

10 dalji w 10 odmianach z nazwami zł 16
 20 dalji w 10 odmianach z nazwami zł 30
 W tych samych odmianach i jakości
 10 dalji bez nazw zł 8 — 20 dalji bez nazw zł 15

za pobraniem pocztowym wysyłają
 Bludnickie Zakłady Ogrodnicze - adres: Bludniki, wojew. Stanisławowski.

Mężczyźni! Nowe siły Pat. polski Nr. 11132

daje jedynie rewelacyjny, opatentowany w wielu krajach kulturalnych aparat „Nr. 111” Naukową broszurkę niezmiernie interesującą i zawierającą dysertacje i opinie wielu poważnych osobistości nauki lekarskiej — wysyłamy dyskretnie i bezpłatnie. Adresować: „INVENTUS”, BIURO HANDL. Lwów, Jagiellońska 20. Pw 10341-72.22

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skórę „HEILWUNDER”, patent gdański Nr. 1919. Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry, skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczyliwych wypadkach wszystkich liszaj, nawet liszaj ropnych, ranach u nóg, egzemie, pryszczach, wrzudach wszelkiego rodzaju, czerwoności twarzy i nosa, odmrożeń itd. Przy zamówieniach uprasza się o celowość. Cena 8,60 zł. Wysyłka za zaliczką. Przy wysyłce sumy zgóry, bez portorium. nw 9460
 Chem. Kosm. Laboratorium „KLOSSIN”, Gdańsk 2, Hundegasse 43.

ZAKŁAD MALARSKI największy na miejscu (obróć roczny ca 60 000 zł) przyjmie zaraz

czynnego współnika

z kapitałem do 15 000 zł. Zgłoszenia: Gdynia, skrytka pocztowa 126. nw 9863

Ś. p.

Jan Wojczyński

rycerz K! Pomerania

zmarł dnia 3 maja 1931 r.

Dziękuję wielkim Jego charakteru zaletom, umiał zaskarbić sobie miłość braterską wszystkich Komilitonów, którzy trwał o Nim zachowują pamięć.
 Żałobna msza św. odbędzie się w środę, dnia 6 maja, o godzinie 7 w Nowym Domu Akademickim.

zw 29 194

Korporacja Pomerania
 stud. U. P.

Nowo otworzony
Magazyn gorsetów

ulica
 27 Grudnia nr. 5

Własna
 pracownia.
 Gorsety na miarę
B. Przybylska

Pw 11 045-54.387

100 ZŁOTYCH NAGRODY!

otrzyma każdy, kto zamówi w naszej firmie 1 zegarek szwajcarski kieszonkowy, niklowy, znanej marki „Inventic” z gwarancją dobrego chodu na 5 lat w cenie zł 10,75 i jednocześnie z zamówieniem przysłać prawidłowe rozwiązanie niżej podanego zadania matematycznego.

Jak należy rozwiązać zadanie?

Liczby od 1 do 9 włącznie rozmieścić w 9 kratkach kwadratu w ten sposób, by suma liczb we wszystkich kierunkach (pionowo, poziomo i ukośnie) wynosiła 15.
 Liczby nie powinny się powtarzać, suma zaś 15 powinna wychodzić jak najwięcej razy.

?	?	?
?	5	?
?	?	?

- Rozwiązanie zadania powinno być napisane na czystym papierze i podpisane przez nadsyłającego.
- Przy nadawaniu nagród nie ma miejsca ciągnięciu jak przy loterii, lecz każda osoba, która przysła prawidłowe rozwiązanie, otrzyma nagrodę.
- Zamówienia przyjmujemy tylko do dnia 18-go maja r. b. W dniu 28-go maja r. b. roześlemy w „Kurjerze Poznańskim” prawidłowe rozwiązanie naszego zadania, jak również nazwiska i adresy osób, które otrzymały nagrody.
- Prawidłowe rozwiązanie zadania zostało przez naszą firmę złożone na ręce Notariusza W. M. Gdańska, p. D-ra Sandmana.
- Jednocześnie z zamówionym zegarkiem wysyłamy zaświadczenie dające prawo do wzięcia udziału w rozwiązaniu zadania i do otrzymania nagrody.
- Zamówienia wykonujemy bez zadatku, za pobraniem pocztowym z doliczeniem zł. 1,95 za koszt przesyłki.
- Jeśli się nie podoba, przyjmujemy go z powrotem w ciągu 10-ciu dni i zwracamy pieniądze. Listy prosimy adresować:

DO FIRMY „BEKO”, GDANSK, ODDZIAŁ I. POCZTA POLSKA
 DOM WYSYŁKOWY. nw 9820

Najlepszy smalec wieprzowy 1/2 kg zł 1.30
 Ryż Burma 1/2 kg zł 0.36
 Ryż lamany 1/2 kg zł 0.25

poleca
CENTRALA SPOŻYWCZA Trawiński, Wroniecka 12.
 narożnik Stawnej. nw 1404 Telefon 27-43.

Truskawiec

Pensjonat „Biały Dworek”
 St. Słoneckiej, kuchnia wykwintna i dietetyczna. Ceny konkurencyjne.
 Pw 11 036-72.27

Prace zdunskie

wraz z dostawą kafli
 wszelkiego rodzaju wykonuje po obniżonych cenach większe przedsiębiorstwo. Oferty uprasza się skierować do „PAR”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 18,22
 Pw 11 044-18.22

Puszczkowo-SILVIA

sezon letni otwarty, codziennie dancing.
 Obiady od zł 1,50, całonocne utrzymanie od 5,— zł, pokoje maj-czerwiec po cenach bardzo przystępnych.
 zw 29 195

BRZYTWY

w najlepszym gatunku.
 Aparaty do golenia już od 2,— zł począwszy.
 Pendzle, paski i kamienie do ostrzenia.
 Mydelniczki i t. d. poleca we wielkim wyborze po możliwie najniższych cenach
ED. KARGE
 Poznań, ul. Nowa 7-8
 Istnieje od lat przeszło 50.
 Pw 10 350-15.88

Przedstawiciela

firmy z kaucją potrzebują. Oferty Kurjer Poznański zw 29 186
 Poszukuje się na okres 6 tygodni od 18 maja
mieszkania umebłowanego
 w bezpośrednim pobliżu koszar przy ul. Grunwaldzkiej, najmniej 3 pokoje z porządna łazienką, telefonem i pomieszczeniem dla służby. Zgłoszenia do
 Zarządu Dóbr Jeziorki, poczta Jeziorki, k. Poznań
 Oprawy książek wszelkiego rodzaju
 Intraligatornia
 Drukarni Toruńskich
 T. A. w Torunlu
 ul. św. Katarzyny 4.

Praktyki dentystycznej

poszukuje rutyn. dentysta w mieście powiatowym zaraz. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 29187

LUDZIE

patrzają na PANA codziennie, krytykują, sądzą i odnoszą się do Pana przychylnie, obojętnie lub z wyraźną niechęcią.

OPINJA LUDZKA może Panu wiele POMÓC lub zaszkodzić, — zależy to w pierwszym rzędzie od PAŃSKIEGO WYGLĄDU. — Jeżeli uważamy, że taką ogromną rolę odgrywa w życiu ubiór męczyzny, — to mając 3 SPECJALNE magazyny konfekcji męskiej, stawiamy sobie jako JEDYNY NASZ CEL: „Najwykwintniejszy strój pana.“

JESTESMY NAJTAŃSI W POLSCE, chociaż najlepsze materiały sprowadzamy z największych fabryk, a nasi przykrawacze mają europejską markę! Możemy być najtańsi, bo NAJWIĘCEJ SPRZEDAJEMY!

Polecamy wykwintne ubiory męskie GOTOWE i na miarę. SPECJALNOŚĆ PALTA latowe i gabardynowe z najpiękniejszych materiałów! Za ubiory miarowe GWARANCJA pierwszorzędnego wykonania. — Materiały z metra NAJTANIEJ!

EDMUND RYCHTER

POZNAŃ - ul. Ratajczaka 2 i Wrocławska 14 oraz 15.
Telefony: 26-07, 54-25, 54-15, 21-71.

Jeśli Pani była w Paryżu

Dr. N. G. Payot

12, rue Richemont
Paris

słyszała Pani napewno o słynnym Salon de Beauté Dr. N. G. Payot. Broszurka Dr. N. G. Payot „Fizyczna kultura twarzy” tłumaczy jak stosować jej krem No. 1, płyn No. 1 i płyn No. 2 przy specjalnych ćwiczeniach, którym Salon Dr. N. G. Payot zawdzięcza swą sławę.

Tak samo jak 23,723 specjalistów kosmetycznych całego świata, Dr. N. G. Payot poleca mydło PALMOLIVE. „Zadanie moje staje się podwójnie trudne — skarży się Dr. Payot — jeśli Panie używają nieodpowiedniego mydła. Oczywiście, polecam mydło PALMOLIVE, gdyż jest ono jedne z najczystszych. Oleje roślinne doskonale wpływają na skórę. Dzięki zawartości oleju z palm i oliwek gęsta, delikatna piana PALMOLIVE jest prawdziwym dobrodziejstwem dla cery”.

Oryginalne mydło PALMOLIVE jest obecnie wyrabiane w Polsce. Sprzedaje się je tylko w zielonym opakowaniu z napisem PALMOLIVE złotymi literami na czarnej opasce. Colgate - Palmolive Sp. z o. o. Warszawa, Rymarska No. 6.

Zł. 1.20

Sposób zachowania dziewczęcej cery jest niezmiernie prosty:

Pianę zrobioną z mydła PALMOLIVE i ciepłej wody, należy delikatnie wmasować w skórę twarzy i szyi i pozostawić na przeciąg 1-2 minut tak, aby mogła przeniknąć pory. Spłukać ciepłą, chłodną, wreszcie zimną wodą. Kolor mydła PALMOLIVE jest naturalną barwą oleji palmowych i oliwkowych. Naturalny zapach czyni zbytecznym dodatek wszelkich ciężkich perfum.

Zachowaj tę cerę dziewczęcą!

Niezbędne dla palaczy! „**BONICOT**”

Już i w Polsce nabyć można „BONICOT”, środek wypróbowany i polecany przez lekarzy, służący do usunięcia szkodliwego działania nikotyny w tytoniu. „BONICOT” nie zmienia ani smaku, ani aromatu palenia i używa się go do wszelkich gatunków tytoniu

Polskie Towarzystwo Handlowe „Bonicot” Sp. z o. o.
Kraków, Zielona 10 — Telefon 168-41, 146-76.
Pw 11 035-70.71

Pewna egzystencja!

Sprzedam od 20 lat istniejący i dobrze prosperujący **Skład** towarów krótkich i galanterji z powodu podeszłego wieku.
J. DZIOCH, zw 29 056
Inowrocław, ul. Królowej Jadwigi nr. 36.

Dużego składu z 2 oknami

i obszernymi ubikacjami poszukuje się zaraz. Oferty do Kurjera pod zw 29 196

AUKCJA SZTUKI ORJENTALNEJ I ANTYKÓW

Aukcjonować będziemy dobrowolnie: chińskie, japońskie, indyjskie, perskie, tureckie, bronz, rzeźby, porcelany, fajanse, starą broń, dywany perskie, antyczne meble i bibeloty, obrazy olejne m. i. Wieńiorski, Jaroeki, Lam. Ceny wywoławcze niskie.

Aukcja odbędzie się w Pawilonie Samochodowym Targów obok Wystawy Szyków, wejście z ul. Bukowskiej - tylko w środę, 6 maja o godz. 16-tej

Oglądać można od 10-tej do 16-tej.

Antykwariat „Pałac Sztuki”, Stary Rynek 78, I. pfr.

Ofiary Kwasy moczowego

Podagra
Otyłość
Reumatyzm
Arterio-
Scleroza

Zatruty Kwasy moczowym, torturowany bólami, może być uratowany tylko przez

URODONAL

Ponieważ URODONAL rozpuszcza kwas moczowy.

Generalna Reprezentacja. Warszawa, Fredry 4.

Prawdziwy URODONAL tylko z polską i francuską etykietą.

Ządać w aptekach i składach aptecznych.

Kancelarja moja znajduje się obecnie pl. Wolności nr. 9, parter
Telefon 27-03

Włodzimierz Suchocki
advokat.

Osiedliłem się jako adwokat w Poznaniu
Adwokat **Dr. Erwin Szeib**

Poznań - ulica 27 Grudnia 10.
dw 3522

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Poznaniu — Rataje przy ul. Rataje zapisana w księdze gruntowej Rataje tom VI, wykaz 1. 110 na imię Anny Łopińskiej, żony piekarza w Poznaniu Rataje zostanie w drodze egzekucji dnia 12 maja 1931 o godz. 11 przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym sądzie pokój nr. 23. Poznań, dnia 2 maja 1931. Sąd Grodzki IIa, nw 9570

Bilans na 31 grudnia 1930 r.

Stan czynny: Rk. Kasy 613,08, Banków 7832,36, Papier % 1442,17, Nieruch. 107800,— Ruchom. 2100,— Samoch. 12020.— Weks. Otrzym. 3300,— Towar. 75584,32, Dłużnik. 197311,46, Straty 1928 r. 4767,51, 1929 r. 30074,45, 1930 r. 20258,02 Razem 463.103,37.

Dłużn. z tyt. gwarancji 100.000,— Stan bierny: Rk. Kapitał. 100.000,— Fund. Rezerw. 4415,76, Rezerw. Na Niep. Dłużn. 20084,83, Rezerw. Nadzwycz. 3459,32, Rezerw. Towar. 7500,— Dywid. za 1926 r. 270,40, za 1927 r. 281,— Weks. Wyd. 161282,50, Wierzyc. 126109,56, Razem 463.103,37. Wierzyc. z tyt. gwarancji 100.000,—

Rachunek Strat i Zysków za rok 1930. Stan czynny: Rk. Koszt. Handl. 85972,80, Podatk. 14236,55, Procent. 509,44, Amortyz. Nieruch. 2200,— Amortyz. Samoch. 2750, Amort. Ruch. 107,60, Dłużn. 38734,36, Razem 144510,75. Stan bierny: Rk. Btto Zysk. Na Tow. 59861,63, Btto Zysk. Na Sprzed. Komis. 54066,64, Btto Zysk. Na Eksp. Domu 8114,13, Zysk. Na Eksp. Oboz. Kon. 1817,70, Wpływ Od Niep. Dłużn. 392,63, Straty 20258,02, Razem 144510,75. Pw 11041 18.18

Hurtownia Skór w Poznaniu S-ka Akc. ul. Wodna 22. (Nowy Rynek 5).

PRZETARG PRZYMUSOWY. Idealna połowa nieruchomości położona w Poznaniu, ul. Jeżycka nr. 39 i w chwili przetargu zapisana w księdze gruntowej Poznań Jeżyce tom 35, wykaz 857 na imię Alberta Polcyna w Poznaniu zostanie w drodze postępowanie egzekucyjnego dnia 15 maja 1931 o godz. 11 przed poł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój nr. 23. Poznań, dnia 25 kwietnia 1931. Sąd Grodzki 2a.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. Co do majątku firmy W. A. Kasprowicz Sp. z ogr. odp. w Poznaniu, ul. Fr Ratajczaka 36 wdrożono z dniem dzisiejszym tj. z dniem 27 kwietnia 1931. o godz. 14 po poł. postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianowano p. Stefana Krynickiego w Poznaniu, Skarbowa 21. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 15 lipca 1931. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie pokój 23 termin na dzień 8 maja 1931 o godz. 10 przed poł., — zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 27 lipca 1931 o godz. 11 przed poł. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu, względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 15 lipca 1931. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy, i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. nw 9568
Sekretariat Sądu Grodzkiego Oddział IIa w Poznaniu.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. Co do majątku kupca Karola Fryderyka Alberta Rittera w Strzelnie, przy Rynku, wdraża się z dniem dzisiejszym t. j. z dniem 30 kwietnia 1931 r. o godz. 12 w poł. postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianuje się p. adwokata Michała Frankowskiego w Strzelnie. Wierzytelności należy zgłaszać w sądzie najpóźniej do dnia 30 czerwca 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej, celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w par. 172 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym sądzie termin na dzień 21 maja 1931 r. o godz. 10 przed poł., — zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 16 lipca 1931 r. o godz. 10 przed poł. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu, względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 30 maja 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. Strzelno, d. 30 kwietnia 1931. nw 9562
Sąd Grodzki.

Dyrekcja Państw. Szkoły Handl. i Przem. Żeńskiej w Poznaniu, ul. Marszałka Focha 2, ogłasza przetarg ofertowy na sprzedaż następujących przedmiotów:

- 1) maszyny do szycia,
- 2) manekiny,
- 3) szafy
- 4) wanny cynkowe,
- 5) beczki i inne drobne sprzęty.

Oferty składać można po obejrzeniu przedmiotów pomiędzy godz. 10—11 codziennie. dw 3524

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. W majątek kupca Bolesława Wojkowskiego w Poznaniu, Wrocławska 4 wdrożono z dniem dzisiejszym t. j. 25 kwietnia 1931 o godz. 11.30 przed poł. postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianowano p. Zygmunta Gizellę, w Poznaniu, Spokojna 11. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 2 czerwca 1931. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały, co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 18 maja 1931 o godz. 10 przed poł., — zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 17 czerwca 1931 o godz. 11 przed poł. pokój 23. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu, względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 2 czerwca 1931 donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy, i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. nw 9567
Sekretariat Sądu Grodzkiego Oddział IIa w Poznaniu.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. Co do majątku kupca Kazimierza Jarocińskiego w Poznaniu, ul. Grudzień 11, wdrożono z dniem dzisiejszym tj. z dn. 24 kwietnia 1931 o godz. 12 w poł. postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianowano p. Feliksa Biedzińskiego, Poznań, ul. Strusia 8, z zakresem ksiązkowości i spraw prawnych i p. Stefana Pieczyńskiego, Poznań, ul. Wały Jagiello 3, z zakresem adm. składów. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do d. 28 maja 1931. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 28 maja 1931 o godz. 11 przed poł., — zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dz. 11 czerwca 1931 o g. 11 przed poł. pok. 23. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu, względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 28 maja 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy, i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. nw 9565
Sekretariat Sądu Grodzkiego Oddział IIa w Poznaniu.

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Poznaniu Winiary przy ul. Bonin 2 i zapisana w księdze gruntowej Poznań Winiary tom II wykaz 1. 50 na imię murarza Jana Gałęskiego i tegoż żony Jadwigi z domu Rybackiej Gałęskiej zostanie w drodze egzekucji dnia 8 maja 1931 o godz. 11 przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym sądzie pokój nr. 23. nw 9569
Poznań, dnia 2 maja 1931. Sąd Grodzki 2a.

PRZETARG PRZYMUSOWY
W środę, dnia 6 maja b. r. o godz. 10-tej sprzedam największej dającemu za gotówkę: maszynę stolarską (fryzarka). Zbiórka kupujących przy wylocie ul. Wenecjańskiej nr. 9625 Br. Czternasty, kom. sąd. Poznań, Plac Sapieżyński 4.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. W majątek Feliksa Śmigieńskiego, właśc. drogerji w Poznaniu, ul. Pocztowa nr. 33, zam. w Poznaniu, ul. Zupańskiego nr. 16 II, wdrożono z dniem dzisiejszym tj. z dniem 25 kwietnia 1931. o godz. 10,15 przed poł. postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianowano p. Józefa Głowackiego w Poznaniu, ul. Kanałowa 8. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 25 czerwca 1931. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 22 maja 1931 o godz. 10 przed poł., — zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 23 lipca 1931 o g. 11 przed poł. pokój 23. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu, względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 25 czerwca 1931 donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy, i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. nw 9565
Sekretariat Sądu Grodzkiego Oddział IIa w Poznaniu.

OGŁOSZENIE.

Magistrat stoł. miasta Poznania podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że pan Wojciech Kujawa wniósł podanie o zatwierdzenie projektu urządzenia zakładu przemysłowego palarni i mielenia kawy, położonego w Poznaniu, przy ul. Wrocławskiej Nr. 19. po myśli art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 7. 6. 1927 Dz. U. 53/468 o prawie przemysłowym.

Szczegółowe plany projektowanego urządzenia powyższego zakładu przemysłowego wyłożone są do publicznego wglądu w Magistracie stoł. m. Poznania, Plac Sapieżyński 10a, parter, pokój 4, w godzinach od 9 do 12, a to przez przeciąg 10 dni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego ogłoszenia na tablicy urzędowych ogłoszeń.

W naznaczonym wyżej czasokresie przysługuje stronom zainteresowanym w zatwierdzeniu projektu urządzenia powołanego zakładu przemysłowego prawo wniesienia do Magistratu stoł. m. Poznania jako władzy przemysłowej I. instancji uzasadnionych sprzeciwów na piśmie.

Sirony zainteresowane, które w podanym powyżej terminie wniosły uzasadnione sprzeciwy, mają się stawić do rozprawy komisyjnej na miejscu, która odbędzie się w sobotę, dnia 16 maja 1931 r. o godzinie 10.

Sprzeciwy wniesione po upływie terminu 10-dniowego pozostaną bez rozpatrzenia. nw 9865
MAGISTRAT, Władza Przemysłowa I Instancji.
(—) Dr. Klusek.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 8 maja 1931 r. przed południem o godzinie 10-tej sprzedawac się będzie w „Młynotwórni“ największej dającemu za gotówkę: młewnik walcowy podwójny 6000×300, młewnik walcowy pojedynczy 600×250 m/m z walc., 16 ramek zapasowych do pyli, 105 kwadratowych metrów gazy jedwabnej, 20 warsztatów stolarskich, 2 plany wagonowe, maszynę tarczową do cięcia blachy. dw 3530
Zbiórka w Młynotwórni. Rogóżno (Wkp). 4. 5. 1931. Muszyński, egzekutor miejski.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Salonik
sliczny mahoni, garnitur klubowy korzystnie sprzedam Adres Kurjer zdw 87 958

Salon Empire
słonojny i lak na kość słoniową tania. Bukowska 31. II. lewo. zdw 87 552

Meble
własnej wytwórni w najlepszym wykonaniu po niższych cenach na dogodnych warunkach spłaty. Magazyn Mebli Andrzejewski, Marszałka Focha 38, przy Parku Wilsona. zdw 87 144

Meble
wszelkiego rodzaju nowe i używane po niższych cenach na dogodnych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli. Telefon 64-25. Pw 9 015-5-99

Pianina
T. Betting' pierwszorzędnej jakości poleca Kwiatkowski, Gwarna 9. zdpw 85 109

Parcele
budowlane, najlepsza lokata kapitału od 60 groszy kw. mtr. — „Osadopol“ Poznań, Rzeczypospolitej 9, telefon 53-17. Pw 10 842/14.130

Dolarówki
sprzedam. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 87 778

Zakład
Elektrotechniczny, centrum z powodu wyjazdu korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 87 801

Sprzedam
dobrze zaprowadzony skład żelaza w mniejszej miejscowości, dobra okolica. Zgłoszenia do Kurjera pod nw 9855

Zakopane
Okazja. Wille szacunkowej wartości 65 000 sprzedam za 48 000 zł. Kłryta 27. np 9 834

Egzystencja
pawna. Skład obuwia od 8 lat zaprowadzony z przyległym mieszkaniem 3 pokojowym z meblami w centrum miasta Bydgoszczy zaraz do oddania. Oferty „E. P. 400“ Par Bydgoszcz Pw 10 772 63.135

Meble
wziane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 1, telefon 24-42. Pw 9508-1,65

Każdej
wielkości parcele budowlane za Języcami przy szosie od 50 gr metr kw. sprzedam. Dogodne warunki spłaty ratałnej. Zofia Hulanicka, Dąbrowskiego 1, skład papieru. Pw 10 365-16.134

Dywany
chodniki linoleum, ceraty sprzedajemy po każdej możliwej najniższej cenie. Poznański Skład Dywanów, ul. Wrocławska 20 przy Placu św. Krzyszka. zdw 84 514

Elegancki „Fiat“
75 konny, limuzyna, 6 osobowy, bardzo dobrze utrzymany, tania do nabycia. Nadaje się do celów reprezentacyjnych. Reflektantów uprasza się o zgłoszenie do Kurjera Poznańskiego pod nr. zdw 86 496

2 młode
polowczyki, czystej rasy 8 miesięcy do nabycia Zieliniec. Młyn poczta, Swarzędz, S. Brodowski. zdw 87 313

Meble
za bezcen przy gotówce poleca Pluciński, Wodna 7. zdw 87 496

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzoną z powodu wojskowości tania sprzedam. — Adres Kurjer zdw 87 661

Skład
drogerjiyno-kolonjalny 3 pokojowy mieszkanie zaraz na dogodnych warunkach na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 87 691

Sypialnie
ładne, solidne, bardzo tania sprzedaje stolarnia. Kwiatowa 6. zdpw 87 721

Sprzedam
4 płyty pianinowe. Warsztat słarski, Piotra Wawrzyniaka 3. zdw 87 646

Drogerję
w centrum tania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 88 066

Folwark
400 morg pow. chodzieskim. dwór 9 pokoi, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 88 061

Niklownia
warsztaty mechaniczne, centrum sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zdw 88 057

Okazja
Sypialnia prima wykonanie, kombinacja dębiny z różą, polerowana do nabycia tania, bo wprost stolarni, Strumykowa 1, Włda. zdw 88 228

Sprzedam
szafa Biedermajera. Tapelska, Ratajczaka 83. zdw 88 196

Platformę
sprzedam. Górna Wilda 55. Dekarski. zdw 88 053

Fotel
dla chorego na 3 kółkach sprzedam. Dolina 3 mieszkanie 5. zdw 88 049

Rower
nowy wysłogowy tania. Różana 4, Radomski. zdw 88 035

Rakietę
Olimar „Union“ sprzedam za zł 30. Wiadomość telefon 10-11. zdw 88 021

Dom
na sprzedaż. Cena 25 000. Adres wskaże Kurjer zdw 88 005

Dwuosobowy
Staszica 25 mieszkanie 6. zdw 88 116

Wóz
lekki na rysorach do sprzedania. Poznańska 610, piekarnia. zdw 88 135

Mleczarnia
zapędem ręcznym w dobrej okolicy tania na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 88 122

Elegancki
biało-pomarańczowy szal. Gen. Pradzińskiego 57, m. 5. zdw 88 104

Fryzjerski
kiosk w Puszczykowie, dobrze zaprowadzony, blisko dworca, korzystnie na sprzedaż. zdw 88 004

Wózek
dziecięcy tania. Śniadeckich 15, 2. zdw 88 090

2 500
morg z Poznaniem, bonitacja 2 marki, zabudowanie 1. klasy, pałac, położony w 50 morg. parku, 12 pokoi, gorzelnia, światło elektryczne z pełnym żywym i martwym inwentarzem cena 700 tysięcy, wpłaty 200 000 zł. Zgłoszenia Netter, Września, Gnieźnińska 7, II. piętro. zdw 88 095

Zakład fryzjerski
3 męskie, 2 damskie obsługi, miasto powiatowe, garnizon, najszybszy punkt miasta korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 88 119/20

Ubrania
płaszcz latowe, obuwie tania na sprzedaż. Pocztowa 22. L. lewo. zdw 88 122

Motocykl
Matschless, wysłogowy, zupełnie nowy, 2,5 konny, sprzedam za 2 400 zł. Matysiak, św. Marcina 9/10, skład. zdw 88 157

Płaszcz
damski, nowy tania sprzedam. Młyńska 3, m. 7. zdw 88 146

Sprzedam
lub zamienię na mniejszy filmowy aparat fotogr. pocztówkowy Codak Anastigmat. Ogrodowa 10, m. 2. zdw 88 171

Skład
kolonjalny z mieszkaniem 2 pokoje kuchnia do sprzedania. — Adres Kurjer zdw 88 326

Autobus
na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 155

Willa
przy Poznaniu, 4 pokoje kuchnia 17 000, wpłaty 8 000. Karalus, Umińskiego 9, m. 3. zdw 88 322

Skład
tytoniu i papierosów w większym powiatowym mieście przy głównej ulicy z powodu choroby i wyjazdu właściciela natychmiast na sprzedaż. Koncesja na miejscu. Cena 2 500 zł wraz z towarami i urządzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 317

Wózek
dziecięcy d-ży biały sprzedam. Wały Jana III 10, mieszkanie 14, podwórze. zdw 88 070

Skład
kapeluszy damskich dobrze prosperujący, spiesznie sprzedam. — Adres Kurjer zdw 88 165

Fordd
tania na sprzedaż. Dąbrowskiego 83-85. Czachowski. jw 5 980

Burka
debowe tania na sprzedaż. Stolarska, Woźna 13a. zdw 88 175

Gramofon
walizkowy 16 płyt tania sprzedam. Wotkowska, Rybaki 23. zdw 88 212

Sypialnię
dębowa tania sprzedam. Stolarnia Różańska, W. Garbary 52. zdw 88 214

Pianino
300.— wpłaty, sprzedam. Oferty „Par“ Al Marcinkowskiego 11 pod 18.20. Pw 11 043-18.20

Kantor
(fachówka) do rozwiązania. Przemysłowa 246. zdw 88 422

Najtaniej!
Płaszcz oraz kapelusze damskie. Ołbrzymi wybór — nowości sezonu. Ceny rewelacyjnie niskie. Na raty na asygnyaty Kredy poleca P. Szczerwińska i S-ka ul. Wodna 1 Pw 10 042-18.24

Klubowy
garnitur jak nowy 240, dobra leżanka, nowa tania. Hempla, Łazienna 1a. zdw 88 206

Samochód
ciężarowy, 4 tonnowy. Benz, sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 88 413

Pianino
krzyżowe, mało używane sprzedam. Spokojna 29, II. wejście, mieszkanie 16, front. zdw 88 408

Platformę
szor sprzedam. Adres Kurjer Stary Rynek rw 14 041

Szpica
oddam w dobre ręce Jeżycka 45 Portjer. zdw 88 298

Skład
kolonjalny przy ruchliwej ulicy Poznania, wygodne mieszkanie, z powodu choroby zaraz sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 88 359

Bemberga pończochy
po cenie fabrycznej za 4.50 oddamy detalicznie „Atlantic“ firma chreścijańska, Wrocławska 15. zdw 88 273

Pianino
bez wpłaty sprzedam. Oferty „Par“ Al Marcinkowskiego 11 pod 18.21. Pw 11 042-18.21

Motocykl
wysłogowy „Rudge-Whitworth“ w dobrym stanie z powodu wyjazdu sprzedam. Inform. Gewiss Bukowska 9. zdw 88 390

Maszynę
Singera nadzwyczaj tania sprzedam. Wolnica 45 i piętro, lewo. zdw 88 400

Jadalnia
debowe bardzo tania. Stolarnia Bukowska 9. zdw 88 370

Sprzedam
tania wózek sportowy. Ul. Dąbrowskiego 30. Dutkiewicz. zdw 88 379

Przez wagonowy zakup
ceny w Hurtowni Porcelany są najniższe dla tego wszyscy. Skorzystajcie dla tego wszyscy. Tamże sprzedaje się bez wyjątku każdemu. Dla restauracji, ogrodów i towarzystw szczególnie tania. Wroniecka 24, podwórze. zdw 88 232

Restauracja — zamiana
w Poznaniu największe miejsce wycieczkowe. Ias, własna zabudowania, kilkanaście lat w jednych rękach, dobry interes, nadający się dla większej rodziny z dorosłymi dziećmi, sprzedam za 13 000 zł lub zamienię na dom, gospodarstwo na prowincji. Firma „Oko“, Poznań, plac Wolności 6, Jasiński. zdw 88 225

Altane i huśtawkę
mało używane sprzedam tania. Zgłoszenia Nadworny, Jackowskiego 49. zdw 88 220

Szafę żelazną
nowoczesna gabinetowa, średniej wielkości sprzedam bardzo tania. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 221

Futro kretowe
dwa lisy, jeden kostium, dwa płaszcze, kilka sukien sprzedam okazynie tania. Zgłoszenia plac Wolności 6, mieszkanie 8, godzinach 6 do 8 wieczór. zdw 88 219

Motocykl
lekki w dobrym stanie oraz rower tania. Kopernika 2, mieszkanie 7. zdw 88 243

Dom
piętrowy z ogrodem, wielkie podwórze, kuźnia i kłodziejstwo w powiatowym mieście sprzedam lub wydzierżawie, cena podług umowy. Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 242

Sypialnie
rozmaite meble, garderoba, obuwie, rozmaitego najtaniej składowie komisowym, Staszica 14. zdw 88 263

Skład
artykułów męskich przy Starym Rynku z dużym oknem wystawowym sprzedam z towarami lub bez na bardzo korzystnych warunkach. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 14 046

2 domki
z ogrodem do rozbudowy Puszczykowie i Poznaniu korzystnie sprzedam. Adres „Par“, Aleje Marcinkowskie, lewo. Pw 11 087-54.370

Parcele
na sprzedaż przy ul. Milej. Blizsze informacje Woźna 13, I. lewo. r. w. 14 048

Okazyjnie
tanie koldry sprzedaje Woźna 13, I. prawo. r. w. 14 049

Kolonjalke
z towarami, maglem i obszernym mieszkaniem sprzedam Wekaże Kurjer zdw 88 416

Planino okazyjne
sprzedaj tanio Drygas, Kantaka 5. Pw 11 039-18,14

Kamienica
4 prz., 5 składów, dochód 350 000 centrum miasta sprzedam przy wpłacie 130 000. Cyraniak, Poznań, Skarbowska 4. zdw 88 238

Willa
ogród, 13 pokoi, Solacz sprzedam wpłata 35 000. Cyraniak, Skarbowska 4. zdw 88 237

Sprzedam
mały dom w najlepszym stanie ze składem o 2 oknach wystawowych i ogrodem owocowo-warzywnym, w małym mieście z zaludnioną okolicą, nadaje się dla rzemieślnika lub kapitalisty. Cena ca. 20 000 zł. Zgłoszenia w języku niemieckim uprasza H. Haase, Chodzież, ul. Poznańska 5. zdw 88 256

Ziemie
ogrodową sprzedam. Zgłoszenia Nad Wierzbakiem, plac budowlany. zdw 88 255

Sprzedam
lub zamienie dobrego Forda na motocykl. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 259

2 powozy
na gumach sprzedam tanio. A. Jaskółka, Marszałka Focha 155. zdw 88 241

Skład
detalicyzacji sprzedam lub wdzierżawie zaraz korzystnie. Oferty Kurjer zdw 88 268

Tanio
sprzedam skład kolonialny z towarami i dwupokojowym mieszkaniem. Wiadomość: Tani Skład, Rybaki 28. zdw 88 274

Samochód
Citroen gotowy do jazdy sprzedam za 1300 złotych. Poturalski, Kraszewskiego 28. zdw 88 272

Damski
rower na sprzedaż. Św. Wojciech 1, I. prawo. zdw 88 279

Dom
II. piętro w Krotoszynie, blisko rynku, miasto powiatowe, wyższe szkoły w miejscu, przy wpłacie 10 tysięcy, dogodnie warunki, skład mieszkaniowy wolne od 15. sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Krotoszyń. zdw 88 313

5 KUPNA
Poszukuje
składu rzeźniczego z urządzeniem i mieszkaniem w Jarocinie lub Koźminie. Oferty Kurjer zdw 87 748

Kupię
piec westfalski. Oferty Kurjer zdw 88 197

Szyny
kolejki polnej i wyrotki kupię za gotówkę dla samorządu. Michał Nowacki, Poznań, ul. Piotra Wawrzyniaka 26, II piętro. zdw 88 191

Kupię
westfalską kuchenkę. Zgłoszenia do firmy Łowiczanka. Aleje Marcinkowskiego 21, telefon 2533. zdw 88 054

Majątek
ca. 300-600 morg, najchętniej bliżej Poznania, kupię. Wyczerpujące podanie ceny, obszaru, budynków, inwentarzy, bonitacji, komunikacji i t. p. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 88 040

Kupię
mało używaną platformę 16-20 centnarów. Oferty Kurjer zdw 88 014

Dom
z piekarnią, dobrze prosperująca kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 036

Kupię
gospodarstwo w dobrym stanie lub kamienicę. Szczegółowe oferty jako wysokość wpłaty podać do Kurjera zdw 88 144, Agencji wykluczeni.

Kupię
dom z rzeźnictwem w dużej wsi kościelnej. Oferty Kurjer zdw 88 371-2

Składu
kolonialnego z zaprowadzonego poszukuje. Oferty Kurjer zdw 88 354

Kupię
samochód limuzynę w dobrym stanie. Oferty Kurjer zdw 88 383

Płyty gramofonowe
używane, w dobrym stanie Syrena i inne każda ilość kupię. Adres wskaże Kurjer zdw 88 245

Samochód
mały w dobrym stanie kupię. Jeden do dwuyłdrowy. Oferty z ceną marką R. Matejki, Woloszyń, Nialek Wielki 50. zdw 88 433

Łóżko metalowe
ozdobione, dobrze utrzymane kupię zaraz. Oferty Kurjer Poznański nr 9 866

Patefon
dobrze utrzymany kupię. Strzelecka 3. mieszkanie 3. zdw 88 291

Linoleum
używany kupię. Oferty Kurjer zdw 88 207

Włosie
używane kupuję w każdej ilości. Oferty Kurjer zdw 88 264

Walec
ogrodowy 3 ctr. kupię. Zgłoszenia z wymiarami i ceną zdw 88 301

Buldog
psa młodego kupię. Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 281

Aparat fotograficzny
6 x 9 lub 9 x 12 kupię. Rutkowski, Szkolna 6. skład. Pw 11 038-54,383

6 KAMIENICE
Administracji domu
poszukuje rutynowany skarbowiec, właściciel domu. Oferty zdw 88 074

Administrację
kamienicę przyjmie solidny urzędnik prywatny, oficer rezerwy. Łaskawe oferty Kurjer zdw 88 151

Zamiana
Kamienicę w mieście okręgowym na majątek ziemski od 500-1 000 morg. Zgłoszenia z podaniem okolicy, bonitacji, inwentarza, stanu budynków do Kurjera Poznańskiego zdw 88 179

Kamienicę
pięciopokojową, mieszkanie wolne, dochód 16 000, cena 125 000 sprzedam. Pośredników wykluczam. Oferty Kurjer zdw 89 417

Okazyjnie
kamienica II. piętro w ożywionej ulicy bez dłużej 18 000, wpłata 12 000 na sprzedaż. Agencja wykluczeni. Adres wskaże Kurjer Stary Rynek r. w. 14 037

Kamienicę
IV. piętro, dobrze rentująca w Poznaniu, śródmieście sprzedam bardzo korzystnie. Adres Kurjer Stary Rynek r. w. 14 047

Willę
z wolnym mieszkaniem kupię. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 88 251

Kamienica
blisko śródmieścia, dochód roczny 3 500 złotych, cena 60 000, wpłata 25 000, reszta dogodnie warunki sprzedaż „Krakus”. Poznań, Pocztowa 30. zdw 88 327

Majątek
ziemski 500 morg ziemi pszenno-buraczanej, drenowanej, w wysokiej kulturze, z elektrycznym oświetleniem, blisko Gdyni, zamieni się na kamienicę w Poznaniu, Bydgoszczy, Toruniu. Bezpłatnych informacji udzieli Świątek, Skrzyszewo I, poczta Przyjaźń, pow. Kartuzy. zdw 88 314

7 PIENIĄDZ
Pożyczki
osiągnąć mogą urzędnicy państwowi, komunalni, wojskowi, zawodowi za adnotacją na pensji jak również właściciele nieruchomości za zabezpieczeniem hipotecznym oraz inne osoby pod zastaw papierów wartościowych. Przyjmujemy wkłady oszczędnościowe. Załatwiamy wszelkie czynności bankowe i dyskont wksli. Bank Oszczędnościowo-Kredytowy, Sp. z o. o., Poznań, Zwierzyniecka 7. Pw 10 614/15-17,57/58

20-25 000 zł
pożyczki poszukuje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 87 884

10 000
wpłacie domek lub wypożycz. Kurjer zdw 84 553

5 000
poszukuje na hipotekę. Oferty Kurjer zdw 89 072

1 000 zł
wypożycze pod zastaw samochodu. Oferty Kurjer zdw 88 019

Mam
1500 prosię propozycje. Oferty Kurjer zdw 88 185

500
dam za posadę biurową. Urzędnik, lat 32. Oferty Kurjer zdw 88 180

Wspólnika
poszukuje dobrze prosperująca Cukiernia i Kawiarnia. Adres wskaże Kurjer zdw 88 360

Pewna egzystencja
Handel zboża i maszyn rolniczych w większym mieście i dobrej okolicy korzystnie do nabycia. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod dw 3 529

3 000 zł
poszukuje, gwarancja zapewniona, procent podług umowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 260

Poszukuje
wspólnika na dzierżawę majątku 300 morg dobrej ziemi, fachowca z odpowiednim kapitałem. Dzierżawa państwowa, z większą tenną dzierżawą. Oferty uprasza do Kurjera Pozn. pod zdw 88 316

Poszukuję
wspólnika do 15 tys. cichego lub czynnego do składu rzeźniczego. Oferty Kurjer zdw 88 261

Dolarowe
listy hipoteczne 450, 1000 dolarów dużym damnym sprzedam. Oferty Kurjer zdw 88 333

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
3 pokojowe, komfortowe, słoneczne, front I. piętro z meblami lub częściowo odstąpię. Adres Kurjer zdw 87 555

Mieszkanie
4 pokojowe słoneczne we willi od gospodarza od 1 lipca, roczny czynsz zgóry. Ulica Grodziska 13. zdw 87 895

Mieszkanie
4 pokojowe z wszelkimi przynależnościami w centrum Poznania na parterze od 1. 6. wprost od gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 88 047

2 pokoje
nieumeblowane na biuro w centrum miasta do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 88 081

Mieszkania
za dzierżawę wskaże Blicharski, Półwiejska 26. zdw 88 162

Śliczne
3 pokoje z kuchnią, pokój dla służącej, w nowej willi za półrocznym czynszem zgóry. Marszałka Focha 137, Krukowski. zdw 88 028

Na
Debcu, ładna okolica, 2 małe pokoje, wielka kuchnia, elektryczność, wodociąg, centralne ogrzewanie wolne 1. 6. lub 1. 7. Oferty Kurjer zdw 88 015

Zakład dentystyczny
od lat z dobrze zaprowadzona praktyka i 6 pokojowym mieszkaniem odstąpię zaraz na bardzo korzystnych warunkach 1/4 godz. od Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 013

Skład
towarów krótkich, sutereny, wdzierżawi Marszałka Focha 79, Jeskego, Rynek Łazarski, Telefon 41-81. zdw 88 145

Mieszkanie
5 pokojowe komfort, blisko Parku Wilsona bez odstępnego tylko poważnemu reflektantowi wynajme. Oferty do Kurjera zdw 88 168

Września
3 pokojowe oraz kilka jednopokojowych zaraz wynajmie zawiadawca Tomiński, Fabryczna 6. jw 5 986

Mieszkanie
4 pokojowe komfortowe, II. piętro natychmiast do wynajęcia w Lesznie, Jagiellońska 3. zdw 88 182

2 pokoje
z kuchnią oddam za zwrotem kosztów odbudowania z meblami lub bez. Ul. Woźna 17, IV. zdw 88 176

Ładne
mieszkanie umeblowane wdzierżawie w Mosinie. Oferty Kurjer Poznański zdw 88 412

Sześciopokojowe
Aleje Marcinkowskiego tylko dzierżawa. Wiadomość telefon 58-17 lub Ratajczaka 15 (Pasaż), Maciejczyk. zdw 88 410

Mieszkanie
5 pokojowe z przynależnościami w centrum, II. piętro, odstąpię za zgodą gospodarza. Oferty Kurjer zdw 88 339

Pokój
kuchnia korzystnie. Agencja Kurjera, Przecznicza 1a. zdw 88 835

Dwupokojowe
kuchnia za dzierżawę wskaże Krzyżczyński, Łukaszczyca 6. zdw 88 404

Sześciopokojowe
komfortowe Łazarz odda Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 88 332

Mieszkanie Puszczycowo
blisko dworca, willa nowoczesna ciepła sucha, pokój 3 lub 4 z przynależnościami na stałe wynajmie gospodarz. Matejki 53, m. 5. zdw 88 349

4
pokoje śródmieście 2 000 wskaże Ratajczak, Długa 5. zdw 88 231

Do wynajęcia w Krotoszynie
słoneczne 4 pokoje, czynsz 80 zł miesięcznie. Zgłoszenia „Extra” Krotoszyń. dw 3 528

9 SZUKA MIESZK.
2-3
pokoje kuchnia za dzierżawę zgóry wprost od gospodarza. Agencja wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 88 198

Poszukuje
pokój kuchni od gospodarza ekspedjent pocztowy. Oferty Kurjer zdw 88 050

Poszukuje
5 pokojowego komfortowego mieszkania. Dzierżawę płace zgóry. Oferty Kurjer zdw 88 038

3-pokojowego
wprost od gospodarza, płace zgóry. Oferty Kurjer zdw 88 032

Czteropokojowe
mieszkanie, czynsz przedwojenny. 3 000 zgóry. Machalski, Kopernicka 9. zdw 88 126

Mieszkania
3 pokojowego w śródmieściu nie wyżej I. piętra poszukuje od gospodarza. Zgłoszenia pod zdw 88 109

2-3 pokojowego
mieszkania poszukuje urzędnik bankowy z uniwersyteckim wykształceniem. Czynsz zgóry lub inaczej. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 102

Mieszkania
trzy lub dwupokojowego z kuchnią, wprost od gospodarza, poszukuje małżeństwo bezdzietne, czynsz zgóry, zależnie od umowy. Oferty Kurjer zdw 88 093

Starsze
małżeństwo poszukuje mieszkania 3 pokojowego kuchnia, wprost gospodarza, miesięczna dzierżawa. Oferty Kurjer zdw 88 092

Wynajmę
5 pokojowe mieszkanie nie wyżej II. piętra z piecem wprost od gospodarza. Warunki wedle umowy. Punkt obywateli. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 88 142

Poszukuje
pokój i kuchni za czynsz miesięczny. Zgłoszenia Kurjer jw 5 994

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoju z kuchnią z elektrycznością, okolicą Łazarz - Górczyn - Jeżyce. Czynsz zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer r. w. 14 042

3 pokoje
z kuchnią łazienka poszukuje solidny, pewny lokator. Zgl. do Kurjera Poznańskiego zdw 88 341

Poszukuje
2-3 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza. Dzierżawa zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 329

3 pokoi
lub 2 z kuchnią i łazienka poszukuje młode małżeństwo (urzędnik) od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 88 348

3 lub 4
pokojowego mieszkania z wygodą mi poszukuje wprost od gospodarza. Zapłace czynsz rok ew. dwa lata zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer pod zdw 88 373

Mieszkania
jedno lub dwupokojowego poszukuje. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 88 252

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
5 pokojowe ładne mieszkanie, położone tuż przy Parku Wilsona na 5 lub 6 pokojowe w centrum na I. piętrze. Oferty Kurjer zdw 88 103

6 pokojowe
komfortowe, słoneczne mieszkanie, okolica Matejki - Park Wilsona, zamienie na 3-4 pokojowe. Oferty Kurjer zdw 88 337

Spółka
Budowlana Urzędników Polskich zamienie moje czteropokojowe mieszkanie Jasna na cztery, pięciopokojowe również urzędnicze. Oferty Kurjer zdw 88 302

Zamienie
pokój kuchnie na podobne. Oferty Kurjer zdw 88 054

Zamienie
pokój kuchnie z portierstwem na pokój kuchnie bez portierstwa. Strzałowa 7. zdw 88 270

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
dla dwóch panów lub pań. Półwiejska 29, parter, prawo. zdw 87 764

Pokój
z przyległym gabinetem 1-2 osobom. Śniadeckich 30, II. prawo. zdw 87 861

Drugiej
panienki na wspólny pokój. Śniadeckich 28, u p. Trawy. zdw 88 082

Pokój
niekrepujący. Piekary 8 a, parter, front. zdw 88 195

Przyjmę
pana na wspólny pokój. Poznańska 38 a, parter, lewo, zdw 88 193

Niekrepujący
Poznańska 53, mieszkanie 6. zdw 88 043

Pokoik
solidnemu panu. Przemysłowa 36, I. lewo. zdw 88 042

Pokój
wspólny dla pana wolny. Kopernicka 5, m. 9. zdw 88 039

Pokój
frontowy dla małżeństwa zaraz wynajmie Strumykowa 36, Janicka. zdw 88 029

Słoneczny
łazienka, winda, elektryczność, blisko Opery, wykwiłtne utrzymanie. Wały Leszczyńskiego 2, mieszkanie 8. zdw 88 423

Elegancki
pokój wynajmie zaraz lub później lepszymu solidnemu panu. Ratajczaka 11 a, m. 114. zdw 88 017

Niekrepujący
pokój. Masztalarska 7 a, III. wynajmie. zdw 88 006

Pokój
elegancki, niekrepujący do wynajęcia. Kantaka 5, m. 6. zdw 88 011

Elegancki
jednemu lub dwom lepszym panom. Adres w Kurjerze zdw 88 140

Elegancki
balkonowy wynajmie. Pocztowa 21, I., prawo. zdw 88 133

Pokoik
niekrepujący wynajmie zaraz lub 15. Kolejowa 41, III., lewo. zdw 88 130

Mały
pokoik utrzymany lub bez zaraz. Czesława 15, m. 13. zdw 88 114

Pokój
balkonowy dla bezdzietnego małżeństwa odnajmie. Łazarz, Spokojna 29/5. zdw 88 111

Wspólny
panience tanio wynajmie. Marcina 78, II., lewo. zdw 88 107

Pokój
zaraz do wynajęcia. Staroleka, ul. Romana Maya 63. zdw 88 037

Kraszewskiego
19, III., prawo. zdw 88 154

Elegancki
pokój 1 lub 2 osobom zaraz. Dąbrowskiego 33, m. 8. zdw 86 871

Paniom
1 lub 2 wspólny pokój. Adres Kurjer zdw 88 177

Duży
pokój wynajmie zaraz lub później Krasieńskiego 14, mieszkanie 9. zdw 88 217

Dobrze
umeblowany pokój wynajmie. Kwiatowa 5, III., lewo. jw 5 990

Pokój
dla pana lub pani. Kozłowska, Bukowska 33. jw 5 991

Pokój
osobne wejście. Skarbowska 13, parter, prawo. zdw 88 420

Pokój
wynajmie. Wierzbicice 31 a, parter, prawo. zdw 88 018

Centrum
niekrepujący frontowy, wygodny, telefon zaraz. Góra Przemysłowa 4, I. zdw 88 405

Pokój
Wielkie Garbary 33, mieszka. 10. r. w. 14 039

Solacz
słoneczny pokój wolny. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 334

Pokoik
panience zaraz wynajmie. Adres Kurjer zdw 88 323

2 pokoje
frontowe gabinet i sypialnie, elektryczność. Bukowska 5, II., m. 8. zdw 88 344

Parterowy
umeblowany Wierzbicice 13, m. 3. zdw 88 357

Elegancki
inteligentnej osobie lub na biuro. Adres Kurjer zdw 88 365

1-2
panom utrzymanie, bez. Czesława 15, II., parwo. zdw 88 369

Lepszy
pokój panu wynajmie. Kwiatowa 6, I., prawo. zdw 88 296

Śródmieście
balkonowy, dwuosobowy. Al. Marcinkowskiego 17a, II., lewo. zdw 88 236

Pokoik
panience. Kreta 4, m. 10. zdw 88 235

Ładne
umeblowany frontowy św. Marcina 13, mieszkanie 9. zdw 88 287

Skromny
frontowy pokój. Grunwaldzka 11, m. 6. zdw 88 248

Pokój
2 osobowy zaraz wynajmie. Mostowa 4, m. 4. zdw 88 258

Pokój
od zaraz do wynajęcia na dwie osoby. Św. Marcina 39, m. 6. zdw 88 232

Małżeństwu
pokój używane kuchni swobodnie natychmiast. Adres wskaże Kurjer zdw 88 321

Elegancki pokój
w centrum z światłem elektrycznym, telefon do wynajęcia, dobrze sytuowanemu panu. Adres wskaże Kurjer zdw 88 336

Pokój
(elektryczność). Piekary 9, parter, lewo. zdw 88 319

12 SZUKA POKOJU
Pokoju
bardzo dużego niedrogiego poszukuje krawcowa w okolicy Jeżyca lub Łazarza za pozwoleniem gospodarza. Oferty Kurjer zdw 88 147

Małżeństwo
szuka próżnego pokoju czynnego naprzód, dzielnicą obojętną. Oferty

Kino „Tęcza“
ma do wydzierżawienia bufet i ogród. Zdz 88 289

Sklad
kolonialny, restauracja pełna koncesja wielkiej wsi bez konkurencji wprost właściciela 5 lat wydzierżaw. obiecta 2 000 zł. Sowiński, Poznań, św. Marcina 22, telefon 18-97. Zdz 88 284

Śpichlerz
w Krotoszynie z mieszkaniami. 30 lat handel zboża ewentualnie na handel jaj lub inne przedsiębiorstwo wydzierżaw. Edm. Stanisławski, Krotoszyn. dzw 3 527

Kiosk
wydzierżawie ewentualnie sprzedam. Zgłoszenia A. Wisniewski, Wzrzesnia, ul. Fabryczna 19. Zdz 88 312

Piekarnia
dobrze prosperująca do wydzierżawienia potrzeba 4 000 zł. Górnicki, Inowrocław, Mikołaja 30, portortja na odpowiedź. Zdz 88 303

15 UZDROWISKA

Orłowo
willa „Mewa“ z własną plażą poleca pokoje. Żądać prospektów. Rafłowska, Bydgoszcz, Poznańska 14. Pw 11 001-63-202

Krynica
pensjonat „Pan Tadeusz“ inżynierowej Cecylii Kulakowskiej, śliczne położenie, wykwalifikowana kuchnia, pianino, biblioteka, pisma, otwarty doborowy. Ceny niskie. Zdz 87 112

Puszczkówek
blisko dworca odnajmie pokoje na sezon z meblami lub bez. Zgłoszenia Marsz. Pocha 29, m. 6. Zdz 87 477

Na letnisko
oddam pokój w lesie nad jeziorami, miesięcznie 40 zł. Zgłoszenia do Kurjera Zdz 88 076

W pięknej
okolicy lesistej przyjmuję się od 15 maja panie na letnisko. Powiat Kościan, kościół duży park, połączenie kolejowe i autobusowe do Leszna i Kościana w miejsc. Utrzymanie pierwszorzędne 6 złotych dziennie. Zgłoszenia Kurjer Zdz 88 115

Letnisko
w ogrodzie, 2 pokoje umeblowane, elektryka, używalność łaźni, kuchni ogrodu, Mosina, Lipowa 1. Zdz 88 098

Puszczkówek
Wynajmie letnisko tani pokoje kuchnią i skrajni lasu ogrodu, warandy, elektryczność. Zgłoszenia Kurjer Zdz 88 097

Letnisko
Folwark Mechowo, oddalony od stacji Kobylnica 1 1/2 km., las sosnowy, uroczne położenie wynajmuje od 15 maja pokoje z pełnym i dobrem utrzymaniem, oświetlenie elektryczne, w domu biblioteka, dobrotwa, fortepian i radio. Mechowo poczta Kobylnica. Od 1 kwietnia nastąpiła zmiana właściciela. Zdz 88 289

Poszukuje
w okolicy lesistej, blisko stacji i Poznania pokoju używanym kuchnią zaraz na dwa do trzy miesiące. Oferty z podaniem ceny Kurjer Zdz 88 352

Zoppot
Hotel - Pension International nad samym morzem (Świdobudstr. 10-12). Całkowicie odnowiony. Pierwszorzędne położenie i kuchnia. Pokoje z ciepłą i zimną wodą. Podwójne drzwi pomiędzy pokojami. Własna plaża. Ceny umiarkowane. Przed i po sezonie znacznie obniżone. Tw 1 420

16 OSOBISTE

Unieważniam
książeczki wojskowa wydana przez P. K. U. Sanok, Michael (Wolf) Dorlich. Pp 11 014-54-364

Unieważniam
weksel z akceptami Władysław Roszak, Maria Roszakowa, żyrem Elżbieta Reimann, Tomczak Wojciech na kwotę 240 złotych płatny 5 maja 1931, gdyż takowy został przez pomysł spalonej, Władysława Przygodzka, Poznań, ulica Przemczna 4. Zdz 87 994

Autobusy
do Gniezna Szyperska 9,15, 11, 13,45, 16,30, 20,15. rw 14 031

Agrypino
list odebrałem, w tym tygodniu, odpowiedź Aleksa, bądź dobrej myśli. Jad. Zdz 88 139

Marwid
jeżeli listu nie wysłano, to proszę pod Zdz 88 137

Koleżanko
czy nie piszesz, czy ja listów nie otrzymuję. Bardzo Cie proszę. Napisz pare słów. Teresa. Zdz 88 033

Najdroższy!
Dlaczego?? Proszę dwa słówka. Stęskniona Jadzia. Zdz 88 091

Edmund Sz.
Ostróg. List niedoreczony proszę nazwisko Kurjer Zdz 88 403

Tereska
dlaczego nie piszesz. Proszę list do Kurjera Zdz 88 366 -Przyjaciel.

Ostrzegam
przed nabyciem składki mojego od meza, ponieważ jest wyłączna moja własnością. Z. Ciesielska. Rynek Łazarzski 10. Zdz 88 320

21 ZGUBY

Naszyjnik
z perła i brylantami zgubiono. Oddać za wynagrodzeniem Kaczmarek, ul. 27 Grudnia 20. Zdz 87 919

Książkę
wojskowa na nazwisko Wojciech Marciniak zgubioną i unieważniam. Zdz 88 335

Naszyjnik
zgubiono przed Pawilonem Targów 29 kwietnia. Zwrot za wynagrodzeniem. Adres Kurjer Zdz 88 325

Kapelusz
zgubiono na linii Solacz 8 bm. Adres Kurjer Zdz 88 324

Dnia
5. 5. zgubiam papiery sprzedane w niebieskiej kopercie między Stawną a Starym Rynkiem. Łaskawy znalazca sprawdzi za wynagrodzeniem, Hryniewiecka, Działalyskich 1. Zdz 88 356

22 ROZMAITE

Każda Pani
kupiwa najkorzystniej, bo po cenach fabrycznych płaszcze damskie oraz kostiumy w Fabryce Konfekcji Damskiej W. Kowalski i S-ka. Wielkie Garbary 22. Specjalny dział miarowy. Pw 11 026-54-378

Detektywne
dwudziestoletnie biuro „Greif“ Ratajczaka 15 (Apollo), Wywiady, obserwacja. Zdz 85 095

Zakład fotograficzny pierwszorzędny
sprzedam zaraz z powodu wyjazdu. Cena 5 tysięcy. Oferty Kurjer Zdz 87 674

Obiady
na masle z herbata z czterech dań i 1 zł. Nowy Rynek 14/15, parter, lewo. Zdz 87 336

Koldry
wykonuje, stare przerabia, Smoczyńska, Kwiatowa 8. Zdz 87 723

Warszawianka
perwszorzędna krawcowa szyje suknie, płaszcze, kostiumy elegancko tanio. Św. Wojciech 30, II, lewo. Zdz 88 190

Udzielam
porady bezpłatnie na złociwe kamienie, Marszałka Pocha 60, mieszkanie 29. Zdz 88 033

Dachy
naprawia Wałentyn Miądowicz, mistrz dekarz, św. Marcina 54, telefon 2795.

Okazja!
Poszukuje dostawcy hurtownie pasów brązowych gotówkowych. Oferty Poznań, Kreta 4a, II, Kainowska. Zdz 88 124

Przetwórnia
jedyna na zachodnią Polskę z firmą, towaram, urządzeniem. Poznań, do sprzedania 5 000 zł. do obiecta 3 000 gotówki. Oferty Kurjer Zdz 88 075

Bardzo ważne
na chroniczne liszaje, łuski bolesne i różę na twarzy, które cierpieliem dwa lata, sam sie w cudowny sposób wyleczyłem, podobnym chorem może dać recepte. Oferty Kurjer Zdz 88 172

Kapelusze
wykonuje tanio. Piekary 25, ptr., lewo. Zdz 88 178

Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań, Gwarus 17, II. Pokoje umeblowane większe i mniejsze. Ceny niskie, T. Rowecka. Zdz 88 203

Wszelką
garderobe wykonuje wykwalifikowany. Słowackiego 39 III, prawo. Zdz 5 992-3

Tennisa
partnerke, partnera, dobrego gracza do południa, poszukuje pani. Zgłoszenia Kurjer Zdz 3 525

Salon Mód „Henriette“
wykonuje pierwszorzędnie płaszcze, suknie, kostiumy, kapelusze. Ceny niskie. Poznań, Fr. Ratajczaka 15 (Pasaż), telefon 5317. Zdz 88 411

8,50 zł
płaszcz męski, biały panów lekarzy i drogerzystów. Płaszcz męski z wodowy kolorowy od 9,80, bluzki rzeźnicze od 4,90 poleca Fabryka bielizny J. Schubert, ul. Wrocławska 3. Pw 10 941-17-116

Tanio
mody damskie męskie wykonuje solidnie Nowacki, Piekary 10. Zdz 88 407

Krawcowa
wykonuje suknie od 8 złotych. Nowakowa. Składowa 12. Zdz 88 350

Krawcowa
samodzielną poleca się w domu. Oferty Kurjer Zdz 88 228

1,75 czapka

męska sportowa, paski sportowe od 1,15, laski od 1,50; skarpetki męskie 45 gr; niciane 55 gr; kalesony maco 2,50; płócienna 2,90; koszule maco 2,90; z gorsem 3,50; płócienna 3,50; sportowa z krawatem 6,75. Warszawa, Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. Zdz 88 330

Malarz
poszukuje pracy (pokoju). Wojdecki, Ostrówek 15. Zdz 88 357

Spirytualja
koncesje posiadam. Oczekuje propozycji. Oferty Kurjer Zdz 88 234

Szyje
tanio, szybko, elegancko Wielkie Garbary 36, mieszkanie 18. rw 14 051

Reparacje gramofonów najtaniej
St. Jarosz, ul. 27. Grudnia 3. Zdz 88 244

4,50 torebka
damska skórkowa. Berety czeskie 2,25; pantalon jedwabne 2,85; kombinacje jedwabne 4,75; biustonosze 85 gr; koszula nocna 3,85; nowość bluska jedwabna 9,50; bezkrętkownicy wełna z jedwabiem 4,90; Pofcochy Bemberga 2,75; oryginalne Bemberga mocne 4,50; złotym stempl. 5,50; prima Fildeccese 3,50. — Warszawski Skład Fabryczny — Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. Zdz 88 331

Chiromantka
przyjeżdża przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wroży z rak, kart, Romana Szymańskiego 8, podwórze, parter lewo, przy Placu świętokrzyskim. Zdz 88 339

23 OŻENKI

Kawaler
blondyn lat 29, przystojny, inteligentny, kupiec na stanowisku poszukuje znajomości pani inteligentnej, muzycznej i gospodarczej, nie biednej, Cel matrymonijalny. Młode wdówki nie wyklucone. Łaskawe zgłoszenia z fotografją, która się zwraca pod słowem honoru przyjmuje Kurjer Poznański pod Zdz 87 936. Rodzice mogą pośredniczyć. Rzecz traktuje się poważnie.

Panna
lat 32, uczciwa gospodarna, posiada 2 000 złotych, wyprawa, pragnie poznać pana, dobrego charakteru na stałej posiadzie celem zamążpójścia. Wdowy nie wyklucone. Zgłoszenia Kurjer Zdz 87 972

Sierota
inteligentna, skromna, zmudzona samotnością, posiadająca coś zaszczydzonej gotówki, pragnie zapoznać kulturalnego starszego pana. Cel matrymonijalny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Zdz 88 113

Inżynier mech.
lat 30, szatyn, średniego wzrostu zapozna w celu matrymonijalnym pania w odpowiednim wieku, materialnie niezależna gospodarna ze sfer przemysłowych, wzgl. ziemianiskich. Dyskretne pośrednictwo rodziny mile widziane. Łaskawe zgłoszenia z fotografją, która się zwraca, uprasza się skierować z całym zaufaniem do Kurjera Poznańskiego pod Zdz 88 181

Który
z panów pozna biedną sierotę, wysoka blondynka, lat 31, w celu matrymonijalnym. Oferty Kurjer Zdz 88 202

Kawaler
lat 33, przystojny, na stałej parstwowej posiadzie pozna panne sympatyczną, do lat 30, posiadającą mieszkanie lub na mieszkanie. Oferty możliwie z fotografją uprasza się do Kurjera Zdz 88 266

Panna
lat 23, średniego wzrostu, posiadająca 3 000, osobista wyprawa, umeblowanie 3 pokoi i kuchnia, pozna pana inteligentnego, celem zamążpójścia. Tylko poważne zgłoszenia do Kurjera Zdz 88 310

Panna
lat 22, wzrostu średniego, ładna, córka naczelnika poważnego urzędu Komunalnego, z gimnazjalnym wykształceniem, muzyczna, prowadząca ojcu gospodarstwo domowe samodzielnie, pragnie wyjść za mąż. Otrzyma zaraz w gotówkę lub hipotekach dziesięć tysięcy złotych. Oferty do Kurjera Pozn. pod Zdz 88 308

24 NAUKA

Kursy
stenoграфии, pisania na maszynach książkowości, Tyrzan-Zaworskiej, Strzelecka 33 i Poznańska 28-30, III. Zdz 84 923-9

Kursy stenoграфии
pisania na maszynach, Kantaka 1, II, piętro. Zdz 84 881

Kto
wyczy fotografowania? Zgłoszenia Zdz 87 589

Niemieckiego
francuskiego, wzorowa wymowę przyswaja absolwent U. P. neofilolog, rodem z Niemiec. Łaskawe oferty Kurjer Zdz 88 071

Książkowości
stenoграфии wyczy tanio. — Wpisy codziennie. Postać, Plac Sieradzki 3a. Zdz 88 024

English lessons

Leçons de français
M. Dolgow, Kreta 24, II, piętro. Zgłoszenia od 6-9 wieczorem. Zdz 88 067

Gimnazjasta
udziela lekcji. Zgłoszenia Kurjer Zdz 88 123

Poszukuje
się wykwalifikowanego nauczyciela (ki) języka niemieckiego, konwersacja, na jeden miesiąc. Zgłoszenia pod Zdz 88 406

Kto
poprawnie przepisuje po francusku na maszynie. Oferty Kurjer Zdz 88 333

Do egzaminów
pomoc specjalne z literatury, matematyki, łaciny, fizyki, chemii, historii, geografii, języków obcych, prawa, pedagogiki etc. poleca Wrdawictwo „Pomoc Szkolna“, Wajnera, Warszawa, Fielárska 5/76. Na żądanie katalogi bezpłatnie. nw 9 861

Francuski
teoria, praktyka, udzielam. Ratajczaka 29, III, lewo. Zdz 88 229

Kto
może udzielać lekcji skrzypiec w Solaczu po południu chłopcu 10 letniemu. Zgłoszenia Kurjer Zdz 88 227

25 MUZYKA

Kwartet
wolny od 15.5. Zgłoszenia pod Edmund Wawrzynowicz, dom kolejowy, Solacz. Zdz 88 044

Kontrabasista
(solista) poszukuje posady najchętniej w uzdrowsku F. Karzewski, Poznań, Mylna 12. Zdz 88 125

26 ROZRYWKA

Kino „Haria“
Pocha 23: Jedynaczka króla miedzi. Zdz 88 419

Kino „Corso“
Miasto Cudów z Douglas Fairbank'em. Zdz 88 393

Największa i najtańsza wypożyczalnia książek
1/2 zł miesięcznie. Wielki wybór. Wszystkie nowości. „Książka Antykwariat“, Woźna 12. Zdz 88 375

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Duet
lub trio jazzbandowe wolne. Oferty Kurjer Zdz 87 207

Ekspedjentka
z kilkuletnią praktyką, branży towarów krótkich i bielizny, artykułów męskich, szuka posady z obiectem dekoracji. Oferty Kurjer Zdz 87 256

Pielęgniarka
długoletnia praktyka bardzo dobre polecaniami poszukuje posady zaraz miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Zdz 87 536

Poszukuje
posady wychowawczyni inteligentna osoba, umiejąca czytać, Włókna, poczta Skoki, Dudzińska. Zdz 87 228

Gospodyni
z dobrem gotowaniem i dobrze poleconą szuka posady na wyjazd, lub na prowincję od 15. V. albo od 1. VI. Łaskawe oferty do Kurjera Zdz 87 671

Pomocnik
handlowy branży żelaznej, kolonialnej i towarów krótkich, obznajomiony z sprawami piśmiennymi, także na maszynie, szuka posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego Zdz 87 985

Biurowa
z kilkuletnią praktyką, pisząca na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Zdz 87 233

Kucharka
z prowincji umiejąca również prasować szyćwa bieliznę poszukuje posady od 15. 5. lub 1. 6. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Zdz 87 930

Żelazniak
młodszy, dzielny z niemieckim poszukuje posady. Zgłoszenia Agencja Kurjera Krotoszyn. nw 9349

Inteligentna
pani poszukuje posady jako zarządczyni domu. Oferty Kurjer Zdz 87 973

Kawaler
szofer służący poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Zdz 88 079

Mężatka
była urzędniczką poszukuje posady jako kasjerka zaraz lub później. Oferty Kurjer Zdz 87 730

Panna
30 lat, uczciwa, poszukuje posady do dzieć, pokojówkę lub bufetową zaraz w Poznaniu. Oferty Kurjer Zdz 87 729

Mężczyzna
inteligentny, znający polski i niemiecki język w słowie i piśmie poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Zdz 88 022

Postugaczka

poszukuje posługi zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Zdz 88 078

Panienska
poszukuje posady biuralistki. — Oferty Kurjer Zdz 87 962

Kucharka
z dobrem gotowaniem szuka posady od 15. 5. w lepszym domu. Oferty Kurjer Zdz 88 064

Pokojowa
z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15. 5. Oferty Kurjer Zdz 88 062

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego zaras lub 15 maja. Oferty Kurjer Zdz 88 059

Magazynier
młodszy, znający książkowość, piszący na maszynie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Zdz 88 053

Ogrodnik
z świadectwami polskimi i francuskimi poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Zdz 88 046

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Zdz 88 045

Aptekarz
asystent poszukuje posady zastępstwa przyjmie takowanie recept. Łaskawe oferty św. Marcina 14, III, piętro, prawo. Zdz 88 036

Dziewczyna
z gotowaniem, szyciem szuka posady do wszystkiego Oferty Kurjer Zdz 88 031

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszelkich domowych prac 2-3 osób. Oferty Kurjer Zdz 88 030

Panna
poszukuje posady z szyciem do dzieć. Oferty Kurjer Zdz 88 022

Panna
muzyczna, inteligentna do dzieć poszukuje posady na wieś. — Oferty Kurjer Zdz 88 020

Panienska
inteligentna z lepszej rodziny pragnie się wyczyć fryzjerstwa tylko w lepszym salonie. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Zdz 88 016

Chłopiec
lat 16 szuka zajęcia z utrzymaniem, miejscowość obojetna. — Zgłoszenia do Kurjera Zdz 88 009

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Zdz 88 007

Panienska
poszukuje posady w branży cukierkowej lub w kiosku. Oferty Kurjer Zdz 88 117

Ekspedjentka
branży piekarskiej z prowincji, znająca język niemiecki, szuka posady. Oferty Kurjer Zdz 84 123

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady do dzieć jako przychodnia. — Oferty Kurjer Zdz 88 112

Pokojowa
działa szuka posady na letnisko. Oferty Kurjer Zdz 88 108

Asystent
farmacji poszukuje zastępstwa lub kondycji od czerwca. Zgłoszenia: Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12. Poznań, dia „Asystenta“ Zdz 88 106

Dziewcze
19 lat z dobrej rodziny szuka posady do dzieć lub do lekkich prac domowych, dobre polecenie. Oferty Kurjer Zdz 88 105

Młoda
uczciwa dziewczyna z prowincji szuka posady do wszystkiego zaras lub 15. 5. Oferty Kurjer Zdz 88 060

Panna
znająca język polski, niemiecki szuka posady do dzieć, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Zdz 88 059

Dziewczyna
uczciwa i pracowita szuka posady do restauracji lub pomocy kucharki. Może być na wyjazd, zaraz lub 15 maja. Oferty Kurjer Zdz 88 088

Pomocnik
piekarski poszukuje posady ewentualnie samodzielnie. Oferty Kurjer Zdz 88 085

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego zaras lub 15. Kurjer Zdz 88 101

Osoba
poszukuje zaraz posady jako gospodyni do samotnej osoby za bardzo małym wynagrodzeniem, ażeby w wolnych chwilach mogła sobie zarobić szyciem. Oferty Kurjer Zdz 88 089

Praczką
rzetelną, czysto pierze, szuka posady. Oferty Kurjer Zdz 88 086

Kucharka
do wszystkiego. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Zdz 88 156

Szukam
posługi całodziennego srodmiestcu. Oferty Kurjer Zdz 88 149

Dziewczyna
do wszystkiego kochająca dzieć, szuka posady 15. Oferty Kurjer Zdz 88 141

Postugaczka

praniem. Oferty Zdz 88 034

Praczką
szuka miejsce do prania, pierze oszczędnie i czysto. Mostowa 37, IV, prawo. rw 14 026

Szukam
posady u samotnej osoby lub do dzieć. Najchętniej na prowincji. Oferty Kurjer Zdz 88 160

Dziewczyna
poszukuje posady z dobrem gotowaniem do wszelkich prac domowych zaras lub 15. 5. Oferty Kurjer Zdz 88 173

Wychowawczyni
o praktyce o skromnych warunkach szuka posady do dzieci. — Oferty Kurjer zdw 88 280

Podmistrz
techniczny, poszukuje pracy niwelacji (własnym instrumentem) melioracyjnych, kanalizacji, budowy szos i kolei. A. Jakubiak, Pawłowice, pow. Leszno, wojew. Poznań. zdw 88 257

Pracznica
poszukuje prania lub posługi. — Zgłoszenia Kurjer zdw 88 253

Służąca
młodsza szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 300

Panienska
do dzieci, kilkoletnia praktyka w ochronie, dobrimi świadectwami, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 88 294

Gospodyni
poszukuje posady 15. 5. z dobrimi świadectwami. Oferty Kurjer zdw 88 278

Służący
kawaler przyjmie posadę 1. 7. lub wcześniej. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 88 307

Człowiek
inteligentny, pracowity, trzeźwy, sumienny, poszukuje jakiegokolwiek bądź posady do lekkich prac biurowych względnie inkasanta lub woźnego. Łaskawe zgłoszenia skierować pod adres: Tomasz Jandy, Kamionna, pow. Międzybórz. zdw 88 305

Ogrodnik szkółkowy
poszukuje zaraz posady jako pomocnika, najchętniej w ogrodnictwie i kwiaciarstwie, celem dalszego wykształcenia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 88 304

Poszukuje
jakiegokolwiek bądź posady. Łaskawe oferty Oredownik zdw 88 080

Posługi
szukam od zaraz. Oferty Oredownik zdw 88 277

Chłopiec
lat 16 szuka posady ucznia do składu delikatesów lub artykułów męskich Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 87 995

Wiejska
służąca starsza szuka posady w średnim domu lub bezdzietnego małżeństwa gotowanie skromne. Oferty Kurjer zdw 87 932

Dziewczyna
przyjmie posadę do dzieci z szyciem zaraz lub od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 87 934

Panienska
do dzieci szuka posady zaraz lub od 15 maja. Oferty Kurjer zdw 87 935

Panna
cośkolwiek gotowaniem szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 87 851

Dziewczyna
uczeźwi i wierna do wszystkiego, dobre polecenia szuka posady. — Oferty Kurjer zdw 87 840

Dziewczyna
władająca polskim i niemieckim, uczeźwi i wierna do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 87 838

Sumienny ślusarz
lat 29, poszukuje posady na precyzyjne prace. Specjalność wyrób matryc i rzeźbienie form żelaznych do odlewów części maszyn. Władza także językiem niemieckim, francuskim. Adres wskaże Kurjer zdw 87 987

Panienska
pisząca na maszynie szuka praktyki biurowej. Oferty Kurjer zdw 87 961

Panienska
lat 19, poszukuje posady do wszystkiego od zaraz. Oferty Kurjer zdw 87 952

Dziewczyna
do wszystkich prac domowych, cośkolwiek z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 87 956

Dziewczyna
uczeźwi szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 88 001

Szukam
posady w konie lub za stróża, mogę złożyć kaucję. Oferty Kurjer zdw 87 973

Służąca
szuka posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdw 87 821

Książkowa-maszynistka
osoba inteligentna poszukuje jakiegokolwiek posady, ewentl. u adwokata. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 968

Gospoia
z dobrimi świadectwami poszukuje posady u samotnej osoby od 15. 5. lub 1. 6. Oferty Kurjer zdw 87 917

Kucharka
samodzielną poszukuje posady do 4 osób od 15. 5. lub 1. 6. Oferty Kurjer zdw 87 916

Młody bankowiec
początkujący znajdzie posadę zaraz lub od 1 lipca rb. w większej spółdzielni kredytowej na prowincji Zgłoszenia z świadectwami i podaniem zadanej pensji u prasza się kierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego nw 9852

Chcesz
otrzymać posadę? Musisz ukończyć fachowe korespondencyjne im. prof. Sekulowicza, Warszawa, Żółwia 42. Kursy wyczażają listownie: buchalterji rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni gramatyki polskiej, ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Zadajcie prospektów. npw 9 844

Krawcowa
działa potrzebna zaraz na bieliznę męską i damską. Oferty Kurjer zdw 87 695

Dziewczyna
skromna, zaufana, gotowaniem potrzebna. Pocztowa 21, I. prawo. zdw 88 132

Krawcowa
dobra do przeróbek potrzebna. Cenę podać. Kurjer zdw 88 128

Fryzjerka
działa, uczeźwi z dłuższą praktyką całkowitem utrzymaniem, potrzebna od 15. 5. 31 roku. Fr. Skoracki, Kościan, Al. Kościuszki 33. zdw 88 110

Artysta baletmistrz
przyjmie 2 inteligentne panie do baletu na wyjazd do Zakopanego. Oferty Kurjer zdw 88 100

Dziewczyna
młodsza potrzebna zaraz. Adres Kurjer zdw 88 159

1 000 zł
pożyczki poszukuje zaraz. Dama stała posadę ekspedjentowi. Oferty Kurjer zdw 88 043

Krawcowa
damskiego krawczyźnie samodzielnie na kostiumy, płaszcze, suknie przyjmie Willman, Matejki 51. zdw 88 216

Potrzebna
solidna krawcowa do domu. — Oferty Kurjer zdw 88 215

Krawcowa
na wypomóżkę potrzebna. Kreta 24, skład kolonialny. zdw 88 213

Maszynistka
z własną maszyną do pisania szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 276

Zdrowa
silna dziewczyna umiejąca gotować potrzebna zaraz. Ul. Matejki 54, mieszkanie 9. zdw 88 275

Pokojowa
inteligentna potrzebna zaraz. — Mickiewicza 31, I. podwórce. 5-7. jw 8 905

Chłopiec
potrzebny. Gastronomia. Wrocławska 38. zdw 88 414

Do samej pani
potrzebna 15 słuźca dobrze gotująca, młoda, miejska, osobiście polecona. Oferty Kurjer zdw 87 963

Młodsza
siła pomocnicza, obsługa gości, restauracja, gotówka 500. Oferty Kurjer zdw 88 399

Parkietówki
potrzebne. Oferty Kurjer zdw 88 397

Prasowaczka
potrzebna, Pralnia Jaskółcza. zdw 88 392

Kucharka słuźca
potrzebna na prowincję. Zgłoszenia Szewska 19, mieszkanie 7. zdw 88 409

Krawcowa
dobra siła potrzebna, św. Wojciech 7, mieszkanie 11, rw 14 036

Uczennica
do składu, umiejąca dobrze liczyć oraz paniąka do wykończenia bielizny potrzebna zaraz. Gen. Kosńskiego 1, towary krótkie. rw 14 033

Dziewczyna
bez spania. Dobrzycka, Wielkie Garbary 23 a. rw 14 040

Krawiec
damski bardzo zdolny potrzebny od zaraz pracownia S. Morańska, ul. Kossaka 18. zdw 88 330

Krawcowa
działa przyjmie zaraz. Górna Włda 119, mieszkanie 2. zdw 88 331

Czeladnik
krawiecki oraz uczeź potrzebni zaraz. Muszyński, Wały Jana III, 9. zdw 88 345

Uczennice
do szycia haftu potrzebne. Serweryna Mielżyńskiego 22, III wejście, parter. zdw 88 342

Krawcowa
do sukien potrzebne. Ul. Wielka 23, mieszkanie 7. zdw 88 347

Poszukuje
ekspedjentki do składu rzeźniczego zaraz oraz panne na sobotę do pomocy. Syller, Wierzbicice 23. zdw 88 358

Panne
do sukien lecz tylko egzaminowana na stałą pracę, przyjmie zaraz W. Latoszewski, św. Marcin 5. zdw 88 183

Panienska
do dziecka potrzebna. Donaj. Nowa 11, skład. zdw 88 174

Służąca
uczeźwi, pracowita, z gotowaniem do wszystkiego zaraz potrzebna. Zgłoszenia św. Wojciech 28, Menke. zdw 88 210

Potrzebna
krawcowa w domu na suknie i drobiazgi zaraz lub później. M. Focha 162, m. 1. zdw 88 209

Fryzjerka
do miesięcznego czesania może się zgłosić. Oferty Kurjer zdw 88 205

Panienska
inteligentna do dzieci z bardzo dobrym szyciem potrzebna. Ratajczaka 29, parter, lewo. zdw 88 204

Dziewczę
młode do pomocy najchętniej sierocie. Słowackiego 23, mieszkanie 11, III. p. zdw 88 201

Posługaczka
2 razy tygodniu. Długa 10 m. 10. zdw 88 299

Panienska
krawieczyźnie damskiej, tryletnia nauka, zarazem uczennica Józefa 6, parter, lewo. zdw 88 363

Marszantka
zdolna oraz uczennica potrzebna do składu kapeluszy. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 88 368

Krawcowa
lepsza, damska na suknie potrzebna w domu zaraz. Adres Kurjer zdw 88 376

Krawcowa
pierwszorzędna, samodzielna, diugetletnia praktyka w wielkich szwalniach miarowych na wykwintne suknie potrzebna. Zgłoszenia świadectwami „Femina” Fredry 3. zdw 88 246

Biurowa
z własną maszyną lub mniejszą kaucją potrzebna. Posada stała. Adres Kurjer zdw 88 239

Dzielnia
pmocnica do krawieczyźnie damskiej potrzebna. Mostowa 17, m. 4. rw 14 045

Stenotypistka
kasjerka potrzebna na 1 miesiąc. Zgłoszenia piśmienne Kurjer Poznański Stary Rynek rw 14 043

Pomocnik
obuwiczny potrzebny. Wenzel, Staroleka. Staroleka 58. rw 14 052

Służąca
potrzebna zaraz. Skrzetuska, ul. Dąbrowskiego 52, front, I. piętro, mieszkanie 5. zdw 88 250

Szwaczka
na bieliznę potrzebna zaraz. — Krajewska, Kramarska 23, skład. zdw 88 249

Uczennice
do krawieczyźnie na rok nauki przyjmie Niedźwiecka. Wały Jana III, 12. zdw 88 282

Krawcowa
zaraz. Matejki 66, mieszk. 8. zdw 88 295

Obuwników
trzech potrzebuje, pasówki. Focha 65, obuwie. zdw 88 267

Samodzielnia
wykwadifikowana siła na suknie i kostiumy do pracowni zaraz. — Wrocławska 30, II. lewo. zdw 88 271

Uczennica
potrzebna do krawieczyźnie, św. Marcin 48, m. 15. zdw 88 323

Potrzebny
urzednik gospodarczy, samotny, z większą kaucją lub jako cichy wspólnik na majątek 100 morgow. I. klasy ziemi. Oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zdw 88 315

Urodę kobiecą
konserwuje, doskonale, odświeża, usuwa jej skazy i braki pierwszorzędny Gabinet Racjonalnej Kosmetyki „Madelaine” D-rowej Magdaleny Poznańskiej. — Najnowsze paryskie metody. Najświeższe zdobycze współczesnej kosmetyki. Maquillage. Udoskonalone barwienie włosów. Trwałe przyciemnianie brwi. Poznań, ul. Franc. Ratajczaka 29, telefon 64-37. Warszawa, Mokotowska 52, telefon 808-37. zdw 82 423

Musimy za wszelką cenę opanować w całości rynek Polski wyrobami krajowymi. — Dlatego każdy rodzaj przemysłu naszego winien podjąć skuteczną walkę do zrealizowania tego programu, przeprowadzając nowoczesną propagandę wyrobów. — Najnowszych wzorów ogłoszeń do pism, oraz rysunków i klisz

REKLAMA
DRUKARNI POLSKIEJ S.A.
Aleje Marcinkowskiego 17. tel. 4461

Panienska
znająca język niemiecki, 14 roczną praktyką w branży kolonialnej poszukuje posady jakiegokolwiek zaraz lub od 15. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 87 927

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer zdw 87 899

Dziewczyna
silna, zdrowa poszukuje posady do wszystkiego wraz gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 87 819

Posługi
całodziennej skromne gotowaniem poszukuje. Oferty Kurjer zdw 87 759

Młodsza
szuka posady. Oferty zdw 87 756

Szukam
posady w mniejszym lepszym domu z dobrym gotowaniem zaraz lub od 15. Oferty Kurjer zdw 87 772

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer zdw 87 705

Posługaczka
uczeźwi, dobrimi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 87 832

Krawcowa
tania, elegancka, szuka posady na wsi. Oferty Kurjer zdw 87 862

Manikurzystka
z nowoczesnym masażem twarzy i rak poszukuje posady. Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 87 854

Młynarz
zdolny fachowiec, kawaler, nie niżej lat 20, potrzebny zaraz ewentl. od 15 maja 1931 r. Oferty z podaniem wymaganej pensji i dotaczeniem świadectw należy kierować pod adres: Nowy Młyn Parowy Sp. z o. odp., Katowice, ul. Sokolska 2. zdw 87 442

Panny
samodzielną zaraz przyjmie Salon Mód „Felicja”, Rzeszyzopolita 4. zdw 87 818

Dochodowa pozycje
zapewni sobie osoba przez przejęcie Parowego Zakładu Wulkanizacyjnego w Poznaniu. Fachowe wiadomości niekonieczne. Potrzeba 5 tys. złotych gotówki. — Zgłoszenia Kurjer zdw 87 965

Agent
z branży galanteryjnej poszukiwany. Zgłoszenia do Hotelu Continental, pokój 328. zdw 88 073

Potrzebny
czeladnik piekarski, znający trochę cukiernictwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 89 068

Szofer mechanicz
lub ślusarz z kaucją do 200, potrzebny zaraz. Łosiak Mickiewicza 13. zdw 89 065

Potrzebne
3 zdolne ekspedjentki z branży i dziewczę do posyłek Luczak, Plac Wolności 10. Zgłoszenia 9-10.30. zdw 88 056

Dziewczę
uczeźwi, sprytna do posyłek zaraz. Zgłoszenia świadectwem szkolnym 17-18 Omega, Podgórną 2. zdw 88 200

Służąca
z gotowaniem. Wrocławska 38, mieszkanie 32. zdw 88 194

Krawcowa
samodzielnia, pierwszorzędna potrzebna. Królikiewicz, ul. Stolarska 1. zdw 88 158

Potrzebna
od 15. V. słuźca z dobrym samodzielnym gotowaniem, praniem i znajomością usługi, na dobrą stałą posadę w Warszawie. Wymagane doskonale świadectwa. Zgłoszenia Długa 4, parter, lewo, front, M. Budyńska. zdw 88 055

Kucharz
znający kuchnię warszawską oraz słuźca z gotowaniem potrzebna zaraz Ułańska 2, Turek. zdw 88 041

Szlifierz
może się zgłosić. M. Żuromski, skład wyrobów stalowych i szlifiernia, Poznań, ul. Szkołna 7. zdw 88 037

Uczeń
potrzebny. Rajski piekarnia, Maleckiego 12. zdw 88 027

Uczeń
fryzjerski potrzebny. Kanałowa 3 zdw 88 025

Uczeń
fryzjerski (wolontarjusz). Szarmarzewskiego 10. zdw 88 138

Służąca
samodzielnia, uczeźwi, akurata, umiejąca smacznie gotować potrzebna. Poznańska 8/10, piekarnia. zdw 88 134

Krawcowa
zdolne i uczennice od zaraz. — Schildknecht, Mielżyńskiego 22. zdw 88 130

Obuwnik
na pasową pracę może się zgłosić. Zupańskiego 18. zdw 88 143

Uczenice
krawieckie potrzebne Wróblewska, Wielka 18. zdw 88 152

Inteligenta
wkładającego 1 200 przyjmie przebojowy prelegent obiadowy. — Kurjer zdw 88 167

Uczennice
do szycia potrzebna. Wodna 20, II. piętro. jw 5 988

Uczennice
do szycia potrzebne. Wodna 20, Dąbrowskiego 38, skład. jw 5 987

Poszukuje
wychowawczyni inteligentnej, przystojnej, nie ponad 25 lat, dla córki 9 lat, która by się pozbawiała zarządem gospodarstwa domowego, zastąpiła panią domu. Posada od zaraz. Proszę o śpieszne oferty z fotografią możliwie odpisem świadectw, oraz podaniem pretensji w gotówce do Kurjera jw 5 985

Panne
do sukien lecz tylko egzaminowana na stałą pracę, przyjmie zaraz W. Latoszewski, św. Marcin 5. zdw 88 183

Panienska
do dziecka potrzebna. Donaj. Nowa 11, skład. zdw 88 174

Służąca
uczeźwi, pracowita, z gotowaniem do wszystkiego zaraz potrzebna. Zgłoszenia św. Wojciech 28, Menke. zdw 88 210

Potrzebna
krawcowa w domu na suknie i drobiazgi zaraz lub później. M. Focha 162, m. 1. zdw 88 209

Fryzjerka
do miesięcznego czesania może się zgłosić. Oferty Kurjer zdw 88 205

Panienska
inteligentna do dzieci z bardzo dobrym szyciem potrzebna. Ratajczaka 29, parter, lewo. zdw 88 204

Dziewczę
młode do pomocy najchętniej sierocie. Słowackiego 23, mieszkanie 11, III. p. zdw 88 201

DZISIAJ W KINIE
Apollo: „Król Jazzu”.
Aurora: „Ludzie bez oblicza”.
Casino: „Kochanek Jej Zmysłów”.
Colosseum: „Buster Keaton i milion krów”.
Corso: „Miasto Cudów”.
Edison: „Starek Marzeń”.
Harfa: „Jedynaczka króla miedzi”.
Metropolis: „Anioł na bagnisku” i rewja p. t.: „Pochwała ziemi i morza”.
Odeon: „Dzika Orchidea”.
Renaissance: „Szkocki Express”.
Słońce: „Odkupienie”.
Tęcza: Pod banderą miłości.
Wilsona: Anna Karenina.

28 WOLNE MIEJSCA
Młynarz
zdolny fachowiec, kawaler, nie niżej lat 20, potrzebny zaraz ewentl. od 15 maja 1931 r. Oferty z podaniem wymaganej pensji i dotaczeniem świadectw należy kierować pod adres: Nowy Młyn Parowy Sp. z o. odp., Katowice, ul. Sokolska 2. zdw 87 442

Szlifierz
może się zgłosić. M. Żuromski, skład wyrobów stalowych i szlifiernia, Poznań, ul. Szkołna 7. zdw 88 037

Potrzebna
krawcowa w domu na suknie i drobiazgi zaraz lub później. M. Focha 162, m. 1. zdw 88 209

KINO ODEON - ULICA 27 GRUDNIA 14
Zmysłowa! Przewrotna! Kusicielka!
w swej triumfalnej kreacji — p. t.
DZIKA ORCHIDEA
Film dźwiękowy. Wielki dramat erotyczny na tle egzotycznej wyspy Jawy. — W rolach głównych: Nils Aster i eleancki Lewis Stone.
W przygotowaniu „POGANIN” z Ramonem Novarro

Humor zagraniczny

Wyobraź sobie: Kurjer donosi, że policja poszukuje osobnika, który poślubił 16 kobiet — i prawdopodobnie przebywa tu, pod fałszywym nazwiskiem na lotnisku.
— Bądź pewna, że to tylko pomysłowa reklama dla miejscowości kąpielowej!
(Ric et Rac Paryż). S. F.

Przedpłata na miesiąc maj 1931 za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5,01 kwartalnie zł 15,03, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesyłek w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potoczniemi 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. Do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkością uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości. święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.